ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
8. 7. 1983. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIV • 25 ДИН
БРОЈ 1645

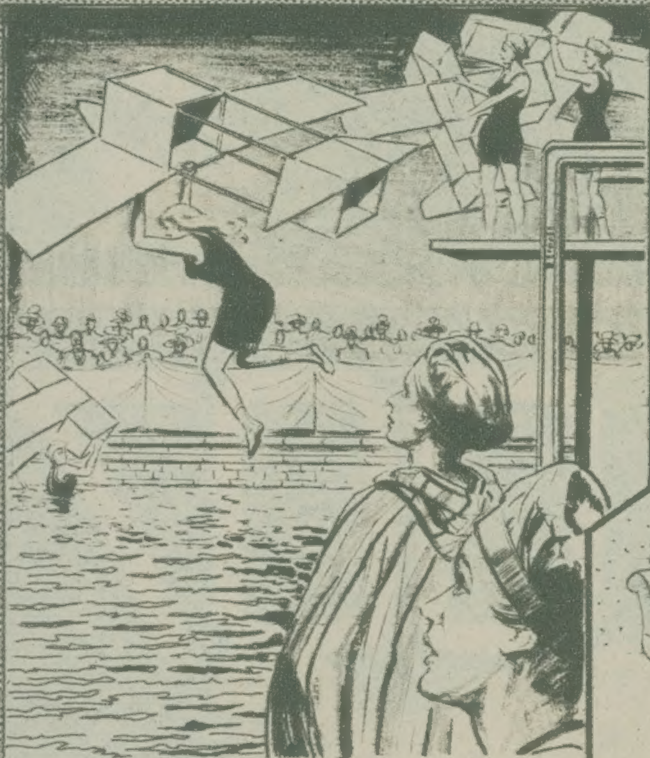


007

ЏЕМС БОНД

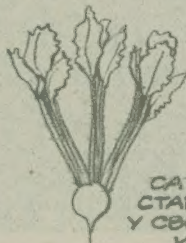
РЕКА СМРТИ

Веровали или не!



ЖЕНСКИ ПЛИВАЧКИ КЛУБ

ИЗ КЛЕПТОНА (ВЕЛИКА БРИТАНИЈА) ОРГАНИЗОВАО ЈЕ СКОКОВЕ У ВОДУ С МИНИЈАТУРНИМ ЈЕДРИЛИЦАМА У ЧАСТ ПРВОГ ЛЕТА ПРЕКО ЛАМАНША ФРАНЦУЗА ЛУЈА БЛЕРИОА 25. ЈУЛА 1909.



ЦВЕКЛУ

СА ТРИ ОДВОЈЕНЕ СТАБЉИКЕ ОДГАЈИО ЈЕ У СВОЈОЈ БАШТИ Л. ГРИН ИЗ ОСВЕГА (САД).



ВАШИНГТОН

ИМА НАЈВИШЕ ПСИХИЈАТАРА НА СВЕТУ ПО ГЛАВИ СТАНОВНИКА.



дрвосеча ВАЛАГИ

ИЗ МАЛАЈЕ, САМ ЈЕ ПОЈЕО РУЧАК ПРИПРЕМЉЕН ЗА 16 ОСОБА (СУПУ, ПИЛЕТИНУ, РАЗНЕ РИБЕ, ПИТЕ, ЈЕЛА ОД ПИРИНЧА, СЛАТКИШЕ...).

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●



● ● ● у планинама у близини Шангаја, у Кини, постоји торањ подигнут пре 900 година у време династије Сонг. Нагнут је као криви торањ у Пизи, али је његов нагиб нешто већи.

● ● ● чувена сцена из Хичкоковог филма „Птице" заиста се одиграла пре извесног времена у Санта Барбари, у Калифорнији. Једну жену са дететом напало је јато ласта усред куће. Жена је успела да побегне с дететом кроз прозор, али још није утврђено зашто су ласте подивљале.



● ● ● мали даждевњак (водоземац сличан гуштеру) оживео је после деведесет дана проведених у леду на дубини од једанаест метара у совјетској области Магадан. То није први случај да рудари и геолози у овом делу Совјетског Савеза проналазе ове животиње заробљене у леду, које након отапања леда настављају да живе нормално.



● ● ● тренутни светски рекорд у брзини кретања железничке композиције држи Француска чији је тзв. „ТГВ-воз" на релацији Париз – Лион достигао 381 километар на час.

● ● ● на сајму у Чикагу ове године био је изложен необичан робот који игра кошарку. Људи су га у чуду посматрали како беспрекорно убацује у кош лопту за



лоптом. Произведен је у Шведској и има помоћну руку у виду еластичне сурле помоћу које изводи невероватне комбинације с лоптом. истом руком подиже и најосетљивије предмете, па и јаје, а да га не поломи.

● ● ● у Турдаспуру, градићу Пенџаба, на граници Индије и Пакистана, родило се дете са израслином налик на реп и два оштра очњака као у дивље животиње. Тренутно стручњаци покушавају да открију узроке ове појаве.

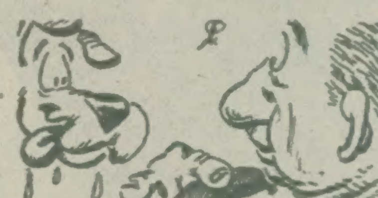




● ● ● Сједињене Америчке Државе су одлучиле да приватницима продају своја четири метеоролошка сателита за укупно билион четири стотине милијарди старих динара.

● ● ● у граду Вукси, у Кини, ових дана је пало зрно града које је имало пречник 60 cm. Становници који су се налазили у близини мислили су да је пала бомба.

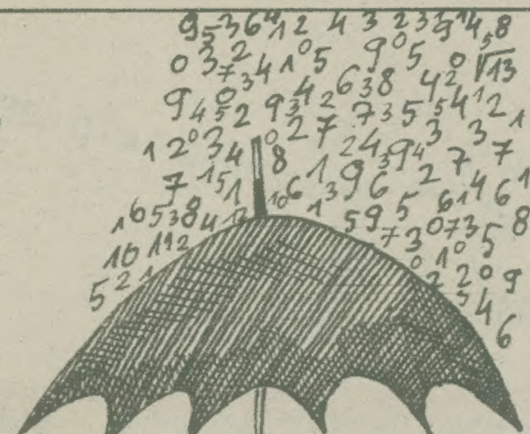
● ● ● најновији шампион у једењу кобасица је Пат Хатон, бармен из Манчестера у Великој Британији. Он је за 59 секунди успео да поједе 700 грама.



● ● ● кревет који је припадао Паолини Боргезе, Наполеоновој сестри, продат је на једној аукцији у хотелу „Друо" у Паризу за близу двеста милиона старих динара.

ТАКСИ БРОЈ 1729





ЧУДАЦИ НА ЕНГЛЕСКИ НАЧИН

(7)

БРИТАНИЈА ЈЕ ЗЕМЉА ОДМЕРЕНИХ ЉУДИ С МНОГО СМИСЛА ЗА ФИНИ ХУМОР. ОНИ С ЉУБАВЉУ ГАЈЕ ОСОБЕ НА СВОЈУ РУКУ И ПОНОСНО ИХ НАЗИВАЈУ ЕНГЛЕСКИМ ЕКСЦЕНТРИЦИМА, ПА СУ ИМ ПОСВЕТИЛИ НИЗ КЊИГА И СТУДИЈА. ПРЕДСТАВЉАМО ВАМ НАЈСЛАВНИЈЕ ОД КОЈИХ СУ МНОГИ БИЛИ ПОЗНАТИ УМЕТНИЦИ, НАУЧНИЦИ И ДРЖАВНИЦИ.



Сер Годфри Харолд Харди (1877–1947), један од водећих математичара свог времена чија су дела, заједно са радовима његових ученика, извршила снажан утицај на савремену математику, није се баш најбоље сналазио с техничким новотаријама двадесетог века.

Овај модеран аналитичар упорно је одбијао да поклони своје поверење часовнику. Лакше се служио гушчијим пером него пенкалом, а ако је баш био принуђен да употреби телефон, викнуо би у слушалицу колико га грло носи оно што је имао да саопшти и одмах је трескао упорно тврдећи да из ње не излази ни најмањи звук.

Упркос великим успесима које је постизао као математичар Харди се вајкао да није стекао образовање какво је желео. „Могао сам да постанем прворазредни батмен (ударач у крикету, омиљеном енглеском спорту) само да сам у Винчестер колеџу имао правог тренера", често се жалио и колегама и студентима.

Жал за крикетском каријером није га напуштала ни када је већ увелико био члан Британског краљевског друштва (Академије наука), професор чисте математике универзитета у Кембриџу и шеф катедре за геометрију у Оксфорду. Уважени професор проводио је силно време на утакмицама крикета као ватрени љубитељ и навијач.

На утакмицама се увек, нарочито кад је сијало жарко сунце и небо било без облачка, појављивао натронтан у три до четири дебела џемпера, с кишобраном и хрпом књига под мишком.

Ова опрема, коју је називао својом „противнебеском артиљеријом", имала је за циљ да завара доброг Бога и наведе га да мисли како Харди очекује кишу или једва чека почетак утакмице да би отворио књиге и бацио се на рад. Ово лукавство било је, према Хардију, опробана гаранција да ће непредвидљиво енглеско време бити док траје игра савршено.

Исти тај Харди био је иначе убеђени атеиста и годинама се, у необичном и компликованом „такмичењу" са својим побожним колегом професором Смитом, кладио на ђавола док је Смит типовао на Бога. Поене је добијао онај од њих двојице који би успео да убеди оног другог да је његов а не противников „натприродни представник" одговоран за запажение догађаје дана.

Занимљиво је да су увек имали готово исти број „погодака", можда и зато што се Смит, да би био што поткованији аргументима за тешку борбу око поделе бодова, претплатио на низ теолошких књига и часописа. Харди се силно забављао када му је полазило за руком да својим дрским безбожничким схватањима убије у појам драгог колегу Смита.

Харди се са својим најбољим и омиљеним сарадником и пријатељем Индусом Сринивасом Раманујаном упознао преко писама и помогао му да 1914. године из индијског града Мадраса, где је радио као чиновник, пређе у Енглеску и добије стипендију Тринити колеџа у Кембриџу.

Индус је био веома талентован тако рећи самоук математичар који је много обећавао, али његово даље школовање у Индији било је прекинуто женидбом. Харди је дао све од себе да његов десет година млађи пријатељ надокнади пропуштено и математички је формулисао Раманујанове веома оригиналне идеје о теорији бројева, теорији поделе и теорији непрекидних разломака.

На жалост Раманујан се 1918. године, убрзо пошто се афирмисао толико да је изабран за члана Британског краљевског друштва, разболео од неизлечиве туберкулозе и пао у постељу. Харди га је свакодневно обилазио у болници и очајавао због његовог све горег стања.



Једнога дана, док је беспомоћно седео крај Раманујановог узглавља и безнадежно зурио у празно, Харди се осетио нелагодно због дугог ћутања и изнебуха је бубнуо:

– Такси којим сам се данас довезао имао је број 1729. Баш глуп и досадан број!

Болесник се, запрепашћен том крајње неумесном реченицом, придигао, забринуто погледао пријатељево лице мислећи да му је изненада позлило, а онда се одједном озарио и рекао:

– Није, Харди, није! Веома је занимљив: зар не видиш да је то најмањи број који представља збир кубова два различита пара бројева!

(Сасвим тачно: $1_3 + 12_3 = 1729$ и $9_3 + 10_3 = 1729$).

Раманујан се вратио у Индију 1919. и тамо умро 1920. године. Његове оригиналне забелешке објављене су 1957.

Харди је живео двадесет седам година дуже, пребродио други светски рат, био признат и обасут почастима и медаљама које добијају само највећи научници. За собом је оставио низ студија математичких анализа и преко три стотине радова објављених у разним математичким часописима.

Приредила:
Бојана ДОЖИЋ



ЖИВОТИЊЕ, САМО ЦВЕТНЕ

КОРАЛИ НАМ БРОЈЕ ДАНЕ


1

Уколико, случајно, нисте знали да су корали животиње, немојте да се секирате: ни научницима дуго ништа није било јасно... Једни су упорно тврдили „биљке!", други „животиње!", а природњак по имену Вотон је 1552. ученом свету понудио средње решење – назвао их је биљним животињама.

Иако је још лукавом Вотону било јасно да ту нису чиста посла, морала су да прођу још готово два века да би се ствари разјасниле. Године 1723. научници су се коначно и неопозиво определили: ипак су животиње.


2


3

Осетљиве плануле

Због чега су корали уврштени у животињско царство? Из неколико врло ваљаних и убедљивих разлога. Рецимо због размножавања. Код оних врста које се размножавају, полно, препознатљиви су елементи ембрионалног развића карактеристични за најпримитивније животиње. А јесте ли чули за биљку која има скелет или кожу? Е па, пошто није биљка, корал има и скелет и кожу код које се, баш као код људске, разликују три слоја. Корал, додуше, никако не би могао да се изнервира, али нервни систем ипак поседује, односно мрежу нервних ћелија распоређених по читавом телу, а најгушћих тамо где су најпотребније – на пипцима и око усног отвора.

Корали се, већ смо рекли, размножавају овако или онако, а у јужним морима страховито брзо. Толико брзо да тамо навигационе карте старије од 20 година – ничему не служе.

Код полног начина размножавања, у телесној дупљи корала ствара се млада животиња која у живот креће оног тренутка када је корал – било у виду плануле (ларве) или као готову јединку – кроз уста избаци у спољашњу средину. Зашто баш кроз уста? Зато што су она једини отвор на читавом врећастом телу. Осим за рађање, уста коралима служе и за храњење и за избацивање несварених остатака и отпадних материја.

Планули у суровим условима борбе за опстанак није лако: није већа од главице чиоде, а креће се захваљујући сићушним трепљама. Само једна од хиљаду успеће да умакне разноразним грабљивицама и јаким струјама и причврсти се за неку подлогу. Чим осети чврсто тле под собом, ларва почиње око себе да лучи заштитни кречњачки омотач.

Када се сасвим окружи кречњачким пехаром, ларва је сигурна. Тада може да се претвори у одраслу јединку, полипа, с устима на слободном крају тела око којих се налази венчић

ЛИ

О ЊИМА БИ МНОГО ТОГА МОГЛО ДА СЕ КАЖЕ. РЕЦИМО И ТО ДА СУ ЗАСЛУЖНИ ШТО СЕ У НЕКИМ ДЕЛОВИМА СВЕТА НАУТИЧКЕ КАРТЕ СВАКИХ ДВАДЕСЕТ ГОДИНА БАЦАЈУ У ЂУБРЕ, А И ЗАТО ШТО ЈЕ 1963. ЏОН ВЕЛС ЗАПРЕПАСТИО СВЕТ...

пипака: почиње храњење и размножавање. Од првог настаје други полип, од њега два или три и тако редом.

Бесполно размножавање је ипак далеко чешће и врши се пупљењем и непотпуном деобом. На одраслом коралу прво израсте пуп из кога ће се затим развити животиња којој предстоје само два пута: или да остане ту где је или да се од старе животиње одвоји и крене у живот.

У антозое или како их још зову, цветне животиње, спадају и сасе и бројне врсте корала од којих су ипак најбројнији (преко 2,5 хиљаде врста) и најпознатији прави, мадрепорни корали. Само мали број правих корала живи усамљеничким животом, остали у колонијама у којима удруженим снагама граде огромне коралне спрудове. Најпознатији и највећи је Велики баријерни спруд који се у дужини од 2010 километара пружа паралелно са обалом Квинсленда у Аустралији.

Шта су рекли прстенови?

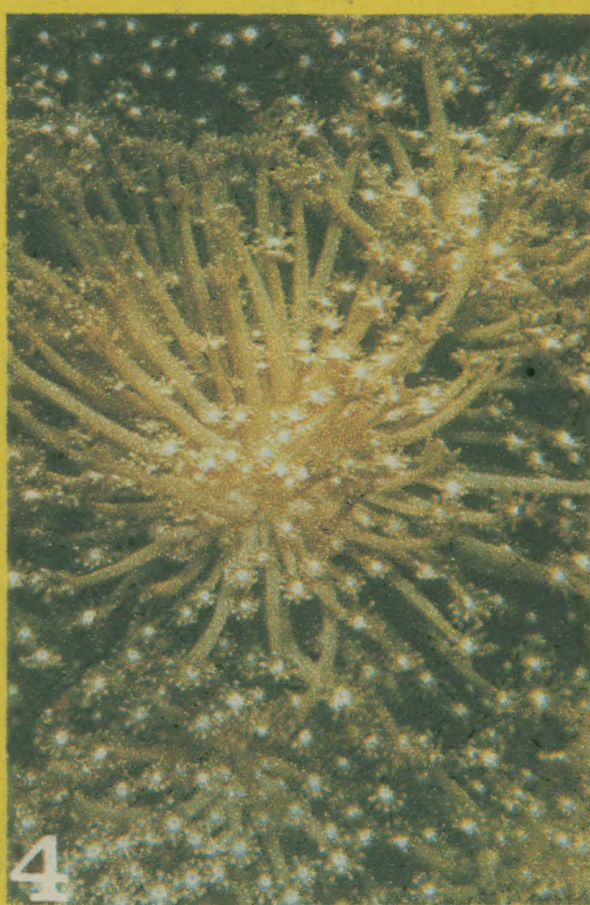
Године 1963. научник Џон Велс дошао је до открића које је запрепастило свет: година је, установио је, некада имала 390 дана. Одакле му то? Па, на основу корала...

Као и многе друге животиње и корали своје функције обављају у правилним дневним циклусима. Спрудотворни корали се, рецимо, углавном хране ноћу, а дању мирују. захваљујући томе, кречњак од кога граде скелете наталожен је у правилним слојевима или „прстеновима раста" на основу којих је могуће одредити старост корала.

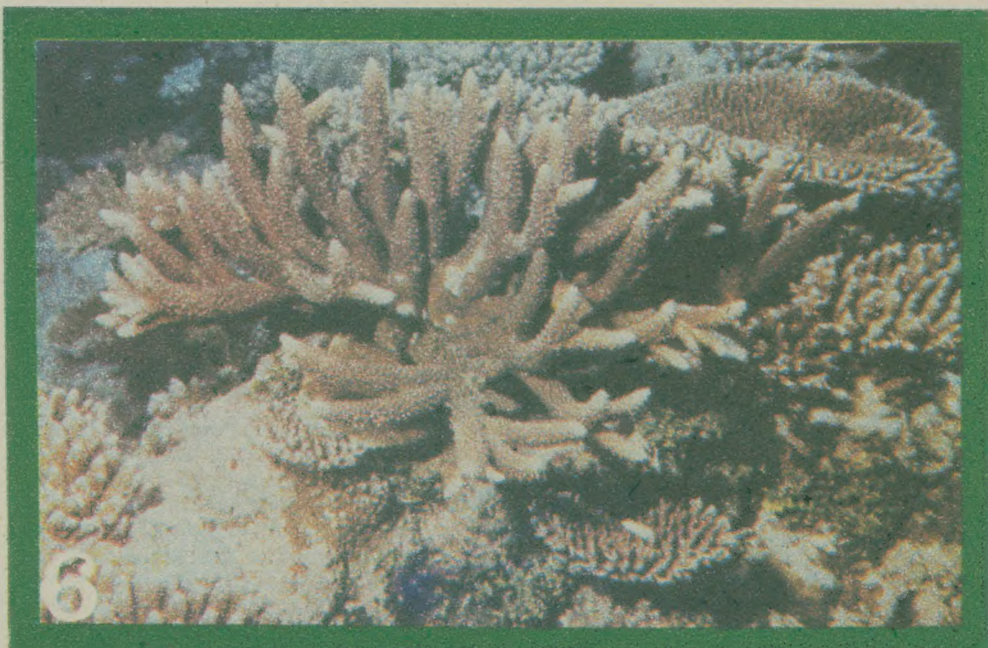
Велс је прво пребројао прстенове који се у току године наталоже код живих корала и добио очекивани број: 365 прстенова који одговарају истом броју дана. Онда је на фосилима старим 400 милиона година установио вишак од двадесет пет прстенова. Закључак је могао бити само један – година је некада имала 390 дана.

Све до тада, астрономи су веровали да се дужина године током миленијума није битно мењала и да је земљи пре 400 милиона година било потребно отприлике исто време да би описала своју путању око Сунца. Велсово откриће је, међутим, показало да се наша планета некада брже окретала око своје осе, да су дани били краћи и да их је стога и у току године било више.

М. ИЛИЋ


4

5


6

1

Колико брзо расту корали? Зависи од врсте, локације, дубине... Један мозгасти корал са Великог гребена порастао је за 23 године са 76 на 177 cm у пречнику. Неки источноиндијски спрудни корали, опет, расту по 10 cm годишње.

2

Скелет корала Pterogyra sinuosa толико је ломан да би чак и рибице лако могле да га сломе. Да би се заштитила од непожељних нападача, ова врста корала у току дана надувава читав низ балончића. Издуваће их тек кад падне ноћ и то не све – колико да себи створи маневарски простор за лов на планктонске животиње.

3

Заводнички изглед ове морске лепезе и јесте срачунат да намами лаковерне. На сцену тада ступају пипци и жарне ћелије помоћу којих ће корал прво зграбити, а онда омамити или усмртити своју жртву. Улов пипцима убацује у једину телесну дупљу, тзв. гастро-васкуларну дупљу, која му служи и за исхрану и за транспорт хранљивих материја. Дупља је обложена дигестивним ћелијама које луче сокове уз помоћ којих се унесена храна раствара у густу кашу. Корали нису себични: храну или задржавају за себе или је кроз гране пребацују до других припадника колоније.

4

Ко би рекао да су ови дивни подводни цветови заклети месождери? Корали се, наиме, хране искључиво микроскопским планктонским животињицама, а неке веће врсте с времена на време прогутају и коју ситнију рибу.

5

Корали веома често живе у симбиози са алгалним ћелијама. Алге користе отпадне материје корала, а овима степ{?}. пија што алге тако брзо уклањају угљен-диоксид, азотне и фосфатне отпатке. Одавно се нагађало да баш ова брза размена материја омогућава брже ширење коралних спрудова, а скорашњи експерименти су то и потврдили: у симбиози корали расту десет пута брже.

6

Спрудотворни корали су осетљиве и избирљиве животињице. Траже бистру воду са доста светлости и кисеоника, висок салинитет (проценат соли) и одговарајуће морске струје. Зна се тачно и њихова идеална температура: прија им вода од 20° до 30°C. Кад се температура спусти испод шеснаестог подеока, за корале наступа неподношљив мраз: пошто није у стању да га трпи, корал умире. Зато је зона њихове распрострањености ограничена на тропска и суптропска мора, односно на појас између 30° географске ширине северно и јужно од екватора. Када би, којим случајем, океани испарили, на површину би изронио џиновски корални венац који опасава нашу планету читавом дужином екватора!



ЧУНГ ЛИНГ СУА

КО ЈЕ УБИО НЕРАЊИВОГ ЧОВЕКА

СВАКЕ ВЕЧЕРИ ДВА СТРЕЛЦА СУ ПУЦАЛА ПРАВИМ МЕЦИМА НА НЕОБИЧНОГ КИНЕЗА. ПУБЛИКА ЈЕ ХРЛИЛА НА ПРЕДСТАВЕ СВЕ ДОК СЕ НИЈЕ ЧУО УДВОЈЕН ПРАСАК...



Увече 23. марта 1918. године у Вуд Грин Емпајер позоришту у Лондону наступао је прослављени мађионичар Чунг Линг Су. Нарочито је чувена била његова опасна тачка „нерањиви човек" због које је публика и хрлила на Чунг Линг Суове представе. Али, представа у Вуд Грин Емпајер позоришту те вечери завршила се сасвим непредвиђено.

Одевен у раскошан кинески костим Чунг Ли Су је, уз помоћ своје супруге Суе Си, изводио разне древне вештине. Најзад је дошао и дуго очекивани тренутак! Музика је затрештала, нарочито гласно чуле су се трубе. Затим су постепено звуци инструмената замрли а заменио их је оштар бат корака – на сцену је умаршилрала колона ратника Кинеске империје и свечано се постројила. Огласиле су се фанфаре и указала се нова поворка која је носила златкани балдахин испод кога је достојанствено ступао Чунг Линг Су.

Војници пуцају

На реду је била сцена чудесног спасавања Чунг Линг Суа испред цеви кинеских побуњеника – чувена тачка „нерањиви човек". Из гледалишта су се на бину попела два човека, случајно изабрана и замољена да као непристрасни сведоци прегледају пушке и обележене метке који ће бити употребљени на сцени. Случај је хтео да те вечери оба насумце позвана гледаоца буду војници енглеске армије који су се и те како разумели у оружје.

Затим је Чунг Линг Су лично напунио пушке и предао их двојици „ратника" који су се измакли неколико корака. Приступио је Чунг Линг Суов помоћник и свечано се клањајући предао му скупоцен тањир од плавог кинеског порцулана који је овај прихватио испруженим рукама и тако држао, као да приноси жртву. За тренутак завладала је мртва тишина, стрелци су наместили пушке, нанишанили, зачуо се удвојен прасак и – нерањиви Чунг Линг Су, на опште запрепашћење, срушио се на под.

Присебни шеф бине, који је читаву сцену посматрао иза кулиса, журно је притиснуо дугме за спуштање завесе како у публици не би завладала паника. Одмах се снашао и диригент оркестра, дао знак свирачима и позориштем су одјекнули звуци једне тада популарне песме. Гледаоци, у први мах збуњени, сасвим су се смирили мислећи да се све одвија према програму.

За то време иза завесе – хаос. Чунг Линг Су лежао је без свести и умирао, његова жена Суе Си клечала је покрај њега гушећи се у сузама. Остали чланови екипе јурили су лево-десно као муве без главе, директор позоришта чупао је косу. Ту се нашао и позоришни лекар који није могао ништа да уради. Позвана су амбулантна кола да пребаце самртника у оближњу болницу. Чунг Линг Су је умро не долазећи свести око пет часова ујутро следећег дана.

Двадесет осмог марта саслушани су сведоци несреће, међу њима и Суе Си, Чунгова жена и помоћница. Њено право име гласило је Олива Робинсон и била је, исто као и Чунг Линг Су, чистокрвна Американка. Испоставило се, што је за британске власти представљало новост, да се „нерањиви Кинез" звао Виљем Елсворт Робинсон и да се родио у Америци 1861. године.

Несрећан случај?

Олива Робинсон изјавила је да су њен муж и она радили заједно читавих 25 година, али да су се прославили тек када је Билу, тако је она звала свог покојног супруга, пало на памет да се „претвори" у Кинеза. Од тог давног дана они су с успехом наступали по читавом свету и нигде им се није догодила ни најмања незгода. Госпођа Робинсон била је избезумљена и заиста није умела да објасни шта се то десило на бини. Све је, према њеним речима, личило на ружан сан.

Инспектори су Оливу Робинсон замолили да објасни „механизам" чувене тачке у којој је страдао њен муж. Ништа простије, рекла је она. Њена дужност, као асистента Чунг Линг Суа, била је да одабранима из публике покаже метке. Затим би, захваљујући дуплом дну кутијице, неприметно заменила метке и своме мужу, уместо правих, додавала лажне. Овај би њима пунио пушке а праве, обележене метке, стављао у рукав.

Пошто су пушке биле нарочито подешене, пуцањ би се чуо али је нарочит механизам задржавао метке да не излете. Одмах после пуцња, користећи запрепашћеност публике, Чунг Линг Су би праве метке спуштао из рукава у плави порцулански тањир и показивао их. Тако се стицао утисак да их је хватао у лету и публици је остајало само да му бурним аплаузом ода признање.

Доктор Портер који је извршио обдукцију леша изјавио је да је Виљем Елсворт Робинсон, односно Чунг Линг Су, подлегао јер му је један метак пробио десно плућно крило. Улазна и излазна рана које је направио метак јасно су се

виделе. Мистер Роберт Черчил, чувени експерт Скотланд јарда за ватрена оружја, изјавио је да је једна од пушака била покварена. Коначан званичан извештај гласио је: несрећни случај.

Али, било је ту ипак нечег сумњивог. чунг Линг Су наступао је у Лондону од 1916. године. Средином 1917. све његове тачке пратила је, из вечери у вече, једна необично лепа жена. Непозната је редовно седела сама у првој ложи до бине и видело се да припада отменом друштву.

Тајни састанци

Није прошло много времена, а Чунг Линг Су је приметио лепотицу. То је годило његовој сујети, па је пронашао начин да се упозна са њом. Ускоро су почели да се тајно састају



у њеном луксузном апартману.

Развила се љубав и Чунг Линг Су није више могао да замисли свој живот без Естеле – тако се звала његова пријатељица. Наравно, он је мислио да за његову авантуру нико не зна. Утолико је веће било његово запрепашћење када је на тоалетном столу у својој гардероби једног дана нашао непотписано писамце у коме је стајало:.

„Да ли мислите да ћете дуго моћи тако дрско да варате своју жену? Не заборавите да вам она додаје метке за главну тачку и да је ваш живот у њеним рукама!"

Чунг Линг Су се веома уплашио али се брзо и прибрао. То је била пука бесмислица! Олива ни о чему није имала појма; зар би му се иначе тако искрено и љупко смешила!? Али, црв сумње ипак му је нагризао срце кад год је изводио своју опасну тачку. Чак му се чинило да је у тим тренуцима и Оливино лице постајало хладније и строже.

Све то најзад му је досадило и он је рекао својој жени како намерава да ту тачку скине с репертоара јер су му попустили живци. Суе Си, или Олива, само се насмејала и изјавила да то мора бити знак старости. То је Чунга погодило и он се тада заректао да од тачке неће одустати.

Естела се преудала

Но, и поред тога више није осећао никакво задовољство у раду и најзад је упитао Естелу, коју је волео све више, да ли би оставила Лондон и пошла са њим. Она му је хладно одговорила:

– Да се удам за вас? Шта вам пада на памет, Чунг! Ја ћу се удати само за неког свог земљака, правог Американца!

– Онда нема никаквих препрека јер и ја сам Американац! – узвикнуо је Чунг и испричао јој све о себи.

– Шта! Па ви сте ме преварили! Ја сам мислила да сте ви Кинез! – зграната се Естела.

Сутрадан је Чунг дошао код своје пријатељице одевен по европски. Естела је била запањена и разочарана. Уместо загонетног Кинеза, пред њом се налазио обичан човек, као и сви други, који се осећао нелагодно у свом рђаво скројеном оделу и причао којекакве бесмислице. Растали су се хладно.

Два дана касније Чунг је добио писмо којим га је Естела обавештавала да је њиховој љубави дошао крај и да се удаје за старог обожаваоца из Толеда. Био је 23. март 1918. године. Чунгу није било ни до чега и чврсто је решио да те вечери последњи пут наступи и са уштеђевином коју је стекао током година напусти Европу и повуче се на Хаваје. Наравно, без жене.

План му се, као што знате, није остварио. Те вечери погинуо је на сцени. Тајна његове смрти никада није разјашњена. Упркос званичном извештају да је у питању несрећан случај сумњало се и на самоубиство а и на убиство. Његова жена Суе Си потрудила се да што пре оде из Лондона. Разуме се, с њиховом заједничком уштеђевином која није била мала.

П. З.

ПРВЕ ЗАБРАНЕ ВОКМЕНА



СКИДАЈ СЛУШАЛИЦЕ!

ВОКМЕНИ СУ ЗАРАЗИЛИ МЛАДЕ (И НЕ САМО МЛАДЕ) ШИРОМ СВЕТА. СВИ БИ ДА СЛУШАЈУ МУЗИКУ ДОК ХОДАЈУ УЛИЦОМ, ВОЗЕ СЕ БИЦИКЛОМ, У АУТОБУСУ И ТРАМВАЈУ, НЕКИ ЧАК И НА ШКОЛСКОМ ЧАСУ, А СВЕ ЈЕ ВИШЕ И ПРОТИВНИКА ОВЕ ЗАРАЗЕ.

Дуго слушање вокмена оштећује слух, кажу оториноларингологзи, држање слушалица на ушима још више повећава отуђење које преплављује срца људи у великим градовима, кажу психолози, а пешак који носи слушалице најлакше страда – упозоравају саобраћајци.

Ову последњу тврдњу чули су изгледа команданти америчких маринаца стационираних у Јапану и већ је издата прва у свету забрана против вокмена. Командант Пацифичке флоте Сједињених Држава издао је и писмено наређење о томе и оно гласи: – Забрањује се слушање портабл стерео апарата на свим бродовима, укључујући носаче авиона, за време узлетања и слетања авиона и у стројарницама; употреба ових апарата може да се забрани и на копну ако командујући кадар сматра да постоје опасности; забрањује се слушање ових апарата и у базама када се вози аутомобил, мотоцикл или при џогингу; слушање се може забранити и ван дужности кад се закључи да војно лице са слушалицама на ушима повређује тако неку друштвену норму.

Крив за „Џалове" удесе

Кратко и јасно наређење издато у команди америчких снага у Јокоски у Јапану, до кога су, ко зна како, дошли јапански новинари и пренели га као сензацију. Изгледа да је извор амерички армијски лист „Пацифичке звезде и пруге" (Pasifik stars end strajps) који излази за све америчке јединице на Пацифику и у Азији. У њему се недавно у једном чланку тврдило да америчким војним властима не задају толико главобоље вокмени-касетофони са којих се слуша музика са касета, већ вокмени – радио-апарати чији FM таласи ометају рад електронских уређаја на бродовима, авионима, радарима и другој војној опреми. Електромагнетни таласи које емитују вокмени – радио-апарати угрожавају посаде бродова и авиона које могу погрешно да одреде свој положај и упадну у несрећу. Ова опасност од вокмена донела је војним стручњацима нови страх да исти, веома лак начин ометања може да користи и имагинарни непријатељ.

И сами стручњаци фабрике „Сони" која је колевка апарата шетача, признају да стерео радио-апарати које носе посаде бродова и авиона могу бити веома опасни и наглашавају да је то у Јапану одавно већ јавна ствар јер су све авионске компаније у овој земљи незванично забраниле и свом особљу и путницима да слушају вокмене у путничким авионима. Таласи које емитују вокмени ометају у авионима комуникацију која се редовно обавља између пилотске



кабине и контролних торњева аеродрома. Контрола испуњавања ове одредбе посебно је постала ригорозна после учесталих несрећа авиона компаније „Џал" (JAL) која је до прошле године сматрана најбезбеднијим авионским превозником света.

Жвакаћа гума на подморници

Главни кривци за све главобоље ипак, кажу, нису електромагнетни таласи. Радио или касетофон, вокмен је чудо које војник никако не би смео да носи. Како се овај апарат провлачио кроз строге војне прописе до сада није познато, али се сматра да је он дуго сматран неком врстом жвакаће гуме, независимном за многе друге армије, али толико обичном код америчког војника. Мала анкета америчких војних власти у Јапану показала је да од пет морнара један носи вокмена, а посебно су велика такмичења међу члановима подморничких посада ко ће имати бољи апарат. Сада се неки досећају шта би могао да буде узрок несреће прошле године када је једна америчка подморница напросто пробушила јапански рибарски бродић, а онда побегла са места несреће. Разлог мора да је лежао у томе што је неки навигатор слушао музику за време маневара (!) тврде неки.

50 долара и 15 дана затвора

У сваком случају, вокменима се изгледа спремају црни дани. И из самих Сједињених Држава стижу вести да цивилне власти забрањују ношење вокмена у саобраћају. У граду Вудбриџу у држави Њу Џерзи уведен је локални пропис који забрањује возачима аутомобила, мотоцикла, онима који трче или ходају улицама да имају слушалице „портабл стерео апарата" на ушима док „учествују у саобраћају". Казна за непридржавање одредбе је педесет долара, отприлике колико и цена вокмена, али уз новчану казну иде и петнаест дана затвора. Американци, и војници и цивили, сада брину само једно: биће неугодно ако Јапанци помисле да су ови нови амерички прописи, ма колико локални, уперени против јапанске извозне експанзије. Јапанцима, великим извозницима техничких апарата постављају се свугде неке баријере како би се спречила њихова трговачка инвазија, па не би било згодно да помисле да је и забрана вокмена у неким америчким јединицама и у једном америчком граду још једна.

Д. МИЛЕНКОВИЋ

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

ЗА ИЗДРЖАВАЊЕ ОВАКВЕ КУЋЕ ТРЕБА ВАМ ЧИТАВО БОГАТСТВО!

ТАЧНО!

ЕВО, ПОВЕШЋУ ВАС ДА СЕ САМИ УВЕРИТЕ!

КАД САМ БИО МЛАД, ЖИВЕО САМ У КУЋИ КОЈА ЈЕ ВРЕДЕЛА ТРИ ХИЉАДАРКЕ...

... А ПОРЕЗ ЈЕ БИО БЕДНЕ ТРИ СТОТКЕ!

ДАНАС ЖИВИМ У КУЋИ КОЈА КОШТА ТРИДЕСЕТ МИЛИ-ОНА ...

... А ПОРЕЗ ЈЕ ПОЛА МИЛИОНА!

ЧЕМУ ИМАТЕ ДА ЗАХВА-ЛИТЕ ШТО ЖИВИТЕ ДА-НАС У ТАКО СКУПОЈ КУЋИ?

САМО ИНФЛАЦИЈИ!

ОВО ЈЕ, ЗНАТЕ, МОЈА КУЋА ОД РОЂЕЊА!

2-27

ЧЕКАЈУЋИ СМРТ



ПУНИХ ДЕСЕТ ЧАСОВА ГРУПА ТУРИСТА ВИСИЛА ЈЕ У ВАГОНЕТИМА КОЈИ СУ СВАКОГ ЧАСА МОГЛИ ДА СЕ ОТКИНУ СА КАБЛА И СА ВИСИНЕ ОД ШЕЗДЕСЕТ МЕТАРА ПАДНУ У МОРЕ.

У реду пред билетарницом у којој су се продавале карте за жичару стајала је и Американка Дороти Гилиленд заједно са пријатељима, Џоном и Кетрин Хуисмен из канадског Онтарија. У Сингапур су допутовали као туристи почетком јула прошле године и већ су неколико дана неуморно обилазили град. Данас су у програму имали жичару јер су им сви саветовали да обавезно одвоје времена и провозају се над сингапурском луком: то је, говорили су, незабораван доживљај.

Жена им је издала три карте и управо кад су пошли да се укрцају у један од првих вагонета, схватили су да им је службеница из билетарнице издала карте само у једном правцу. То што нису одмах ушли већ се вратили да промене карте за повратне, показаће се пресудно за њихове животе.

Дороти и Кетрин пожуривале су Џона, остало је још само неколико празних вагонета а сваки је примао највише четири особе. У тренутку кад је човек са жичаре затворио за њима врата, њих троје били су усхићени од среће - за који тренутак видеће читаву луку под собом. А призор је заиста био величанствен: док су вагонети клизили дуж двоструких каблова дугачких близу два километра на висини од





шездесет метара, Дороти, Кетрин и Џон проматрали су мноштво бродова у луци, гледали град и покушавали да се присете најзначајнијих зграда и улица којима су тих дана шетали.

Убрзо су сву пажњу управили на велики брод који је превозио торањ за бушење нафте у морским дубинама. Брод је полако клизио сингапурском луком у правцу пучине. Торањ је био са друге стране жичаре и полако се све више од ње удаљавао. У једном тренутку, из необјашњивих разлога, брод са натовареним нафтним торњем променио је курс и уместо да се удаљава од каблова, на којима су се вагонети покретали, почео је да им се приближава.

Нисам паничар - испричала је касније Дороти - али, схватила сам да нешто није у реду, да смо у великој опасности. Крајичком ока погледала сам своје пријатеље, Кетрин и Џона - нису ни реч проговарали, али им се на лицима видео страх. Торањ на броду био је виши од каблова на којима су висили наши вагонети и неумољиво се приближавао. Језив је то осећај да знаш да ће сваког часа доћи до трагедије а не можеш да урадиш ништа, апсолутно си беспомоћан. Стајали смо тако у нашем вагонету и чекали смрт.

Следећег тренутка страховит ударац протресао је нашу кабину, од силине потреса попадали смо на под. Једва сам некако успела да се подигнем и то тачно у моменту да видим како вагонети који су били испред нас лете са прекинутог кабла и суновраћују се у море. Сваког часа очекивала сам да се и наша кабина откине и тресне у воду. За дивно чудо, остала је да виси у ваздуху, торањ није прекинуо и други кабл. Пет вагонета са укупно четрнаест људи, то смо касније сазнали, клатило се на висини од шездесет метара.

Брод на који је био натоварен торањ за бушење нафте одједном је променио правац и закачио кабл по којем су се кретали вагонети жичаре над сингапурском луком. Смрт је нашло једанаесторо људи.



Вест о трагедији над луком доспела је до локалних власти: преживеле људе требало је спасти, само како? Већали су сатима док су се људи у „кабинама смрти" по хиљадити пут питали шта се још чека. У луци коју је већ обавијао мрак окупило се најмање десет хиљада људи који су немо посматрали вагонете како беспомоћно висе у ваздуху.

Коначно је одлучено да се ангажују војне спасилачке екипе са хеликоптерима. Људима у кабинама требало је прићи из ваздуха али тако да се не пореmети равнотежа, односно да се не закачи кабл који је једва издржавао пет вагонета.



Дороти Гилиленд са места несреће одвозе инвалидским колицима: шок је био исувише велик да би могла да хода.

Пошто је већ увелико пала ноћ спасилачке екипе морале су да раде уз рефлекторе. Искусни падобранци требало је да се спусте на ужадима и из кабина помажу једном по једном човеку да се пребаци у сигурност хеликоптера. Кад је већ све изгледало у реду и падобранци висећи на ужету знацима показивали избезумљеним људима да покушају да отворе врата, искрсну је нов проблем. Врата нису могла да се отворе с унутрашње стране, могао је да их откључа само неко споља - механизам је намерно био тако направљен из безбедносних разлога.

Уз сталну опасност да вагонет сваког часа може да се откине или да се несрећним падобранцима измакне уже, ови храбри момци су ипак успели да отворе једна по једна врата на кабинама. Закачињали су људе на помоћно уже док су их чланови екипе из хеликоптера пажљиво подизали горе, до кабина. Када је и последња особа од њих четрнаест била спасена, сви су могли да одахну.

Аустралијски падобрански поручник који је учествовао у спасавању изјавио је да му је то био најтежи задатак који је имао у својој једанаест година дугој каријери.

- Док и последњи човек није био у хеликоптеру, страховао сам да се може догодити нешто непредвиђено и читава операција крене наопако. Срећом, све је било у најбољем реду.

- Кад смо допутовали у Сингапур - рекла је Дороти Гилиленд - нисмо ни сањали да је тај град могао да представља крај за нас. Још ни сада не могу да верујем да се све то мени дешавало. Осим грдног страха, сви смо прошли и без најмање огреботине.

* * *

Касније је утврђено да је капетан који је управљао бродом доживео срчани удар у часу кад су исплољавали из луке. Хитно је пренет у болницу и после дужег лечења опоравио се. Месецима после тога нико није смео да му каже за несрећу са жичаром.

В. С.

ДРАВА НЕ ДА ДУНАВ

Тишину дунавске ноћи изненада је прекинуо шум мотора: ратни брод „Драва" напустио је пристаниште Батина и отпловио 200–300 метара узводно. Шездесет седам чланова посаде шапућући обављало је свој посао. Брод плитког газа наоружан тешком артиљеријом пришао је уз саму обалу готово додирујући врбе својим оклопљеним боком. Убрзо је тешко сидро заронило у мутну воду Дунава.

Тридесет петогодишњи командант Александар Берић, поручник бојног брода I класе, мада је већ одавно прошла поноћ, није дозволио својој посади да оде на починак. Следећа наредба гласила је да се сиђе на обалу и насече што више грања да би се брод маскирао. Док је посада секла грање у оближњем врбаку, командант је замишљено зурио у помрчину над реком. По наређењу команде Речне флотиле у Новом Саду, монитор „Драва" је ноћу између 27. и 28. марта 1941. упловио у Бездан, са задатком да штити границу према Мађарској. Европом је рат већ увелико беснео и било је само питање дана када ће немачка солдатеска кренути и на Југославију, посебно јер је 27. марта народ збацио владу Цветковић–Мачек која је потписала уговор о приступању Тројном пакту.

Поступите по наређењу

У зору 5. априла „Драва" је прекривена грањем и, усидрена уз сам врбак, била изванредно маскирана. Берић је тек тада дозволио посади да предахне, док је он остао на командном мосту заједно са стражарима и осматрачем.

Са првим сунчевим зрацима на небу су се појавили мађарски извиђачки авиони који су већ неколико дана, из часа у час, безобзирно повређивали наш ваздушни простор. Хортијеви фашисти су очигледно желели да, пре него што заједно с Немцима крену у одлучан јуриш, провере и испитају спремност југословенске војске да им се супротстави. А вероватно су већ знали да се ту налази и монитор „Драва", ратни оклопни брод, наоружан топовима, хаубицама, митраљезима и противавионским оружјем.

Мада су се авиони неколико пута спустили врло ниско, командант ниједном није издао заповест за отварање ватре. Уосталом, рат још званично није био објављен а постојала је и могућност да извиђачи нису приметили брод. Целог дана посада је била на својим местима, у тишини ишчекујући командантова наређења. Заноћили су обузети злим слутњама.

Магла се лено развлачила реком кад се у кабини радио-телеграфисте, тачно у 4 часа изјутра, чуо сигнал „тит-титит-тит..." Радио-телеграфисти је задрхтала рука, једва је успео да запише текст телеграма, и онда је као без главе појурио код команданта. Александар Берић, онако бунован, само је погледом прелетео текст и већ је следећег тренутка био у униформи. Позвао је подофицира и рекао му да на палуби одмах сазове збор посаде.

– Морнари, подофицири и официри војног брода „Драва" – обратио се Берић посади – пре неколико тренутака примио сам телеграм чија садржина гласи: „Рат је отпочео, поступите по наређењу". Наш је задатак кратак и јасан: одбрана граничног сектора од непријатељског напада...

Морнари су се у тишини разишли и похитали на своја места. Брод је остао маскиран уз сам врбак очекујући следећи потез непријатеља.

– НЕ ЗНАМ ШТА ЋЕ БИТИ СУТРА И ПРЕКОСУТРА И ДА ЛИ ЋЕМО И ТАДА БИТИ ЖИВИ, АЛИ ЗНАМ ДА, ДОК САМ ЖИВ, ОВАЈ БРОД НЕЋУ ПРЕДАТИ НЕПРИЈАТЕЉУ! – ГОВОРИО ЈЕ КОМАНДАНТ СВОЈОЈ ПОСАДИ. – КО ХОЋЕ, МОЖЕ ОДМАХ ДА ОДЕ. ОСЛОБАЂАМ ГА ЗАКЛЕТВЕ...

Бомбе у празно

Око 6 часова са севера, из правца Мађарске, зачула се грмљавина авионских мотора. Убрзо се небо зацрнело од безброј немачких летелица. Неки су почели да их броје, али су убрзо одустали. По курсу се могло претпоставити да лете према нашем главном граду. Противавионска артиљерија са „Драве" није се огласила јер су летели сувише високо. И после десетак минута поново је Дунавом завладала претећа тишина.

У 9 часова бродско звоно огласило је узбуну: осматрач је јављао да са севера наилазе три авиона чије је ознаке на репу тешко препознати. Грмљавина мотора била је све ближа и ускоро су летелице, готово додирујући врхове врба, пролетеле изнад нашег брода, вратиле се и осуле митраљеску паљбу. Истог тренутка и командант Александар Берић издао је наредбу за отварање паљбе. Јака концентрична ватра са „Драве" натерала је непријатељске авионе да побегну. Не зна се поуздано да ли је том приликом неки од њих погођен јер, пошто су летели врло ниско, брзо су нестајали са видика.

Командант Берић наредио је да брод напусти своје дотадашње скровиште јер је претпостављао да ће непријатељ сада послати бомбардере. И није се преварио: сат-два касније један бомбардер изручио је цео свој товар на место где је до малопре била укотвљена „Драва". Ови тренуци су били они ретки кад је посада могла слатко да се насмеје обманутом непријатељу. Неколико пута монитор „Драва", вешто маневришући и мењајући места, успео је да превари непријатељске бомбардере. Али, ови нису одустајали: истина, сад су извиђачи и ловци летели много опрезније, покушавајући да избегну убојиту и прецизну ватру са југословенског брода.

И следећег дана авиони су стигли са првим јутарњим зрацима, и поново их је дочекала ватра са „Драве". У међувремену командант Берић је упорно покушавао да ступи у везу са командом Речне флотиле. Без успеха. Веза је била мртва. Посада монитора „Драва" била је препуштена сама себи.

Показаћемо ми њима!

Међутим, ако нису могли да добију везу са командом и чују шта се дешава у земљи, посада „Драве" је свакодневно слушала вести непријатељске пропагандне радио-станице „Донхау" која је, из сата у сат, јављала о великим успесима немачких окупационих снага и расулу југословенске војске. Посада није веровала ни реч, није хтела да верује. Али, убрзо су почели и сами да примећују да са одбраном нешто није у реду. Обалама Дунава лутале су разбијене групе војника желећи да пређу на другу страну.

– Па где сте навалили? – запитао је командант једну групу која је, без оружја и уморна, молила посаду да



их пребаци преко велике реке.

– Команданте, зар ви не знате? Расуло је, не зна се ко се од кога брани. Многи наши официри су нестали без речи – јавио се један високи бркајлија.

Командант је заћутао и просто побегао у своју кабину. Морнари су погнуте главе радили око бродског оружја. И тада се, поново огласила радио-станица „Донхау", овог пута са поруком самој посади нашег монитора: „Господине команданте, немачке оружане снаге продрле су дубоко на територију ваше земље. Наше претходнице налазе се на прилазима Загребу и Београду... Пошто је ваш положај безизлазан, захтевамо од вас безусловну предају!"

– Фашистичке свиње... показаћемо ми још њима! – чуо је командант глас једног артиљерца.

Сутрадан, 8. априла, авиони су се поново обрушавали према броду и избацивали товаре бомби, посада је грчевито одговарала на сваки напад и вешто маневрисала Дунавом избегавајући бомбе. Тако је било и наредна два дана. А онда је, 11. априла, осматрач узвикнуо:

– Границу прелазе четири непријатељска монитораaa!

Фашисти су се видећи да не успевају да потопе „Драву" из ваздуха, одлучили за напад с воде.

Кроз минска поља

Разбуктала се жестока борба. Топови и митраљези на „Драви" готово су се усијали од бесомучне ватре. Непријатељски бродови су застали, а онда се вратили откуд су и дошли. Посада нашег монитора славила је још једну сјајну победу, а да би показали непријатељу да не мисле на предају, из топова су отворили и ватру на оближњи аеродром у Мохачу.

Око подне је на брод стигао и један официр пешадијског пука, који је сада у ствари био шака војника, и рекао команданту Берићу да је овај рат изгубљен и да је најбоље, и за њега и за целу посаду, да напусте брод и спасу главу. Командант га је ћутке саслушао и убрзо наредио да се сазове збор посаде

– По вестима које сам добио – обратио се Берић својим морнарима – изгледа да губимо на свим фронтовима... Међу вама има и Срба и Хрвата и Словенаца и Мађара и Немаца. Не знам шта ће бити сутра и прекосутра и да ли ћемо и тада бити живи, али једно сам сигуран: ја сам овај брод примио и нећу га, док сам жив, предати непријатељу у руке. Ко хоће, може одмах да оде с брода. Ослобађам га заклетве...

Готово углас посада је одговорила да и они остају са бродом и командантом. Једино је шест фолксдојчера одступило неколико корака уназад и кренуло са брода. Један митраљезац није могао да издржи, шчепао је лаки митраљез и уперио га у оне што су се спремали да оду

– Шта то радиш? – повикао је командант Берић. – Не дирај их! Обећао сам да ником ништа неће фалити и пусти их да оду!

Командант је наредио да се дигне сидро и брод је кренуо према Новом Саду мада нико није знао на којим местима су на Дунаву постављена минска поља нити да ли су мостови порушени, што је значило да се даље не може. Циљ је био да се стигне до Новог Сада, види шта је са командом, онда искрца и преко Фрушке горе крене према мору и ту стави на располагање нашој морнарици.

Крај

Монитор „Драва" је на свом путу ка Новом Саду врло брзо наишао на прву препреку: на изглед непремостиву. Велики железнички мост код Богојева био је порушен и изгледало је да је немогуће проћи пошто је цела конструкција лежала у води. Али, за посаду „Драве" тих дана није постојала реч немогуће. Са брода је спуштен мали чамац – у њему крмар Чучковић, два подофицира и неколико морнара – упућен да извиди целу ситуацију и испита могућност да се некако прође.

Људи са „Драве" врло брзо су проверили све што је требало, експлозивом прокрчили пут и монитор је, буквално се провлачећи уз саму конструкцију, успео да прође прву препреку. Наравно, радости није било краја, веровали су да су близу спасења. У том су наишли поред Вуковара и на пристаништу приметили две заставе: немачку и тек основане тзв Независне Државе Хрватске. Са пристаништа су отворили бесомучну паљбу на „Драву" која је ишла другом страном реке. Командант Берић није дозволио да његова посада узврати ватру јер се плашио да ће том приликом страдати и цивилно становништво. На срећу, и овој препреци су за длаку умакли.

Ратни брод се изјутра 12. априла приближавао Новом Саду, био је надомак Челарева, кад се око 7 часова зачула грмљавина авионских мотора. Три... шест... девет „штука". Брод је био на отвореном и одмах је прихватио борбу. Бомбе су подизале праве гејзире око брода, од митраљирања је неколико чланова посаде тешко рањено, али се нису дали. Три „штуке" су погођене и уз пламен и експлозију завршиле у оближњим њивама.

Онда је једна бомба погодила десни бок брода, друга је пала изнад складишта муниције, а трећа право на димњак и убила десетине морнара. Командант Берић није губио присебност. Наредио је нареднику Перићу да спали шифре, непријатељ ни то није смео да добије. Вода је покуљала на све стране, и командант је рањен, али не напушта брод.

После тридесетак минута бесомучних напада „штука" монитор „Драва" неумољиво је тонуо. Командант Берић ни тада није напустио брод, остао је последњи на лађи која је допола била у води. И више се није могло. Вода му је била до појаса кад је одлучио да скочи у хладну реку и потражи спас на обали.

Монитор „Драва" једини је брод наше Речне флотиле који се у неславном априлском рату 1941. борио до краја

☆ ☆ ☆

На броду „Драва" живот су изгубила 54 члана посаде. Командант Александар Берић је, иако рањен, успео да преплива до обале где су га, док се одмарао, пресрели неки фолксдојчери и са два метка у потиљак убили. На жалост, ни до дан-данас на месту где је храбра посада брода водила своју битку не постоји никакво обележје.

П. МИЛАТОВИЋ

НАЈНЕОБИЧНИЈЕ НОВИНЕ

ТЕЛЕГРАМИ С ОНОГ СВЕТА



Пред крај прошлог века у Њујорку су излазиле спиритистичке новине „Небески град". Уз заглавље је стајало: „Једини спиритистички лист који добија телеграме од духова преминулих". На ступцима листа могли су се наћи чланци с потписима за које би свака редакција на свету дала баснословне своте. Наиме, у листу је било чланака и вести од Гетеа, Вашингтона, Шилера, Сократа...

Редакција листа и штампарија налазиле су се у тада веома живој улици Виљемстрит и биле су уређене веома модерно и „крајње целисходно". На столу уредника, „обичног смртника од костију и меса" налазио се телеграфски апарат чије су жице водиле на кров и тамо се завршавале шиљцима као код громобрана. Кад зажели да ступи у везу с покојницима, уредник напише питање на комадићу хартије, затвори га у коверат, на коверту напише име Плутарха, Шекспира или неке друге значајне личности, запечати коверат и стави га на апарат. Кроз пет минута тврдио је уредник, телеграфски апарат почиње да откуцава депешу с другог света. Одговор је само требало превести на обичан језик и дати у штампу. Овакви телеграми поред своје необичности имали су још једно преимућство: редакција за њих није морала да исплаћује хонораре.

Занимљив часопис под именом „Антикритика" почео је да излази 1895. године у немачком граду Лајпцигу. Циљ покретања часописа био је „да буде орган књижевника како би у њему могли да се боре против тупоглавости критичара". Књижевници су тако имали јединствену прилику да сами оцењују своја дела.

У априлу 1892. године у многим европским листовима појавила се вест да је у Сједињеним Америчким Државама покренут часопис који се не штампа већ – чита окупљеним претплатницима! Часопис је носио назив „Нерасечене странице" а покренуо га је неки Лутер Линколн из Њујорка. Претплатници су се окупљали једном месечно у редакцији где су им новинари читали своје чланке. После питања у Њујорку, чланци су слати у Бостон, Филаделфију и Вашингтон где су их таксђе читали пред тамошњим претплатницима.



ЈАЗАВАЦ ПОД ЗАШТИТОМ, ШКОТЛАНЂАНИ НА МУЦИ

Поред већ добро познате сукњице коју Шкотланђани носе као део ношње, у неопходан елемент одевања спада и торбица од крзна коју носе преко рамена спуштену на предњи део килта. Та торбица има једну веома практичну сврху. Наиме, по шкотским висовима често дувају ветрови који могу да буду веома „индискретни" и да безобзирно одижу сукњицу – торбица у таквим случајевима добро послужи да материјалу „не дозволи" да се баш сасвим одигне и власника изложи непријатностима.

Од 1840. године лица у војној служби у области Аргилс у Шкотској носе искључиво торбице од крзна јазавца. Ових животиња било је доста, није било никаквог проблема ухватити их и дати да се од њихове коже направи торба. Међутим, у нашем веку, нарочито последњих декада, животињски свет је све више изложен опасности од уништења. На сцену су ступила друштва која се боре за заштиту разних животињских врста, па тако и јазаваца. Шкотланђани из Аргилиса нашли су се на муци. Покушали су да праве торбице од вештачког крзна али ефекат није био ни приближно једнак – то крзно је много мање ефикасно и не служи својој првобитној намени. Ловци којима је стало да се традиција настави шаљу војницима у Аргилсу кожу убијених јазаваца, али, авај, слаба вајда од тога. Док ти јазавци стигну до Аргилса, док се њихова кожа да на штављење, већ је изгубила неопходну еластичност и брзо се распада.





КОРИСНА СВАЂА

Керамичар Тони Косвил посвађао се са шефом и дао отказ. Добио је малу пензију па је смислио начин како да заради коју фунту приде. Једног дана одлучио је да од глине направи ципелу-вазу. Сви који су долазили у његову кућу на периферији Лондона молили су га да им направи исту такву. Тони је схватио да од тога може да направи добар посао: и почео је да прави вазе и судове у облику кломпе, старинских ципела, опанка, чизме. Наравно, свака је била уникат, бар се по положају „пертли" или излизаном „ђону" разликовала од других. И поред велике цене (око сто педесет хиљада старих динара) потражња је велика. Сада је у радионици Тонија Косвила запослено још троје људи. Посао цвета а Тони Косвил задовољно трља руке, срећан је што је дошао у сукоб са шефом.



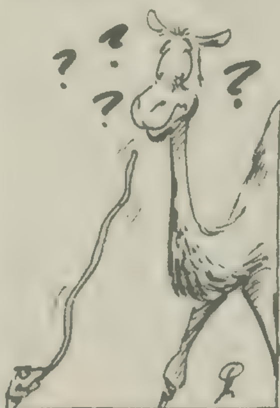
ВАЖНО ЈЕ БИТИ ОРИГИНАЛАН

Дејв Лизли из Портланда, у савезној држави Орегон, купио је половни кадилак из 1959. који га је добро служио неколико година, онда су кола почела да се кваре: требало је заменити кочнице, мотор и изаршити још читав низ поправки. Дејву се није исплатило да их поправља, а било му је жао да их прода као старо гвожђе. Онда се досетио... Од кола је задржао доњи део каросерије, избацио је мотор, седишта и унутра сместио – водени кревет. Дејв је поносан на своје дело – сигуран је да нико на свету нема такав кревет. То што му супруга није дозволила да кревет-кадилак унесе у спаваћу собу Дејва не брине много. Важно је бити оригиналан.

ЗОО ЧУДА

Камила може да издржи без воде две недеље и за то време изгуби готово трећину своје тежине, али зато после може да попије 140 литара воде и то за десет минута.

Длакави паук тарантула, који живи и код нас у Хрватском приморју и



Далмацији, може да издржи без хране две и по године.

Језик камелеона је два пута дужи од целог његовог тела.

Новорођенче кенгура је 2,5 центиметра, док одрастао кенгур достиже дужину од 2,5 метра.

Албатрос може да лебди над океаном пуна четири часа да при том ниједном не махне крилима.

СТАНУЈЕМ У ФУДБАЛУ...

Није у питању грешка, још мање ће вам ово рећи неки модерни Диоген који је кућу направио у облику фудбалске лопте. Ствар је врло једноставна, у градићу Једону у близини Лидза постоји једна улица која се зове – Фудбал. Датира још из викторијанског времена када је тако названа јер се њом одлазило на терене на којима се играо – шта друго него фудбал. Становници ове улице настоје да буду у складу са називом, један власник је своју вилу назвао „Офсајд", други „Фаул". Ипак, можда је најоригиналнији био Бернард Сни, он је на фасади своје куће нацртао огромну лопту, четири метра у пречнику. Дуго му је требало прво док је направио шаблоне за црна и бела поља, да би, кад је приступио послу, на лопти „радио" три недеље. Сада је његова кућа постала права атракција, ко год се нађе у Једону обавезно мора да прође поред куће-фудбалске лопте Бернарда Снија. Са његовом дозволом почеле су да се штампају и разгледнице.



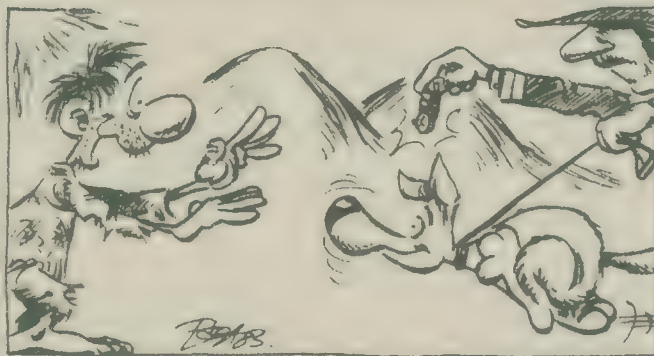
НАЈСКУПЉИ ХАМБУРГЕР НА СВЕТУ

Најскупљи хамбургер на свету стаје око 58.000 динара и налази се на јеловнику угоститеља Смита из Џорџтауна у Вашингтону. Смит уз циновски хамбургер, тако стоји у јеловнику, препоручује и вино из 1902. године. Кад је бал нек је бал... Једини проблем г-дина Смита и његовог хамбургера је што се дотични џин од пљескавице на менију налази већ седамдесет година, али још никоме није пало на памет да га поручи.



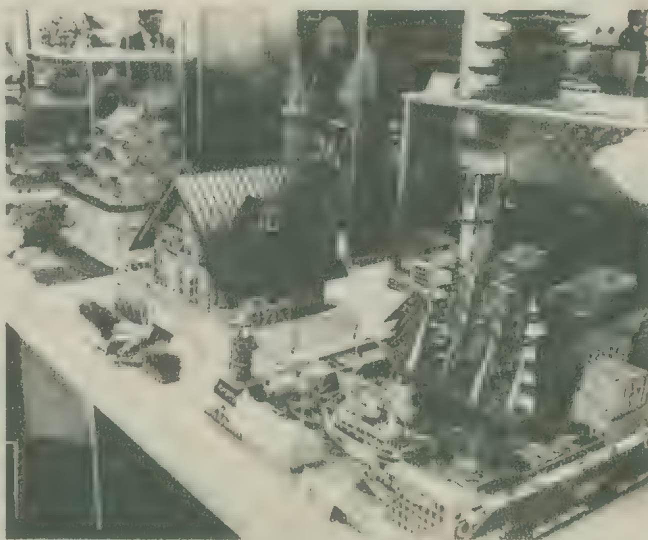
ФОТЕ ЗА ПОСЕТИОЦЕ

Посетиоци који долазе да уживају у лепотама природе великог резервата у америчкој држави Тексас, пре него што крену у обилазак пешке или колима морају на улазу да оставе неку личну ствар. Питате се због чега је управа резервата одлучила да са посетиоцима игра и заборављену игру фоте. Често се догађало да се људи у великим пространствима изгубе, да једноставно не знају да нађу пут натраг. Њихове личне ствари на улазу послужиће добро истренираним псима који ће, после њушења тих торби, сатова или јакни, по мирису моћи да пронађу изгубљену особу. Откако је уведена ова метода, све „залутале овчице" нађене су без проблема.



НАОЧАРЕ ЗА СЛЕПЕ

„Оне могу да помогну половини људи који су практично слепи – изјавио је конструктор овог оптичког система Вилијам Фејнблум. Састоје се од шест минителескопа као да имитирају грађу пчелињег ока који на оштећену мрежњачу бацају вишеструко појачан одраз светлости. Апарат је испитиван на 74 пацијента од 6 до 80 година и код 63 оштрина вида је побољшана осам пута, а повећано је и видно поље. Наравно, то се не односи на људе који су рођени слепи или су потпуно изгубили вид. Не зна се хоће ли „телескопи" доктора Фејнблума добити широку примену пошто им је цена басословна.



ЦИГАРЕТ-ГРАД

У Токију је недавно организована необична изложба – свих седамнаест хиљада изложених објеката направљено је од кутија цигарета. Ту су модели кућица у јапанском стилу, једрењаци, пагоде, палате а свима је заједничко што су начињени од фолије, папира и целофана јапанских и страних цигарета. За довршење неких објеката било је потребно више месеци стрпљивог рада. Посетиоци су били одушевљени, нарочито страсни пушачи: нису ни сањали да кутије које они немилице сваког дана бацају могу тако да се употребе.

ПОШТО ВОЖЊА?

Домаћица Бренда Годсмарк из Лос Анђелеса тврди да је апсолутни светски рекордер у – вожњи таксијем. Како рекордерку нико до сада није оповргао, биће да је баш тако како каже. Бренда је у Лос Анђелесу лепо села у такси и мирно саопштила таксисти: „У Њујорк, молим вас".

У чему је ствар? Ствар је у томе што Бренда не подноси авион. Када јој је муж саопштио да се селе у Њујорк, Бренда му је саопштила да он до тамо може како хоће, а она ће таксијем. Тако је и било. Пошто је превалила 5636 километара, платила таксисти нешто преко 30 милиона (старих) динара, Бредна се жива и здрава искрцала у Њујорку.



СЛЕДЕЋА КУКАВИЦА, МОЛИМ

У почетку је све изгледало сасвим обично. Пацијент је ушао у ординацију са уобичајеном болном гримасом на лицу и уз стандардно објашњење да га зуб данима мучи. Стоматолог га је посадио на столицу и почео да ради. Онда је пацијент скочио са столице, а одатле – уз страховити тресак и ломљаву стакла – и кроз затворен прозор.

На сву срећу, прозор се налазио на три метра висине, те се плашљивац само поштено угрувао. У болници су га ипак задржали неколико дана – због шока. Шока због скока или шока због седања на стоматолошку столицу? У сваком случају, пошто је залечио (душевне) ране, поштени плашљивац се вратио у ординацију да се извини и плати почињену штету. У једном је, међутим, био одлучан – не долази у обзир да му лекар такне зуб!

Амброзио Бачи из Монце у Италији себи уопште није ни допустио несмотреност да седне на страшну столицу. Он је прво читав сат чекао да дође на ред, па је онда, када су га коначно прозвали – побегао. Пошто му се зуб од тога није поправио и пошто га је и даље страшно болео, један крај најлонског конца везао је за њега, а други за браник на колима једног свог пријатеља. Пријатељ је урадио како му је речено: притиснуо је папучицу гаса и шездесетдеветогодишњи Амброзио је главачке треснуо прво о пртљажник, а затим о асфалт. У болници су га задржали недељу дана. А што се зуба тиче он је и даље на свом месту, и даље боли.





ЛУКОБРАН ОД СТАРИХ ГУМА

Куда са старим аутомобилским гумама? Тај проблем у разним земљама решавају на различите начине. Необично решење, нашли су стручњаци у аустралијском граду Џелонгу. Од двадесет две хиљаде старих аутомобилских гума они су саградили пловећи лукобран који снагу таласа смањује за 75 процената тако да се сада у заштићеном делу луке, где се на сидриштима налазе бродови мање тонаже, таласи не осећају чак ни за време јаке буре. Старе аутомобилске гуме које чине лукобран напуњене су полиуретаном и повезане

КАО У ГВОЗДЕНОМ ДОБУ

Како су живели људи почетком гвозденог доба? На ово питање покушали су да одговоре научници из археолошког центра у Лејру, у Данској. Они су, наиме, реконструисали насеље у коме је бујао живот пре 1700 година. Као станишта тада су служиле колибе од блата покривене сламом. Њихови становници хранили су се месом, рибом, хлебом, разним корењем, поврћем и воћем.

Прошле зиме у овом насељу боравило је две седмице десет особа од 20 до 40 година живећи као њихови давни преци. Истраживања се настављају и главна пажња биће обраћена проучавању температурних услова у древним домовима.





Торњеви, торњеви... Има их око мора и на мору. Нафта је донела процват Азербејџану.

Током 1922. Азербејџан је ушао у састав СССР-а. За Азербејџанце нафта је постала све. Израстао је нови Баку са пространим трговима и булеварима, сав у зеленилу. Тако се види необичан призор: град – цветна оаза окружен са три стране стотину километара широком пустињом а са четврте пучином Каспијског мора. На голој земљи стравично штрче напуштени торњеви. И активни делују сабласно: радници су у сенци хладовине, а црпке једнолично клепећу од јутра до сутра.

У Бакуу тече живот. Иако постоји одлука совјетске владе о заштити и чувању вода Волге и Каспијског мора, мирис нафте не може се сузбити. Нафта се осећа у ваздуху и дању и ноћу. Њоме је прекривено и море. Срећом, не цело. Треба путовати неколико часова дуж обале да би се дошло до чисте воде за купање.

КАСПИЈСКО МОРЕ НАЈВЕЋЕ СЛАНО ЈЕЗЕРО НА СВЕТУ

ХОЋЕ ЛИ НЕСТАТИ?

КАСПИЈСКО МОРЕ ЈЕ ЗА ТРЕЋИНУ ВЕЋЕ ОД ЦЕЛЕ ИТАЛИЈЕ, ДОК У ЊЕГОВОМ БАСЕНУ СА ДВЕ ГЛАВНЕ РЕКЕ – ВОЛГОМ И УРАЛОМ – ЖИВИ ЧЕТВРТИНА ЦЕЛОКУПНОГ САТАНОВНИШТВА СОВЈЕТСКОГ САВЕЗА.

Прича о Каспијском мору не односи се само на огромну количину воде стешњену у тектонској депресији већ и на каспијски басен који чини неколико совјетских република и приобаље река, морских утока од којих су Волга и Урал највеће. За домаће становништво Каспиј је море, а Азербејџан, и Баку, и нафта, и Закавказје.. Каспијац ће дочекати странца са неизмерном гостољубивошћу и показати све занимљивости краја, али ће му тешко пасти ако гост помене реч – језеро. Јер, за њега је каспијска котлина испуњена водом – море и само море.

Одиста, Каспиј је на географским картама уписан као море, тако је насловљен и у енциклопедији (због величине, дубине) али се зато што је са свих страна окружено копном у тексту назива највећим сланим језером на свету. Научници тврде да је он остатак мора које је у терцијеру било повезано са Црним и Азовским морем и Аралским језером. Данас великим делом припада Совјетском Савезу, а мањим, незнатним – Ирану.

Код нафте – без лампе

Каспијско море је дугачко око 1200, а широко до 300 километара. Највећа дубина износи 995 метара. Иако се у њега улива неколико река а нема отоке, ниво стално опада. Другим речима, море је осуђено на тихо умирање! Разлог је једноставан: због вештачких језера формираних за потребе хидроцентрала количина речне воде која притиче мања је од испаравања морске. Израчунато је да је за последњих педесет година ниво Каспијског језера опао за читава два метра!

Научници су се забринули над судбином Каспија и траже излаз. Помишља се и на могућност да се ток неких сибирских река окрене „наопако"; уместо да теку на север оне би се усмериле на југ према Каспијском мору!

Каспиј је понос Азербејџана, једне од република Совјетског Савеза која се „наслања" на његове обале. За Азербејџанце Каспијско море је било нада, страдање, радост, туга... најзад, оно им је донело процват. У Азербејџану живи око шест милиона становника, од тога више од милион у главном граду Бакуу подигнутом уували мора. Прво што ће туристи пасти у очи, када се авионом приближи Бакуу, је пешчани појас око града широк на десетине километара и шума торњева за вађење нафте на том бесплодном тлу. Путнику се чини да ће авион приликом слетања закачити крилом неку од тих гвоздених грдосија.

Азербејџан је некад био сиромашан, а Каспијско море чисто. Азербејџанци су живели од Кавказа. Истина, у њиховом крају се налази девет од укупно дванаест свету познатих климатских појасева, али од те риплијевске атракције није било користи. Изгледало је да ће 1873. године, када је у предграђу такође сиромашног Бакуа прорадила прва нафтна платформа, донети боље дане. После само двадесетак година Баку је по дневној количини извађене нафте надмашивао Сједињене Америчке Државе! Трећину свих акција држала су браћа Нобел. Најкрупнији „пакети" припадали су и компанији „Шел". Историчари су забележили да су двадесетих година овог века каспијску нафту црпеле 272 компаније и да је тада у Бакуу вађено више од половине целокупне светске производње. Ипак, Азербејџанци од тога нису имали ништа. У граду се нису производиле чак ни петролејске лампе него су увожене!

Најнеобичнији град

За време иностране интервенције после октобарске револуције каспијска налазишта нафте су разорена. Букнуо је пожар. У Бакуу чије име на арапском значи – град ветрова, одигравала се драма. Лењин је тада био у Ђенови и тражио је да га свакодневно обавештавају о борби Азербејџанаца са ватреном стихијом.

Каспијци се још сећају када је Баку у великом отаџбинском рату подмиривао 80 одсто совјетских војних потреба за нафтом а она била таквог квалитета да се није ни прерађивала већ директно сипала у тенковске резервоаре. Рибарске мреже су све празније и поред пуштања у воду на стотине тона рибљег млађа.

Кад су се резерве нафте у околини Бакуа смањиле, бушиоци су се преселили на морску пучину 120 километара далеко од града. Нафту и нису морали да траже – она је повремено избијала са дна мора тик уз камене хриди које извирују из воде. Вађење је започето са седамислужених бродова насуканих на стење. У бродске кабине уселили су се нафташи. Било је то 1947. Прву радну бригаду од осам људи водио је Миха-

ил Каверочкин. Необично насеље на пучини названо је – Нафтно камење.

Нафта је вађена из мора у све већим количинама. Каверочкин није доживео да види насеље данас: нестао је 1957. са бригадом у мору. Над Каспиј се сручио оркан дувајући брзином од 43 метра у секунди и... Каверочкин је постао легенда.

О Каверочкину и друговима снимљен је филм. Туристи га с пажњом гледају, али се с много већом радозналошћу искрцавају на „тле" Нафтног камења, најнеобичнијег града на свету. Ту су улице, монтажне стамбене зграде, продавнице, медицинске установе, 175 километара путева, чак и уредништво градског листа. Готово невероватно: све се налази на пучини на шиповима пободеним у море. У том несвакидашњем граду живи око пет хиљада радника и хиљаду радница. Град има и градоначелника.

Незапосленим женама и деци није дозвољен приступ у Нафтно камење. Уосталом, град и није место сталног боравка нафташа. Сви они са породицом најчешће живе у Бакуу, а овде долазе само на рад. Обично 15 дана у месецу раде и исто толико се одмарају код својих кућа. Везу између Бакуа и града на пучини одржава брод. Превоз се не плаћа. Ако радник има породицу изван Бакуа, припада му и бесплатна вожња железницом или аутобусом до места боравка.

Ресторан друштвене исхране издаје оброке нон-стоп јер се на бушотинама ради у три смене. Непрекидно се врте и филмови у биоскопу.

Живот у граду насред мора тече тако рећи нормално. Само су две ствари забрањене: употреба алкохола и пушења ван одређених места. Зарада нафташа достиже суму од 180 рубаља месечно. И најмања плата већа је од плате младог лекара или инжењера у Москви.

Каспијски нафташи држе и рекорд: досегли су дубину од шест хиљада метара од дна мора. Циљ им је да допру и хиљаду метара више. Нафта се одвози у Баку углавном танкерима, а оданде бродовима довози храна и вода. Веза са светом одржава са телефоном.

Стручњаци муку муче како да заштите каспијско море од загађивања. Процес вађења „црног злата" је херметизован а танкерска флота уступа место цевоводима. Систем је конструисан тако да се проток нафте тренутно искључује ако цевовод попусти. Отицање нафте у море региструју и компјутери. Сви бродови, па и рибарски, опремљени су уређајем за сакупљање воде загађене нафтом на коју наиђу. Води се жилава борба и против неконтролисаног избијања нафте са дна. И поред свега, она ту и тамо продре у воду.

Метузалеми са Кавказа

Нафта је и те како присутна на Каспију, али више није једини симбол басена. Све је мање има. И време је друго: двадесет милиона тона, колико се годишње ту извади, маленкост је у односу на количину од 360 милиона тона укупне совјетске производње. Каспијци се окрећу другим индустријским гранама, затим житарицама, плантажама воћа и грожђа, туризму. Својим људима нуде неколико одмаралишта на чистом делу обале. Не треба заборавити: кад је у Москви температура око нуле у околини Бакуа је 25 Целзијусових степени изнад нуле. Страним туристима има шта да се покаже. Једино није пријатно доживети каспијске ветрове и путовати пустињским пределом до подножја Кавказа.

За Азербејџанце на Кавказу деца су највеће богатство; четворо у породици – може, троје – и овако и онако, двоје и једно је трагедија!

Азербејџанци са кавкаских висова су и природни феномен: од сваких 10 хиљада, око 80 су старији од сто година. Придружују им се и остали житељи Закавказја – Грузијци и Јермени. Дуговечност ових људи предмет је истраживања научника. Меџид Агајев се женио два пута. Има 151 потомка и 120 година радног стажа! Једва су га натерали да напусти пастирски посао и прими пензију. У једном азербејџанском селу на Кавказу живео је и најстарији човек на свету Ширали Муслимов. Провео је срећан и задовољан више од 160 година! Магула Сирмелианија старог 108 година питали су за тајну дугог живота. Одговорио је: „Никад нисам имао ниједног непријатеља и никад се нисам срдио". Научници су чак дошли до занимљивог закључка: стогодишњаку који се лети у току дана нађе код куће у кавкаском селу – судњи час је близу!

Каспиј није без споменика своје бурне прошлости. Један привлачи пажњу Југословена. Налази се у Бакуу. На громади стоји статуа народног хероја Совјетског Савеза Мехти Гусеинзадеа. Сваке године 9. маја, на Дан победе над фашизмом грађани Бакуа се поклоне сени овог хероја. Мехти Гусеинзаде се борио и у нашој Словенији. Партизанима је био познат као Рус Михајло. Био је официр у совјетској армији. Немци су га заробили, али је он у њиховој војци догурао, кажу до чина капетана. Изванредно је говорио немачки и поседовао изражен дар за прерушавање и обавештајни рад. Као припадник немачког Вермахта премештен је у Трст. Ту се повезао са словеначким ВОС-ом. Учествовао је у диверзантским акцијама, а о једној је писао и „Политикин забавник". Кад је откривен, придружио се словеначким партизанима. Сахрањен је у селу Чепованима где је погинуо. Одатле је однесено мало земље у Баку и стављено испод постоља споменика. У постамент је узидана плоча на којој пише: „Под овом плочом је земља са гроба Мехти Гусеинзадеа из словеначког села Чеповани..."

Мехти Гусеинзаде, алијас Михајло, био је инжењер, стручњак за вађење нафте. На Каспију нафта као да не заобилази ничији живот.

М. ТОДОРОВИЋ



Баку, цветни град Азербејџана. Ко би рекао да на десетине километара унаоколо нема ни травке!

„ЗАБАВНИКОВА" ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЛЕКОВИТОГ БИЉА

ВРАНИЛОВА ТРАВА

(Origanum Vulgare L.) Lamiaceae



Народна имена: бабина дубчица, болмет, боља душица, вриган, горка мета, гоцман, добра мисел, добра мису доброволька, забрта, заврта, ксаберта, мажуран, мајоран, мравињац, мравич, мрављињак, ориган, риган, рохаган, совр, совро, сушица, тошта, црљена мета, црљена метвица, црноврх, чобер, чај, дивљи чај, метвица, мравинац, миришљавац, црновр, црновршка, џоџан, душица.

Налазишта

Расте свуда на необрађеним местима, по међама, поред путева и железничких пруга, по ретким шумама, шумским пропланцима и ливадама изложеним сунцу.

Опис биљке

Дуговечна зељаста биљка с разгранатим кореном која израста до 60 cm висине. Стабљика је четвороугласта, усправна, чврста, црвенкасте боје, обрасла крупним листовима од 1 до 3 cm супротно распоређеним на стаблу. Цветови су црвени, седећи, сакупљени у штитове, а ови образују компактне крупне округласте метлице. Цвета од јула до септембра. Пријатног ароматичног мириса, а оштрог и горког укуса.

Сакупљање

Од враниловке се сакупља надземни део биљке у цвету. Најбоље је одсецати врхове дужине до 20 cm, везати у китице и тако сушити на промајном месту у хладу, никако на сунцу. Бере се по лепом сунчаном времену. За домаће потребе осушене китице треба чувати у папирним кесама на сувом месту.

Употреба

Враниловa трава је код нас омиљен народни лек. Као чај се употребљава за лечење болести органа за варење и против пролива. Користи се и за лечење органа за дисање, јер садржи мирисно етарско уље у коме има до 50% тимола који делује антимикробно. Она се користи и споља против разних запаљења коже и слузокоже. У неким нашим крајевима то је за време зиме главни чај против кашља. Враниловка се употребљава и за црно бојење вуне у домаћинству уз додатак зелене галице.

Проф. др Момчило Коруновић

ЖИЛ ВЕРН КОД НАС?

У ЛАВИРИНТУ ПАЗИНСКЕ

Када је 1976. уређивана богата библиотека дубровачког самостана Мале браће, уз многе старе вредне књиге пронађено је и једно издање романа Жила Верна „Матијс Сандорф", штампано 1892. на италијанском језику. Народна библиотека у Београду поседује чак прво издање овог романа из 1885. али ови подаци сами за себе не говоре ништа нарочито, јер у обе споменуте књижнице има и старијих и вреднијих књига. Дело чувеног писца за нас је врло занимљиво због тога што главна личност, Матијас Сандорф, у значајним деловима обимног романа (преко 500 страница) пролази кроз узбудљиве доживљаје на нашем тлу: у Истри, Далмацији и на Црногорском приморју!

Наравно, и за читаоце и за књижевне историчаре само од себе поставља се питање: да ли је славни романсијер, кога сматрају зачетником научно-фантастичног жанра у прози, заиста боравио у нашим крајевима, или је све, попут фабула и ликова у многим његовим делима, само плод једне чудесне разгранате маште?

Заробљеник писања

Тешко је у историји светске књижевности пронаћи тако јединствену појаву као што је Жил Верн, не само по томе што је иза себе оставио готово читаву библиотеку сопствених дела. У петнаест позоришних комада, око осамдесет романа и дужих новела и мноштва научнопопуларних списа из области географије и других природних наука, творац и данас омиљених романа Пут на Месец, Пут у средиште Земље, Пут око света за 80 дана, 20 000 миља под морем, Деца капетана Гранта, Петнаестогодишњи капетан, Царев гласник и других, показао је зачуђујуће интересовање за разне научне области. Жил Верн је познат и цењен као својеврстан визионар који је, понекад од детаља, предвидео техничке подухвате који ће доћи тек много година после његове смрти. Пишући зачуђујуће брзо, путујући годинама по Европи и Африци, Жил Верн је за 77 година живота стигао да напише и мање позната али обимна дела која такође показују шта је све привлачило његову огромну радозналост: Први бродови мексиканске морнарице, Илустрована географија Француске и њених колонија, Историја великих путовања и великих путника, Кристифор Колумбо и Откривање Земље, енциклопедијски спис на којем је радио више година. И мада се његови биографи не слажу увек у подацима о животу и раду сагласни су у једном: Верн је био „заробљеник писања", фанатик коме ништа није могло да поремети радни дан: рано је легао и рано устајао, а све остало време испуњавао читањем и писањем. Сматра се да га је на овакав убитачан темпо терало и сазнање да су му се још за живота дивили милиони и младих и старих читалаца којима је распаљивао машту, а велики писац је осећао као дужност да им што чешће понуди нова, узбудљива дела која су преведена на око 85 језика!

МАТИЈАС САНДОРФ ЈЕ ПРЕСЕКАО РЕШЕТКЕ НА ТАМНИЧКОМ ПРОЗОРУ, СПУСТИО СЕ НИЗ УЖЕ У КАЊОН, А ЗАТИМ ПОНОРНИЦОМ ФОЈБОМ У АМБИС И ПЛОВЕЋИ ТАЈАНСТВЕНИМ ПОДЗЕМЉЕМ НА ДЕБЛУ ИЗИШАО СПОРЕДНИМ ПУТЕМ У – ЛИМСКИ КАНАЛ. ТО ПОДРУЧЈЕ НИ ДО ДАНАС НИЈЕ ПОТПУНО ИСПИТАНО, А ВЕЛИКИ ПИСАЦ ДЕТАЉНО ГА ЈЕ ОПИСАО ПРЕ СТО ГОДИНА!

Али, трагач за ретким, необичним и фантастичним Верн није само у својим делима. Он је такав био и у стварном животу, нарочито у млађим данима. А када се велико животно искуство, гомиле и гомиле прочитаног сједине са заиста ретко богатом маштом, све уобличено изузетним литерарним талентом и неуморним радом, онда настају романи, приче и путописи јединствене снаге и занимљивости. Све ове одлике Верновог начина живота, мишљења и писања налазе се и у „Матијасу Сандорфу", у којем је са много познавања популарни књижевник описао неке наше крајеве.



Хици на славног писца

Жеља за путовањима, сазнањима новог и далеког снажно се јавила у Жилу Верну још док је био мали. Као дечак покушао је да побегне у егзотичну и мало познату Индију, али је тај наивни подухват неславно пропао. Међутим, своју жеђ за путовањима Верн успева донекле да угаси као младић. Истина, није путовао у далеку Индију већ по ближим европским земљама, што половином прошлог века такође није било ни лако ни једноставно. У тридесет првој години писац путује у Енглеску, Шкотску и скандинавске земље, да би се ускоро отиснуо у Северну Америку. По повратку, плови Средоземљем и обилази северну Африку. Географски и етнички разнолико Средоземље, годинама ће заокупљати машту овог географа, писца и путника, и он ће му се опет враћати. Вероватно би у том занимању Средоземљем могли да се крију корени настанка „Матијаса Сандорфа".

У почетку је Жил Верн пловио на туђим бродовима, а касније на сопственим. Занимљиво је да су та три његова брода имала исто име, а разликовали су се само по броју: „Сен-Мишел" I, II и III. Судбина овог последњег уско је везана за нашу историју, и то је, можда, једина стварна веза великог писца с нашим крајевима. Наиме, четврто значајно путовање Жила Верна, опет кроз Средоземље, било је и последња значајна пловидба славног књижевника: године 1886. када је Верн имао 58 година, један његов синовац, наводно неурачунљив, пуцао је у стрица тешко га ранивши у ногу. Душевно и физички погођен, разочаран и полухром, Жил је, не осећајући више ни снаге ни жеље за путовањем, продао свој лепи, скупоцени брод „Сен-Мишел III" будућем црногорском кнезу Николи I и то у пола цене.

Управо ово последње Верново путовање за нас је и најзначајније јер је по његовом завршетку писац у глави већ имао разрађену замисао о роману „Матијас Сандорф".

Где је пловио „Сен-Мишел"?

Госпођа Алот де ла Фуи, Вернов потомак и један од многих биографа, пише да је то путовање било „тријумфално" и да је и тада познати писац свуда био дочекиван као полубог. Верн је са својим братом и једним од његових синова кренуо из Нанта у мају 1884. године. У Орану су им се придружили Вернова супруга и син и један њихов пријатељ. После посете Португалији, обишли су Гибралтар, Алжир, Тунис, Картагину, Ла Валету

Није само Жил Верн приказао неке наше градове, већ и непознати гравер који је илустровао италијанско издање овог романа славног писца. На слици је улаз у Дубровник или позната Врата од Пила. Иако представљен с леђа, господин у средини неодољиво подсећа на самог – Жила Верна!

Опет Дубровник, улица под кулом Минчетом. У средини поново особа која с пажњом разгледа древни град. На кога личи?

JAME

на Малти... Мадам де ла Фуи даље пише: „Писма, примљена на Малти, приморавају Жила Верна да скрати своје одсуствовање. Он одустаје од јадранских градова који су се ипак нашли у роману на коме он ради". „Сен-Мишел" скреће према Катанији, одакле иду на излет до Етне, а затим пристаје у Напуљу и Чивитавекји.

Путовање се наставља возом до Рима, где следи срдачан пријем код папе и свечан дочек у палати Фарнезе. Пошто су одустали од пута у Ђенову, путници се, по жељи пишчеве супруге, враћају у Француску копном, после посете Фиренци, Венецији и Милану.

Тако се завршило последње Верново путовање. Верн већ ради на „Матијасу Сандорфу" узимајући му као оквир цело Средоземље. На жалост, Алот де ла Фуи не каже како су поједини јадрански градови доспели у роман нити од кога се Верн обавестио о њиховом изгледу, становницима, знаменитостима.

„Матијас Сандорф" је обимно дело у којем Верн детаљно описује или спомиње Пазин, Ровињ, Пореч, Пиран, Бује, затим Задар, Дубровник, Херцег Нови, Котор, Његуше, Цетиње, Херцеговину... Сви описи места или њихових становника и начина живота, а најопширнији су Пазина, Дубровника и Котора, врло су верни, па је тешко поверовати да писац није крочио на њихове улице и тргове. Међутим, према књижевним истраживачима и Верновим биографијама, готово је сигурно да он никада није посетио нашу обалу.

Али, и пре Верновог занимања на наше крајеве, неколицина Француза већ је путовала и боравила код нас, о чему су оставили мноштво писаних података. Међу њима је и искусни путописац и путник Шарл Иријарт који је нешто пре изласка „Матијаса Сандорфа" објавио неколико дела о Босни и Херцеговини, Истри и Далмацији, обали Јадранског мора и Црној Гори. Поређењем његових и Вернових текстова непобитно је утврђено да је велики писац највише података о нашим крајевима и људима црпео управо из Иријартових путописа, употпуњујући их својом маштом, изврсним познавањем географије као науке, изузетним талентом. Ово је, у ствари, најприхватљивији одговор на питање како је и одакле Жил Верн упознао наше поднебље које је тако верно описао. Али, Жил Верн не би био оно што јесте да не изненади.

Подвиг у непознатом

Радња „Матијаса Сандорфа" почиње 18. маја 1867. године у Трсту. Цео роман одликује се узбудљивом и испреплетеном фабулом, неочекиваним заплетима и истим таквим расплетима. Међу најузбудљивијим епизодама је она која се дешава у Пазину и околини.

Наиме, окрутни властелин, господар пазинске куле, заробио је слободољубивог Матијаса Сандорфа. Међутим, храбри Матијас успева да пререже решетке на тамничком прозору и да се низ уже спусти у кањон, а затим понорницом Фојбом уђе у понор и пловећи на деблу тајанственим подземљем дочепа – Лимског канала! Ово подручје ни до данас није сасвим испитано, што доказује да је подвигу главном јунаку и те како помогла пишчева машта. Јер, иако је нашао стваран опис лавиринта познате Пазинске јаме, Верн је осетио да ту авантуризам његовог Матијаса може да дође до пуног израза, у чему се није преварио.

Али, и таква машта као што је била Вернова тешко да би могла да вешто и узбудљиво води свог јунака кроз напете догађаје да као потку није имала путописе „Г. Иријарта", коме се Верн захваљује на самом почетку романа. Врло је вероватно да и сама идеја о роману потиче од наведеног путописца: он спомиње извесног грофа Есдорфа, угледног житеља Пазина, који је извео подвиг готово идентичан са подухватом Верновог Матијаса Сандорфа. Тако Иријарт између осталог пише:

„Млади гроф Есдорф, који је био упослен у префектури или капетанији Пазина, покушао је једним сасвим малим чамцем да продре у пећину да би видео докле може да иде током Фојбе. Али, мало-помало, зидови се толико приближавају један другом, а свод се толико спушта да је био принуђен да у чамцу легне, а како више није могао да управља морао је да се врати натраг".

Очигледна је сличност између Матијасовог бега и пловидбе грофа Есдорфа. И не само то: слична су и њихова имена. Али, неопходно је напоменути да је Верн, иако се често користио подацима из Иријартових путописа, створио ново, оригинално књижевно дело. У прилог овој тврдњи иде и податак да је, пошто је прочитао „Матијаса Сандорфа", славни Александар Дима Син одушевљено наговарао Верна да се кандидује за члана Академије.

Ни филмски режисери, због узбудљивости радње, нису заобишли овај Вернов роман који је до сада три пута екранизован. Француска телевизија у два наврата направила је обимну серију по „Матијасу Сандорфу" за којег једни познаваоци Верновог дела тврде да је међу најбољим делима великог писца, док други мисле да је по својим књижевним квалитетима испод најпопуларнијих романа.

На жалост „Матијас Сандорф", иако су у њему наши крајеви и људи описани са љубављу и дивљењем, код нас још није преведен.

И. Л.



БАТИНЕ КОЈЕ СЕ ПАМТЕ

ШАМАР

Отац се спрема за свој поподневни одмор. Најпре новине, а онда... сан и кућа замире за наредна два сата. Чини ми се да се и муве мање чују по соби у то време. Први лепи дани након дуге и хладне зиме. Лежим у соби, а напољу се моји другари управо спремају за утакмицу са дечацима из суседног дела насеља. Лопта одзвања...

– Ови твоји и не хају што је време за одмор. Какви су то родитељи...

Ту причу већ знам напамет. Годинама је слушам. Сада следи рецитал о састанцима, нервирањима, главобољи, неваспитању...

– Тата, могу ли напоље? – питам, а знам одговор.

– Не, сине, време је одмору...

– Тата, само мало. Идемо у суседну улицу. Нећемо ти сметати.

– Бато, немој да се свађамо. И тамо живе људи који треба да се одмарају.

Покушавам да читам. Али, ни „Робин Худ" ми не помаже. С улице вичу другови, зову ме на утакмицу.

И тада ми паде на памет идеја. Кад отац заспи, ја ћу се искрасти из куће и одмах после утакмице, истим путем, назад. Он ће још спавати, па неће ни приметити мој излазак.

Полако се, на прстима искрадам из стана. У другој соби остао је отац да спава.

Другови, весели због мог доласка, нестрпљиво се договарају о тактици за утакмицу.

На пољанчету се убрзо развила жестока борба. Крај утакмице није донео победника. Договарамо се да пуцамо пенале јер мора да се зна ко је бољи. Никако да се договоримо ко ће први да пуца. Време пролази. У жару борбе нисам обраћао пажњу на време. Код резултата 4:4, ред долази на мене. Треба да пуцам пенал. Лопту сам ставио на земљу. Кратак залет. Шут. Голман у један угао, а лопта... поред друге стативе, споља. Промашај. Противнички играч је био успешнији. Тужни због пораза, враћамо се у нашу улицу, оптужујући један другог. Наравно, ја сам био највише крив. Да сам дао гол...

На прстима улазим у стан. Однекуд допиру неки гласови. Још утучен због пораза, једва схватам да је у очевој соби упаљен телевизор. Покушавам да сузбијем страх. Из собе излази отац. Без речи. Подиже руку и, пре него што сам успео да схватим шта се дешава, врућ шамар ми ожари образ.

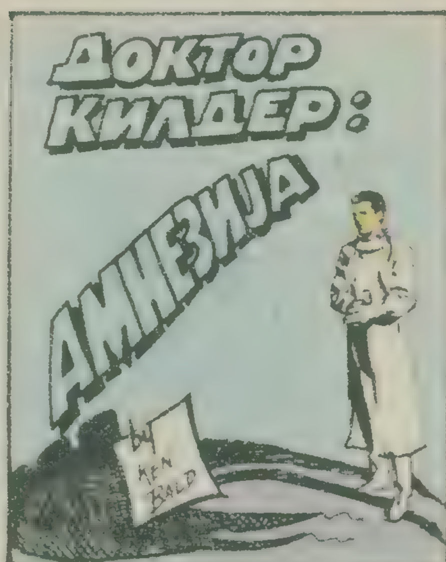
Толико.

Отац се без речи вратио у собу.

Сузе су саме наишле на очи. Не због бола, мада је и он био присутан. Више од бола пекао ме је очев поглед кад је затворио врата за собом. Мање би ме болело да сам добио много више батина, да ме је отац поштено истукао, али да ми је бар једну реч рекао!

А тако сам желео некоме да се изјадам због пораза, због промашеног пенала, због моје кривице...

Александар Деспотовић, Жарково, Приштинска 66 (хонорар 1500,00)


ДОКТОР КИЛДЕР:
АМНЕЗИЈА
BY KEN BALD


У ЛУЦИ ЈЕ ВЛАДАЛА УОБИЧАЈЕНА ЖИВОСТ. БРОДОВИ ПОД РАЗЛИЧИТИМ ЗАСТАВАМА КРЕТАЛИ СУ СЕ НА СВЕ СТРАНЕ...


ГУСТА МАГЛА ОТЕЖАВАЛА ЈЕ ВИДЉИВОСТ... НАРОЧИТО ОНИМ МАЊИМ БРОДОВИМА...


ПОГЛЕДАЈТЕ ТАМО, КАПЕТАНЕ!

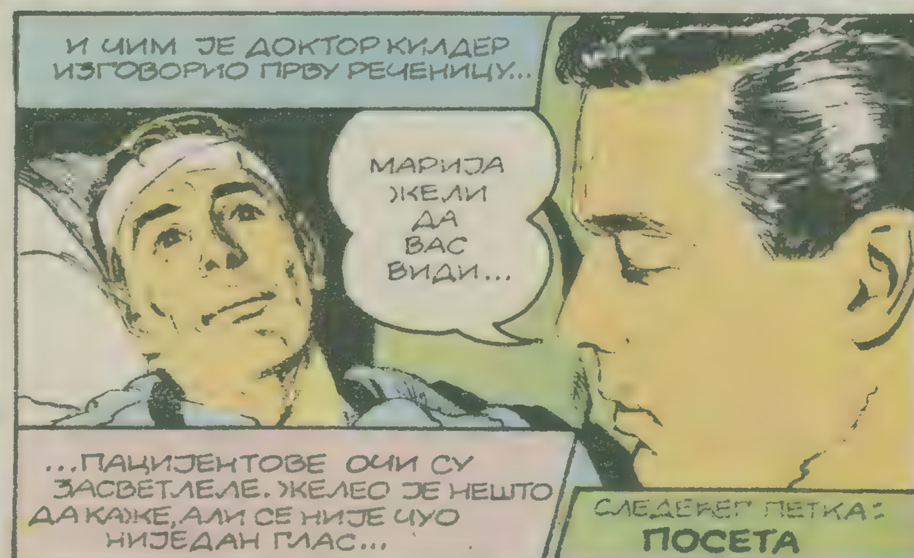

ТАМО, НАПРЕД, НЕШТО СЕ КРЕЋЕ... ИЗГЛЕДА КАО... КАО... ЧОВЕК!


БИЛА ЈЕ МАГЛА К'О ТЕСТО! ИЗНЕНАДА СМО ГА УГЛЕДАЛИ! И МАДА СМО СКРЕНУЛИ УЛЕВО, ИПАК СМО ГА МАЛО ЗАКАЧИЛИ!


НИСУ НАЂЕНА НИКАКВА ДОКУМЕНТА КОД ЊЕГА, ШЕФЕ! А СВОЈЕ ИМЕ НЕЋЕ ИЛИ НЕ МОЖЕ ДА НАМ КАЖЕ... РАДИ СЕ О ПОТРЕСУ МОЗГА...


ДОКТОР КИЛДЕР, ОВДЕ ЈЕ ЈЕДНА МЛАДА ЖЕНА КОЈА ТВРДИ ДА ЈЕ ЊЕН МУЖ ЧОВЕК ПОВРЕЂЕН У ЛУЦИ!


АКО ЈЕ ТАЈ ЧОВЕК ВАШ МУЖ, ОНДА БИСТЕ МОРАЛИ ДА НАМ ПОМОГНЕТЕ ЈЕР... ОН ПРИВРЕМЕНО ПАТИ ОД АМНЕЗИЈЕ!
УЧИНИЋУ СВЕ ШТО ТРЕБА!


И ЧИМ ЈЕ ДОКТОР КИЛДЕР ИЗГОВОРИО ПРВУ РЕЧЕНИЦУ...
МАРИЈА ЖЕЛИ ДА ВАС ВИДИ...
...ПАЦИЈЕНТОВЕ ОЧИ СУ ЗАСВЕТЛЕЛЕ. ЖЕЛЕО ЈЕ НЕШТО ДА КАЖЕ, АЛИ СЕ НИЈЕ ЧУО НИЈЕДАН ГЛАС...
СЛЕДЕЋЕГ ПЕТКА:
ПОСЕТА

Џемс Бонд: РЕКА СМРТИ





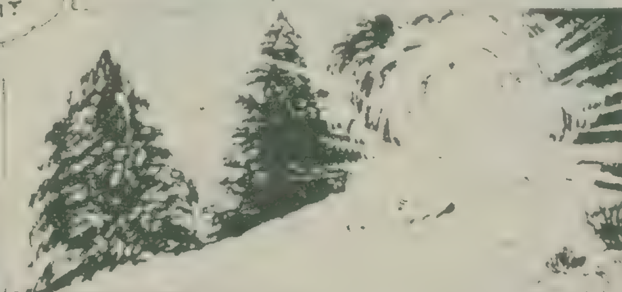






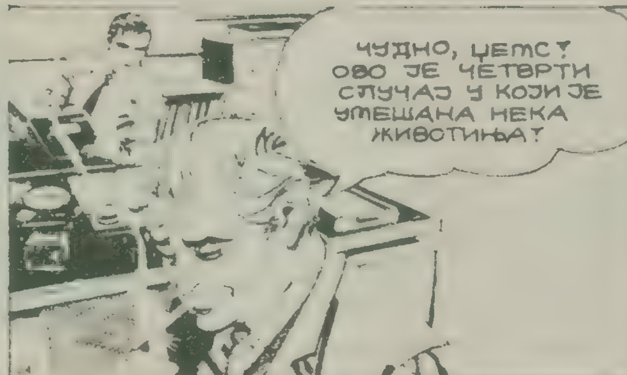










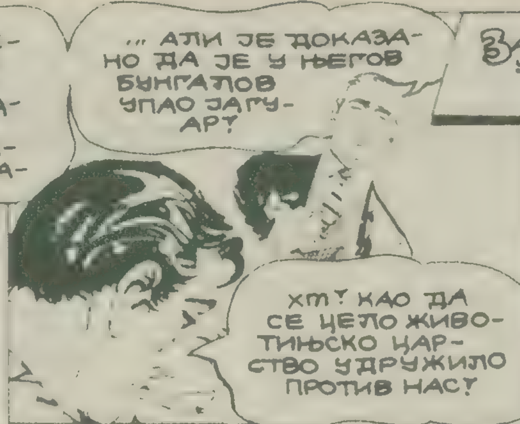









БЕНОА, СТУХЕР, КО ЈОШ ?
ЧЕНИ, ЈЕДАН ОД ШЕФОВА ЦИЕ! ЗВАНИЧНО, ОД СРЧАНОГ УДАРА...


... АЛИ ЈЕ ДОКАЗАНО ДА ЈЕ У ЊЕГОВ БУНГАЛОВ УПАО ЈАГУАР!
ХМ! КАО ДА СЕ ЦЕЛО ЖИВОТИЊСКО ЦАРСТВО УДРУЖИЛО ПРОТИВ НАС!


ЗА ТО ВРЕМЕ У ЛОНДОНУ...
СПРЕМИ МАЈМУНА, МИГЕЛ! ОДМАХ КРЕЋЕМО!


У ЈЕДНОЈ ДОБРО ЧУВАНОЈ ВИЛИ НАЛАЗИО СЕ СВЕДОК МНОГИХ АФЕРА – ЧАО ХОШУ...


ПОСЛЕ ВЕЧЕРЕ ЧАО СЕ ПОВЛАЧИ У СВОЈУ СОБУ...


СТАНИ ОВДЕ, МИГЕЛ!


ИЗВАДИ МАЈМУНА ИЗ КАВЕЗА!


НОЋ ЈЕ ТОПЛА ПА ЈЕ ЧАОВ ПРОЗОР СИГУРНО ОТВОРЕН!


ДОВОЉНО ДА МАЈМУН НАЊУШИ ОПИЈУМ!
САМО, ИМА ЛИ ДОВОЉНО ВЕТРА?


НЕЋЕМО ДАЉЕ, МОЖДА ИМАЈУ РАДАРЕ ИЛИ НЕШТО СЛИЧНО!


ХАЈДЕ, ЧИКО! СВЕ СИ НАУЧИО!


СЈАЈНО! ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ОСЕТИО МИРИС ОПИЈУМА!


ОДЕ!
МАЈМУН ЈЕ ПРЕСКОЧИО ЗИД ...




... И НЕОПАЖЕНО СЕ ПРИКРАО ЗГРАДИ...


У ТО ВРЕ-МЕ ЧАО -ХОШУ СЕ ОДМАРАО...


ИЗНЕНАДА, НА ПРОЗОРУ УГЛЕДА ЧУД-НОГ ПОСЕ-ТИОЦА...
АААХ! ШТА ЈЕ ТО?!


НА СПРА-ТУ НИЖЕ...
БЗЗЗЗЗЗЗ!
АЛАРМ НА ПРОЗОРУ! НЕКО ПОКУШАВА ДА УЂЕ КОД ЧАОА!


ОДОХ ГО-РЕ, А ТИ ПРОВЕРИ ПРОЗОР!


ЗА ТО ВРЕМЕ...


... МАЈМУН ЈЕ У СОБУ УБА-ЦИО МАЛУ СТАКЛЕНУ ЛОПТУ...


УСКОРО СУ СВИ ЧУВАРИ БИЛИ АЛАР-МИРА-НИ...
ПА ТО ЈЕ МАЈ-МУН!


ЈЕДАН ЧУВАР УПАДА У ЧАОВУ СО-БУ...


АААААХ! ГАС!


ГЛЕ, МАЈМУН ПАДА...
ГАС ЈЕ СИ-ГУРНО ОТ-РОВАН...


БРЗО СВИ НАПУС-ТИТЕ ЗГРА-ДУ!


КАСНИЈЕ, ЗА ВРЕМЕ ИСТРАГЕ...
ОБО-ЈИЦА СУ МРТ-ВИ!


ЧУ-ЛИ СТЕ НО-ВОСТ?
ЧАО ХОШУ УБИ-ЈЕН ЈЕ У ЛОН-ДОНУ ДОК ЈЕ БИО ПОД НАШОМ ЗАШТИТОМ!


ОПЕТ УБИСТВО У КОЈЕ ЈЕ УМЕ-ШАНА ЖИ-ВОТИЊА?
ТАЧНО! А ОТРОВ ЈЕ СЛИЧАН САРИ-НУ И ТРЕНУТ-НО УБИЈА!


ОПЕ-РА-ЦИЈУ ЈЕ ИЗВЕО ЈУЖНО-АМЕРИЧ-КИ МАЈ-МУН!

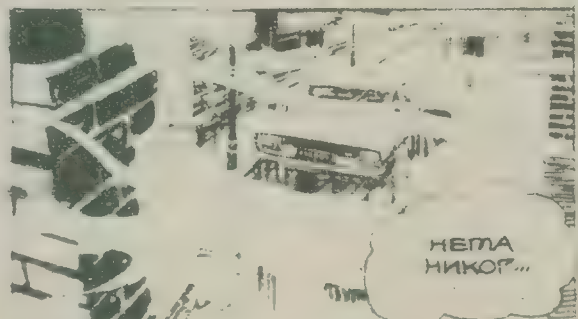
1645/3


ОДАКЛЕ ТИМ УБИЦАМА МАЈМУН?
СПЕЦИЈАЛНА СЛУЖБА ТО САД ИСПИТУЈЕ!
НИЈЕ ИЗ ЦИРКУСА НИТИ ИЗ ЗООЛОШКОГ ВРТА! СА ЦАРИНАРНИЦЕ САМ ДОЗНАО...
... ДА ЈЕ ЈЕДНОГ МАЈМУНА НЕДАВНО УВЕЗАО НЕКИ ТРГОВАЦ У ИСТ ЕНДУ...
ЕЛ ТИ ГРЕЈ И КОМ
УВОЗ ЖИВОТИЊ
ДОКТОР КЕТ НАМ НЕЋЕ ОПРОСТИТИ ЗБОГ МАЈМУНА!
УБИЦЕ СУ СЕ ДОБРО СКРИЛЕ, ЧИМ СУ НАПУСТИЛИ МАЈМУНА!
АЛИ, ДА ЛИ ГА ЈЕ ТРЕБАЛО НАПУСТИТИ!
МАЈМУН ЈЕ НАСТРАДАО ОД ГАСА САМО ЗАТО ШТО ЈЕ УПАО У КЛОПКУ!
ДА НИЈЕ БИЛО АЛАРМА НА ПРОЗОРУ, УМАКАО БИ!
ХМ... ИСПИТАЋУ ОНУ ЕЛ ТИ ГРЕЈ ФИРМУ!
КАД ЈЕ БОНД ПОШАО У ИСТ ЕНД, ТЕШКА МАГЛА СЕ СПУСТИЛА НА ЛОНДОН...
УВОЗ ЖИВОТИЊА
ОХ, ДОШЛИ СТЕ ДА КУПИТЕ СЕБИ МЕЗИМЦА, ГОСПОДИНЕ?
ЗАПРАВО НЕ... ЈА САМ НОВИНАР... ЖЕЛИМ ДА ПИШЕМ О УВОЗУ ДИВЉИХ ЖИВОТИЊА!
ЗНАТЕ, ТО ЧИТАОЦЕ ВЕОМА ЗАНИМА... ВИ СИГУРНО МОЖЕТЕ ДОСТА ТОГА ДА МИ КАЖЕТЕ!
ТРГОВАЦ ЈЕ СУМЊИЧАВО ГЛЕДАО БОНДА...
ЖАО МИ ЈЕ, НЕ МОГУ ВАМ ПОМОЋИ! МИ ОВДЕ САМО ПРОДАЈЕМО ЖИВОТИЊЕ...
... А НАША ЦЕНТРАЛА У БРАЗИЛУ НАМ ИХ ДОБАВЉА! ЗА КОЈИ СТЕ ЛИСТ РЕКЛИ ДА ПИШЕТЕ?
НИСАМ РЕКАО...
... А НИЈЕ НИ ВАЖНО!
ОХ, МАЈМУНИ, МОЈЕ ОМИЉЕНЕ ЖИВОТИЊЕ!
ВОЛЕО БИХ ДА ИМАМ МАЈМУНА! ОВО ЈЕ ЈУЖНОАМЕРИЧКИ ДРЕКАВАЦ... ЛАКО СЕ ДРЕСИРА, ЈЕ Л'ТЕ?
КАКО СЕ УЗМЕ...
МАЈМУНИ КАЛУЂЕРНИ СУ НАЈПОГОДНИЈИ... ХОЋЕТЕ ДА ПОГЛЕДАТЕ ОВОГ?
ДРУГИ ПУТ! ХВАЛА!
МИРЕЛ! БРЗО! ОВАЈ ТВРДИ ДА ЈЕ НОВИНАР! ПРОВЕРИ!


Бонд је иза себе чуо звук мотора...
Хм, некоме сам занимљив...


... али од густе магле никог није видео...


Још ме прати... време је да се упознамо...

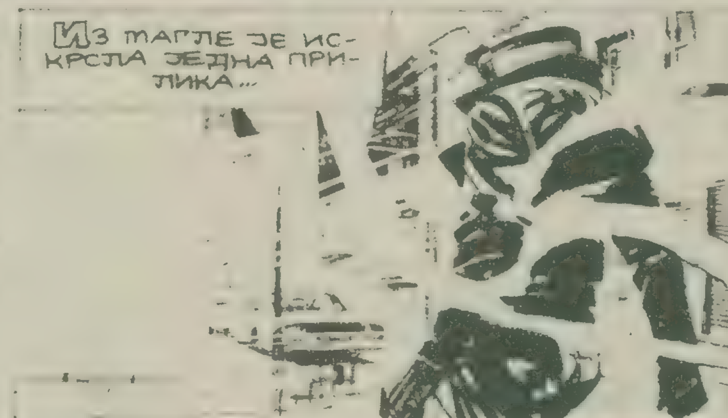

Бонд се зауставио поред дока, а звук мотора нестао је у магли...
Нема никог...


Ставићу мамац, чекаћу...

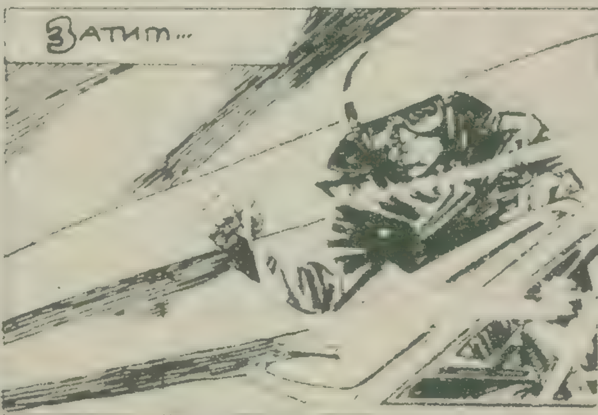

ПРИВАТНО

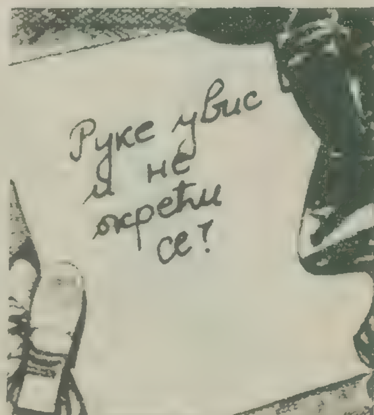

Џемс Бонд је изишао из кола...
Изволи, друшкане...


Слободно приђи...


Из магле је искрсла једна прилика...


Мотоциклист који је пратио Бонда осврнуо се...


Затим...

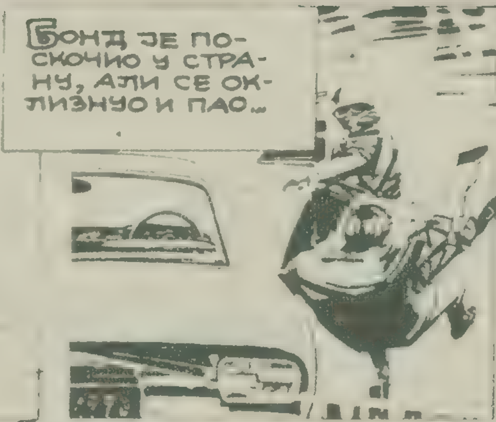

Руке увис и не окрећи се!

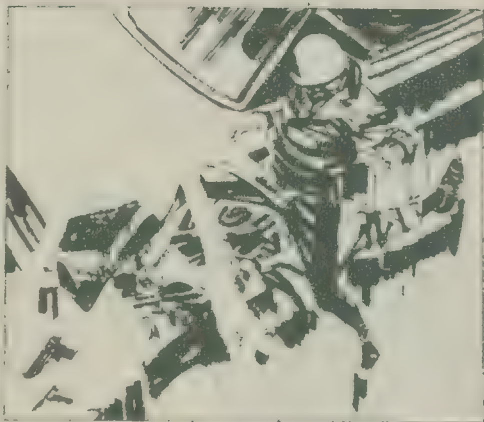

Ваљда си писмен?! Поступи како пише!


Руке увис!


Мигел је из рукава неопажено извукао нож...


... И МУЊЕВИТО ГА БАЦИО..


БОНД ЈЕ ПОСКОЧИО У СТРАНУ, АЛИ СЕ ОКЛИЗНУО И ПАО...




БРЗИМ ТРЗАЈЕМ ИЗВУКАО ЈЕ НОЖ КОЈИ МУ СЕ ЗАРИО У РУКУ...

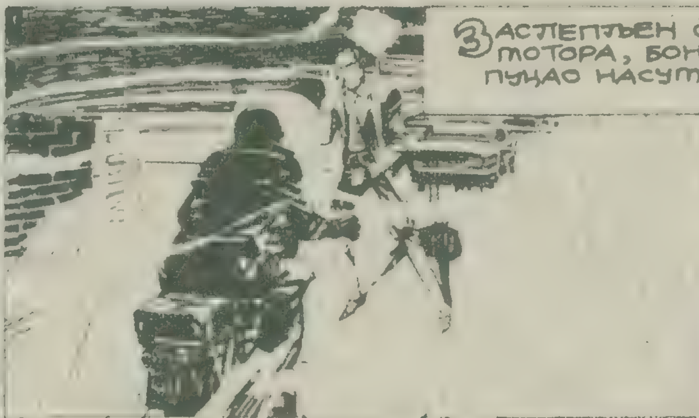



... И ПОСЕГАО ЗА ПИШТОЉЕМ. АЛИ, МОТОЦИКЛИСТ ЈЕ ВЕЋ НЕСТАО У МАГЛИ...


НЕ СМЕМ НАСЛЕПО ДА ПУЦАМ... МАГЛА ЈЕ...


ОДЈЕДНОМ ЈЕ ЗАЧУО ЗВУК МОТОРА...


... И МОТОЦИКЛИСТ СЕ СТВОРИО ПРЕД ЊИМ ...


ЗАСЛЕПЉЕН ФАРОМ МОТОРА, БОНД ЈЕ ПУЦАО НАСУМИЦЕ...




АЛИ...


... ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ...

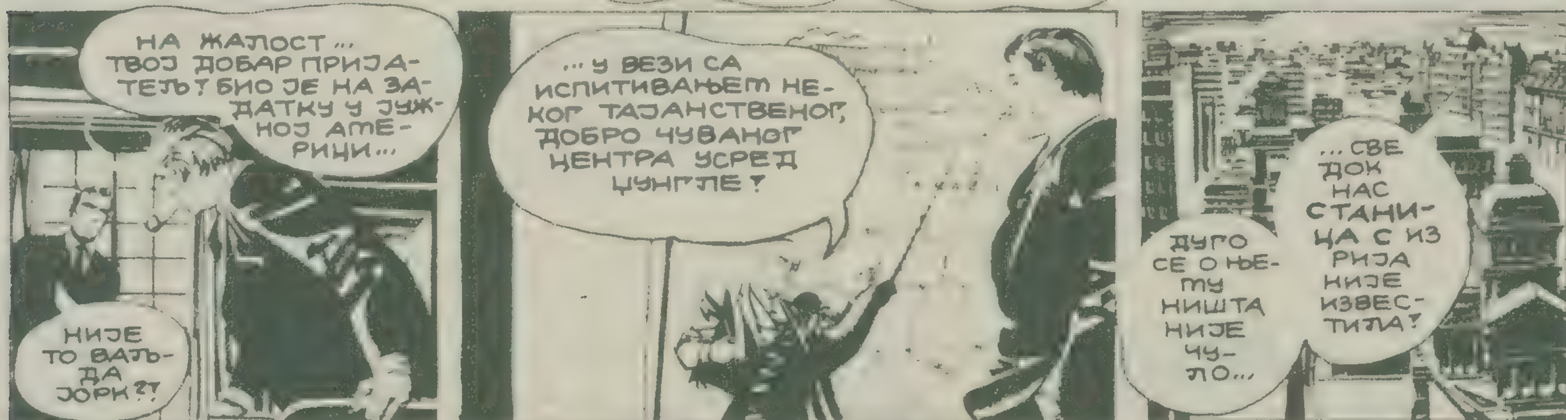



УМАКАО МИ ЈЕ...


СРЕЋОМ, ТИШИЋ НИЈЕ ОШТЕЋЕН?
ДА, ИМАО СИ СРЕЋЕ, ЏЕМС?
МОЖЕШ ЛИ ДА НАМ ДАШ ЊЕГОВ ОПИС?
КАКО КАД ЈЕ ИМАО ШЛЕМ И ЗАШТИТНЕ НАОЧАРЕ?
ОДСАД ЋЕМО ТИ МОТРИТИ НА ФИРМУ ЕЛ ТИ ГРЕЈ! НАРАВНО, БЕЗ ТЕБЕ, БОНДЕ?


ЗАР НЕ РАДИМ ВИШЕ НА СЛУЧАЈУ ЧАО?
НЕ, 007, ВЕЋ НА НЕЧЕМ МНОГО ВАЖНИЈЕМ ШТО ЈЕ МОЖДА У ВЕЗИ...
КАО ШТО ЗНАШ, МАЈМУНИ ДРЕКАВЦИ СУ ИЗ ОБЛАСТИ АМАЗОНА У ЈУЖНОЈ АМЕРИЦИ!
И ОД НАШЕГ АГЕНТА ИЗ РИА УПУЋЕНИ СМО НА ДАВНАШЊЕГ НЕПРИЈАТЕЉА...
СЕТИЋЕШ ГА СЕ - ДОКТОР КЕТ?


ДОКТОР КЕТ? ЈЕДАН ОД ПОЗНАТИХ У СВЕТУ ДРОГЕ И КРИМИНАЛА?
ДА, ОН ЈЕ ГЛАВНИ!
НАПРОСТО ЈЕ НЕУХВАТЉИВ! НЕВЕРОВАТНО ЈЕ ИНТЕЛИГЕНТАН И ЛУКАВ!
КАО БИОХЕМИЧАР, ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ОДГОВОРАН ЗА СМРТ МНОГИХ САВЕЗНИЧКИХ АГЕНАТА!
КО ЈЕ ОТКРИО ВЕЗУ?
ЈЕДАН НАШ АГЕНТ, АЛИ ЈЕ САД МРТАВ!


НА ЖАЛОСТ... ТВОЈ ДОБАР ПРИЈАТЕЉ! БИО ЈЕ НА ЗАДАТКУ У ЈУЖНОЈ АМЕРИЦИ...
НИЈЕ ТО ВАЉДА ЈОРК?!
...У ВЕЗИ СА ИСПИТИВАЊЕМ НЕКОГ ТАЈАНСТВЕНОГ, ДОБРО ЧУВАНОГ ЦЕНТРА УСРЕД ЏУНГЛЕ!
ДУГО СЕ О ЊЕМУ НИШТА НИЈЕ ЧУЛО...
...СВЕ ДОК НАС СТАНИЦА С ИЗ РИЈА НИЈЕ ИЗВЕСТИЛА!


БОНДОВ АВИОН УПРАВО СЕ СПУСТИО НА АЕРОДРОМ У РИО ДЕ ЖАНЕИРУ...
ДОК ЈЕ ОБАВЉАО ЦАРИНСКЕ ФОРМАЛНОСТИ, ОСЕЋАО ЈЕ ДА ГА НЕКО ПОСМАТРА...
ЗАР ВЕЋ?!


НАДАМ СЕ ДА НЕ ГРЕШИМ...


ИМАТЕ ЛИ УПАЉАЧ?
ИЗВИНИТЕ, ГОСПОДИНЕ...
... АЛИ ЈА НЕ РАЗГОВАРАМ С НЕПОЗНАТИМА!


АКО ЈЕ ОНА БРАЗИЛКА, ОНДА САМ ЈА РИМСКИ ПАПА...


У ХОТЕЛУ БОНД ЈЕ ИМАО САСТАНАК СА ШЕФОМ СТАНИЦЕ У РИЈУ, ХОРХЕОМ ДИЈАСОМ...
ЗНАМ ДА ВАС НАЈПРЕ ЗАНИМА...
... СВЕ О ЈОРКУ!


А КАКВА ЈЕ ТО ТАЈНА БАЗА У ЏУНГЛИ КОЈУ ЈЕ ИСПИТИВАО?
НИСМО ИМАЛИ РАДИО-ВЕЗУ С ЊИМ И БОЈИМ СЕ НАЈГОРЕГ...


МИСЛИТЕ НА БОЛНИЦУ У ПРАШУМИ НА РЕЦИ СМРТИ?

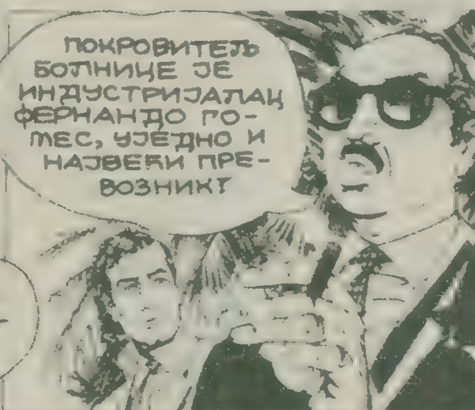

ТО ЈЕ БОЛНИЦА ЗА ТРОПСКЕ БОЛЕСТИ У КОЈОЈ СЕ ЛЕЧЕ ИНДИЈАНЦИ! ВЛАСТИ СУ ПОЗДРАВИЛЕ ТАЈ ПОДУХВАТ! АЛИ, НИКО НЕМА ПРИСТУПА...


КО ВОДИ БОЛНИЦУ?
ЛЕКАР КОЈИ ЈЕ И САМ ИНДИЈАНАЦ И КОЈИ СЕ ШКОЛОВАО У ИНОСТРАНСТВУ! НЕ ДОЗВОЉАВА ДА БУДЕ ФОТОГРАФИСАН!


АКО ЈЕ ЈОРК БИО У ПРАВУ, ТО ЈЕ КРИМИНАЛАЦ, ДОКТОР КЕТ! ДОБАР ПАРАВАН...


АЛИ, ЈОРК ЈЕ САМО ПРЕТПОСТАВЉАО! НИШТА ДРУГО!


ТАЧНО! ТРЕБА ПРОВЕРИТИ! МОГЛО БИ ДА БУДЕ ОДЛИЧНО СКРОВИШТЕ...
... ЗА СВАКОЈАКА КРИЈУМЧАРЕЊА!


ПОКРОВИТЕЉ БОЛНИЦЕ ЈЕ ИНДУСТРИЈАЛАЦ ФЕРНАНДО ГОМЕС, УЈЕДНО И НАЈВЕЋИ ПРЕВОЗНИК!


ЗНАЧИ, МОЖДА ДРОГА НА ВЕЛИКО?
НЕ БИХ ВАМ МОГАО ОДГОВОРИТИ, ЏЕМС!

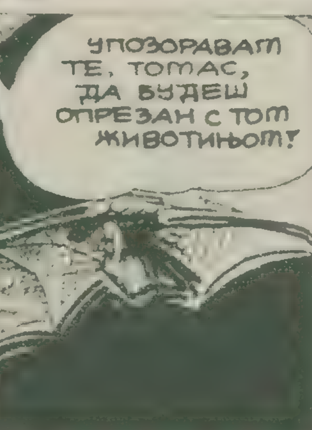

УЗГРЕД, РАСПИТАО САМ СЕ О ФИРМИ КОЈА СНАБДЕВА ФИРМУ ЕЛ ТИ ГРЕЈ!


НАЛАЗИ СЕ НА УШЋУ АМАЗОНА, А ВЛАСНИК ЈЕ ГОМЕС!


ИЗГЛЕДА ДА ВРЕДИ УПОЗНАТИ ТОГ ГОМЕСА?


ЗАКАЗАЋУ ВАМ С ЊИМ САСТАНАК ПРЕКО АМБАСАДЕ, ЏЕМС!


ЗА ТО ВРЕМЕ...


УПОЗОРАВАМ ТЕ, ТОМАС, ДА БУДЕШ ОПРЕЗАН С ТОМ ЖИВОТИЊОМ!


БОНД ЈЕ ИМАО ОБИЧАЈ ДА ОТВАРА ПРОЗОР ПРЕД СПАВАЊЕ...


УХ! НА ШТА ТО МИРИШЕ ЈАСТУК?


СЕТИО САМ СЕ - КАРИОКАС, ЦВЕТНИ МИРИС... ОТКАД ПАРФИМИШУ ХОТЕЛСКО РУБЉЕ?


ЗА ТО ВРЕМЕ ИСПОД БОНДОВОГ ПРОЗОРА...
ПОТРЕБНО МИ ЈЕ ДА СЕ ИСПАВАМ И БУДЕМ СВЕЖ ЗА САСТАНАК С ГОМЕСОМ...


МЕЂУТИМ, ОД ЈАКОГ МИРИСА БОНД НИЈЕ МОГАО ДА ЗАСПИ...
ДО ВРАГА, ШТО ЈЕ ЈАСТУК ТОПЛИЈИ, СВЕ ВИШЕ МИРИШЕ...




НЕ МОГУ ДА ЗАСПИМ ОД ТОГ ТЕШКОГ МИРИСА...


ТРАЖИЋУ ДРУГУ ПОСТЕЉИНУ...




У ПОСЛЕДЊЕМ ТРЕНУТКУ БОНД СЕ ИЗМАКАО КРВОЖЕДНОМ СЛЕПОМ МИШУ...

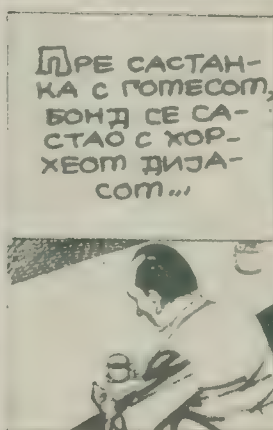

... БАЦИВШИ НА ЊЕГА ЧАРШАВ.



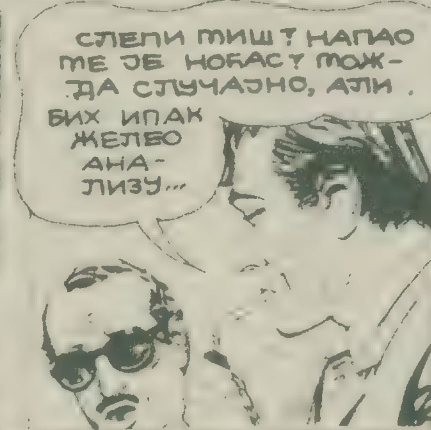

ТАКОЗВАНИ ВАМПИР... ДА САМ СПАВАО, УЈЕО БИ МЕ...


КАД СЕ САМО СЕТИМ СВИХ ОНИХ СЛУЧАЈЕВА СА ЖИВОТИЊАМА...
НЕ ВЕРУЈЕМ ДА ЈЕ ОВАМО СЛУЧАЈНО ЗАЛУТАО... МОЖДА ЈЕ ОТРОВАН...


ШТА ЈЕ ДА ЈЕ, ОДНЕЋУ ГА НА АНАЛИЗУ...


ПРЕ САСТАНКА С ГОМЕСОМ, БОНД СЕ САСТАО С ХОРХЕОМ ДИЈАСОМ...


ШТА ЈЕ ТО?


СЛЕПИ МИШ! НАПАО МЕ ЈЕ НОЋАС! МОЖДА СЛУЧАЈНО, АЛИ БИХ ИПАК ЖЕЛЕО АНАЛИЗУ...


КАСНИЈЕ...


СЕЊОР ГОМЕС, СТИГАО ЈЕ ЕНГЛЕСКИ НОВИНАР!


ДРАГО МИ ЈЕ, СЕЊОР БОНД! АМБАСАДА МИ ЈЕ ЈАВИЛА ДА ЈЕ НЕКИ ЧЛАНАК У ПИТАЊУ...


ТИ СЕ НЕЋЕШ ДОСАЂИВАТИ, ДРАГА?
РАДО ЋУ ВАМ ПОМОЋИ!


ЗАНИМА МЕ ЗАШТО СТЕ ИЗ ЛОНДОНА ЗАПУЦАЛИ ЧАК ОВАМО...
ХТЕО БИХ МАТЕРИЈАЛ СА ИЗВОРА...


БОНД ЈЕ ОБЈАСНИО ВЛАСНИКУ ТАЈАНСТВЕНЕ БОЛНИЦЕ У ЏУНГЛИ КАКАВ ЧЛАНАК ПИШЕ...
НЕ РАЗУМЕМ ВАС САСВИМ, СЕЊОР БОНД!

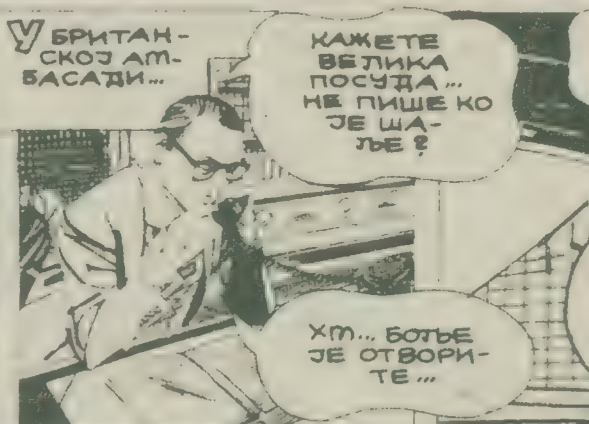
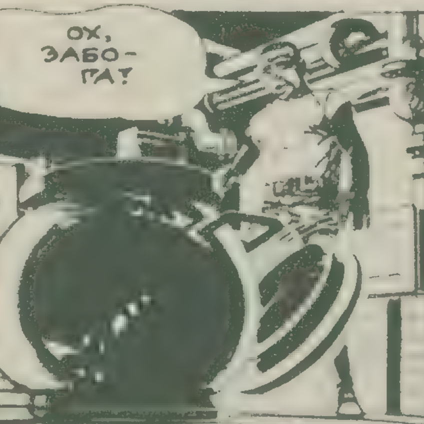
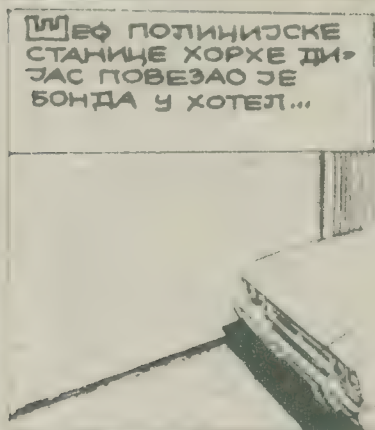

ЖЕЛИМ ДА НАПИШЕМ ПРИЧУ О ЛОВУ НА ДИВЉЕ ЖИВОТИЊЕ! ДА ЛИ БИСТЕ МИ ОМОГУЋИЛИ ДА ЛОВИМ С ВАШИМ ЕЛ ТИ ГРЕЈОМ!

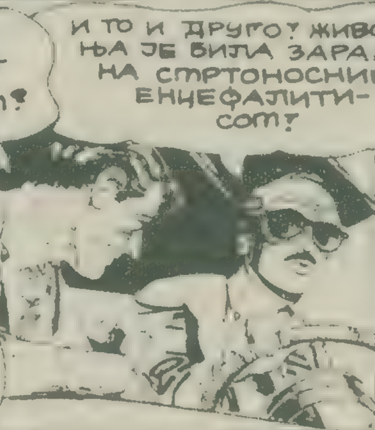
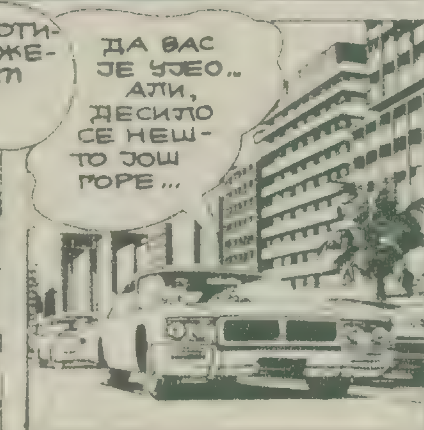

ЕЛ ТИ ГРЕЈ! ЗАБАВНО! АЛИ, ТАКВА ОСОБА ВИШЕ НЕ ПОСТОЈИ!


КАКО НЕ ПОСТОЈИ?
УМРО ЈЕ ПРЕ НЕГО ШТО САМ ЈА ПРЕУЗЕО ФИРМУ ЗА ИЗВОЗ ЖИВОТИЊА!


СВЕЈЕДНО, ИПАК ЋУ ВАМ ОРГАНИЗОВАТИ ЛОВАЧКУ ЕКСПЕДИЦИЈУ...


А ДОТЛЕ, ПОШТО ЈЕ ДОБА КАРНЕВАЛА, ДОЂИТЕ ВЕЧЕРАС НА МОЈУ ЗАБАВУ!


СА ЗАДОВОЉСТВОМ ПРИХВАТАМ И ЗАБАВУ И ЕКСПЕДИЦИЈУ, СЕЊОР ГОМЕС!

У БРИТАНСКОЈ АМБАСАДИ...
КАЖЕТЕ ВЕЛИКА ПОСУДА... НЕ ПИШЕ КО ЈЕ ШАЉЕ?
ХМ... БОЉЕ ЈЕ ОТВОРИТЕ...

ОХ, ЗАБОГА!

ШЕФ ПОЛИЦИЈСКЕ СТАНИЦЕ ХОРХЕ ДИЈАС ПОВЕЗАО ЈЕ БОНДА У ХОТЕЛ...

ИМАМ ЗА ВАС НЕПРИЈАТНИХ ВЕСТИ, ЏЕМС...
У ВЕЗИ СА СЛЕПИМ МИШЕМ?

И ТО И ДРУГО! ЖИВОТИЊА ЈЕ БИЛА ЗАРАЖЕНА СМРТОНОСНИМ ЕНЦЕФАЛИТИСОМ!

ДА ВАС УЈЕО... АЛИ, ДЕСИЛО СЕ НЕШТО ЈОШ ГОРЕ...

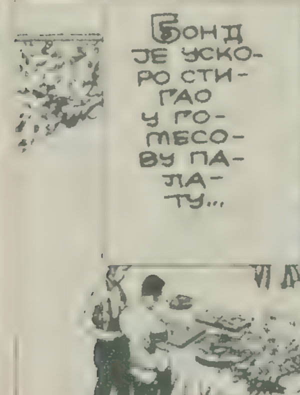
НЕПОЗНАТО ЛИЦЕ ПОСЛАЛО ЈЕ БРИТАНСКОЈ АМБАСАДИ ОГРОМНУ ПОСУДУ ЗА ВИНО...

ЗА ВИНО? ХМ...
А УНУТРА ЈЕ БИЛО ТЕЛО АГЕНТА ЈОРКА...

... И ТО БЕЗ ГЛАВЕ!

КАКО СТЕ СИГУРНИ ДА ЈЕ ТО ЈОРК?
БИЛО ЈЕ ДОСТА ЗНАКОВА, А И ЛОНДОН ЈЕ ПОТВРДИО ПОДАТКЕ!

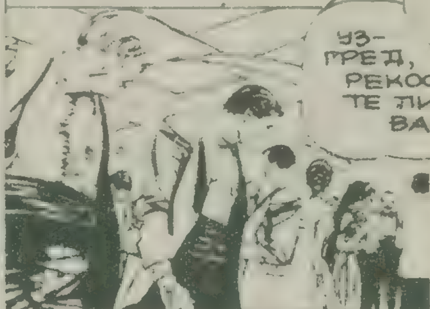
СУДЕЋИ ПО ОЖИЉЦИМА НА ТЕЛУ, МУЧИЛИ СУ ГА!
БОЈИМ СЕ ДА ЋЕ СЕ ТЕШКО ОТКРИТИ ПОШИЉАЛАЦ!

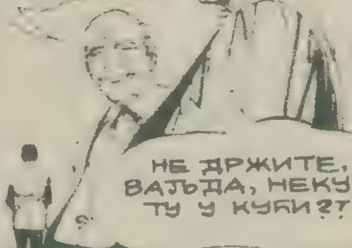
САД МЕ ЈОШ ВИШЕ ЗАНИМА ВЕЧЕРАШЊА ЗАБАВА КОД ГОМЕСА!

БОНД ЈЕ УСКОРО СТИГАО У ГОМЕСОВУ ПАЛАТУ...

ДОБРО ДОШЛИ, СЕЊОР БОНД!

ТАКО СТЕ МЛАДИ И ЗГОДНИ ДА ЋЕ СВИМ ДАМАМА БИТИ ДРАГО ШТО СТЕ ДОШЛИ!

ЗАСАД МЕ ПРИВЛАЧИ САМО ЈЕДНА...
БИЛА ЈЕ ТО ДЕВОЈКА СА АЕРОДРОМА...


Али, кад се упутио девојци, Гомес га је задржао...
Узгред, рекосте ли да вас...


... занимају опасне дивље мачке из џунгле, Бонд?!
Не држите, ваљда, неку у кући?!


Карневалско изненађење! Најопаснија мачка је јагуар, зар не?!

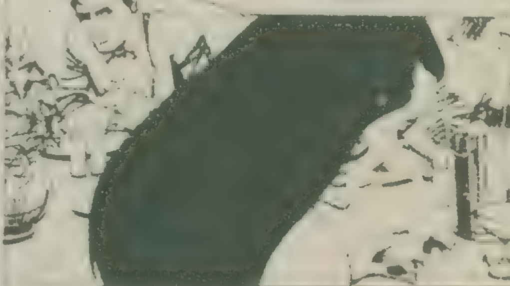

Ево кућног јагуара - мој гост Жоао Онса! Знате, на португалском ОНСА значи јагуар!


Иначе, Онса је велики медицински стручњак за тропске болести!


Али, Бонд је у Онси одмах препознао доктора Кета...


Драги гости, сад ће свака дама добити малу успомену на ово вече, украсну иглу!
Погледајте поклон, али држите иглу у тајности до краја вечери...


... јер се на њој налази лик вашег партнера који ће вам правити друштво ове вечери!


Бонд је ухватио престрављен поглед на девојчином лицу кад је сазнала ко јој је партнер...


Тренутак касније...


Да ли и сад не желите да разговарамо?


Молим? Ох, ви сте онај с аеродрома!


Чудно, нагласак вам није португалски већ амерички! Узгред, ја сам Џемс Бонд!
Мој народ је старији од Американаца! Ја сам Сијукс Индијанка, Кити Редвинг!


Нисте били пресрећни због лика на игли?!

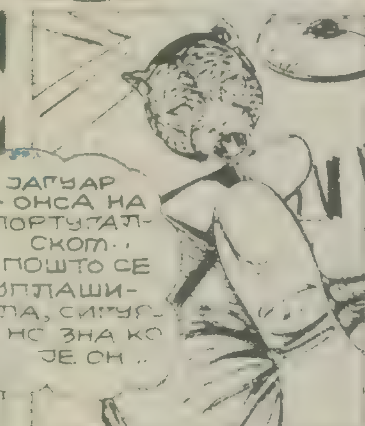

ИНДИЈАНКА КИТИ РЕДВИНГ ИЛИ ЦРВЕНО КРИЛО, УСПЕЛА ЈЕ ВЕЋ ДА СЕ САБЕРЕ...
ЧУДНО ПИТАЊЕ! ОДАКЛЕ ВАМ ИДЕЈА ДА НИСАМ ЗАДОВОЉНА?

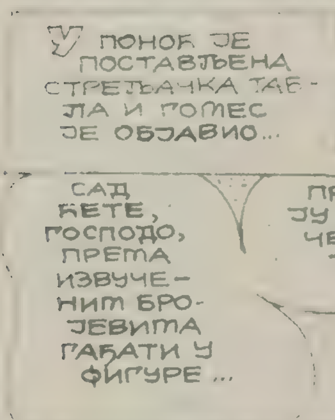

ЗБОГ ВАШЕГ ИЗРАЗА КАД СТЕ ПОГЛЕДАЛИ ИГЛУ...
МОЛИМ ВАС, ИМАЈТЕ У ВИДУ ДА ЈЕ ИГЛА ТАЈНА ЈОШ НЕКО ВРЕМЕ!


ИЗВИНИТЕ ЗБОГ РАДОЗНАЛОСТИ... САД БИХ СЕ УДАЉИО...


ИЗГЛЕДА ДА СЕ, СЕМ МЕНЕ, И ОНСА ЗАНИМА ЗА ЦРВЕНО КРИЛО...


НИКО НЕ ГЛЕДА... ЊЕНА ИГЛА ЈЕ НА СТОЛУ...


ЈАГУАР – ОНСА НА ПОРТУГАЛСКОМ... ПОШТО СЕ УПЛАШИЛА, СИГУРНО ЗНА КО ЈЕ ОН...

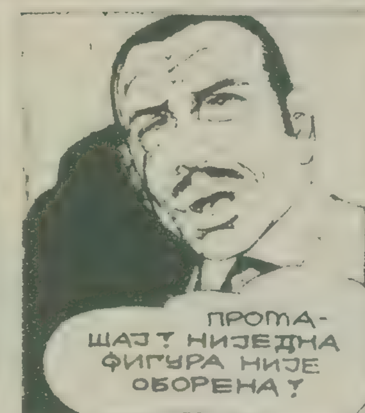

У ПОНОЋ ЈЕ ПОСТАВЉЕНА СТРЕЉАЧКА ТАБЛА И ГОМЕС ЈЕ ОБЈАВИО...
САД ЋЕТЕ, ГОСПОДО, ПРЕМА ИЗВУЧЕНИМ БРОЈЕВИМА ГАЂАТИ У ФИГУРЕ...


... КОЈЕ ПРЕДСТАВЉАЈУ ВАШУ ВЕЧЕРАШЊУ ПАРТНЕРКУ!


ФИГУРА ЈАГУАРА ОДГОВАРАЛА ЈЕ ЛИКУ НА ИГЛИ КИТИ РЕДВИНГ...


БОНД ЈЕ ИЗВУКАО БРОЈ ПЕТ. НЕДАЛЕКО ОД ЊЕГА БИО ЈЕ ЖОАО ОНСА...
ТРИНАЕСТ!
5


007 ЈЕ ПРЕЦИЗНО ГАЂАО. МЕЂУТИМ...


ПРОМАШАЈ! НИЈЕДНА ФИГУРА НИЈЕ ОБОРЕНА!


ХА! НИКО ОД ЈЕДНОГ НОВИНАРА И НЕ ОЧЕКУЈЕ ДА ЗНА ДА ПУЦА!

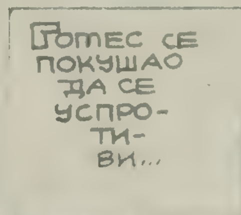

ПАЖЊА! СВАКО МОЖЕ ДА ПУЦА ДОК НЕ ОБОРИ ФИГУРУ!
БОНД СЕ ВЕЋ ДОСЕТИО ЗАШТО ЈАГУАР НИЈЕ ПАО...


ПРИКУЦАН ЈЕ И ФИГУРА ЋЕ ПАСТИ ТЕК КАД ОНСА ПУЦА...


ЗНАТЕ, СЕЊОР ГОМЕС, НИСАМ НАУЧИО ...


... ДА ПУЦАМ ИЗ ИГРАЧКИ!

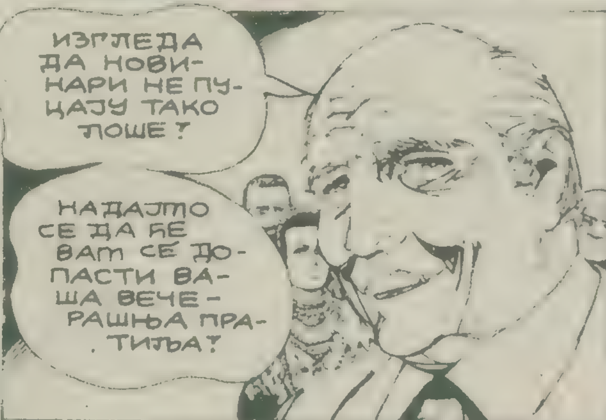

УЗЕЋУ РАДИЈЕ СВОЈ РЕВОЛВЕР!


ГОМЕС СЕ ПОКУШАО ДА СЕ УСПРОТИВИ...


А ОВО ЈЕ БЕРЕТА 25... ВЕЖБАМ СЕ ЗА ЛОВ У ЏУНГЛИ!
АУТОМАТСКИ ПИШТОЉ? ОВА ТАБЛА ЈЕ САМО ЗА...


ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ БОНД ЈЕ ОПАЛИО...


ГОСПОДИНЕ ГОМЕС, ОБОРИО ЈЕ ФИГУРУ ЈАГУАРА!
БРАВО, ЕНГЛЕЗ!


ИЗГЛЕДА ДА НОВИНАРИ НЕ ПУЦАЈУ ТАКО ЛОШЕ!
НАДАЈМО СЕ ДА ЋЕ ВАМ СЕ ДОПАСТИ ВАША ВЕЧЕРАШЊА ПРАТИЉА!


СЕЊОР ОНСА ЈЕ ПОГОДИО ФИГУРУ КЛОВНА!
ГАЂАЊЕ ЈЕ НАСТАВЉЕНО ДОК СВЕ ФИГУРЕ НИСУ БИЛЕ ОБОРЕНЕ...


САДА НЕКА ДАМЕ ПОКАЖУ СВОЈЕ ИГЛЕ ...
... И ДОБИЋЕ ПАРТНЕРА КОЈИ ЈЕ ПОГОДИО ОДГОВАРАЈУЋУ ФИГУРУ!


ПОШТО ЈЕ РАНИЈЕ ВИДЕО ЈАГУАРА НА ИГЛИ КИТИ РЕДВИНГ, БОНД ЈОЈ ЈЕ ПРИШАО...


ЖАО МИ ЈЕ, ВИ СТЕ ПОГОДИЛИ ЈАГУАРА, А ЈА ИМАМ КЛОВНА!


КЛОВНА? КАКВА СРЕЋА! ОНДА ЈА, ЖОАО ОНСА, ИМАМ ВАС ЗА ПАРТНЕРКУ!
ДА ВАМ ПОМОГНЕМ, БОНД...


ПОГЛЕДАЋЕМО КОЈА ЛЕПОТИЦА ИМА ИГЛУ С ЈАГУАРОМ... АХ, ЕВО ЈЕ!

1815/94

БОНД ЈЕ БИО ИЗИГРАН, АЛИ НИЈЕ МОГАО ЗАБОРАВИТИ СТРАХ У ОЧИМА ИНДИЈАНКЕ...
БИЋЕ ВЕОМА ЗАБАВНО И РОМАНТИЧНО! РЕЦИТЕ МИ СВОЈЕ ИМЕ...
САМО ТРЕНУТАК, СЕЊОРА...
НАПУСТИВШИ СВОЈУ КАРНЕВАЛСКУ ПАРТНЕРКУ, БОНД ЈЕ ПОШАО ДА ТРАЖИ КИТИ И ОНСУ...
УСКОРО ИХ ЈЕ ВИДЕО КАКО УЛАЗЕ У ЈЕДАН КАФЕ...
ХТЕО БИХ ДА ВАМ КАЖЕМ...
...ДА САМ **НАМЕРНО** С ДОМАЋИНОМ УДЕСИО ДА ВАС ДОБИЈЕМ ЗА ПАРТНЕРКУ!
ВЕОМА ЛАСКАВО ЗА МЕНЕ, АЛИ ТАКО САМ УМОРНА...
ТО САМ И МИСЛИО ПА САМ НАРУЧИО ДА НАС ПРАТЕ КОЛА!
НЕ СХВАТАМ! КУДА ЋЕМО?
НАТРАГ ДОМАЋИНУ... ПОШТО СТЕ УМОРНИ!
КОЛА СУ ОТИШЛА ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ БОНД МОГАО ДА СЕ УТЕША...
КУДА ЛИ ЈЕ ВОДИ?!
СЛУШАЈТЕ, РАДИЈЕ БИХ У СВОЈ ХОТЕЛ!
АЛИ, ЈА НИСАМ ЗАБОРАВИО ДА СТЕ МОЈА ПАРТНЕРКА ВЕЧЕРАС!
У КАРНЕВАЛСКОЈ ГУЖВИ НИЈЕ БИЛО МОГУЋЕ ПРАТИТИ ОНСУ, АЛИ ЈЕ БОНД ПРЕТПОСТАВИО ДА ОВАЈ БОРАВИ КОД СВОГ БОГАТОГ ПОКРОВИТЕЉА...
НЕ ИСПУШТАЈТЕ ОНА ЦРНА КОЛА ИЗ ВИДА!
УЗГРЕД, ИДЕМО У СЕЊОР ГОМЕСОВУ ПАЛАТУ! ТО ЈЕ У...
ЗНАМ ГДЕ ЈЕ, СЕЊОР!
ТУ ЈЕ, КАКО САМ И МИСЛИО... НИЈЕ, ВАЉДА, ПРЕКАСНО...
... ДОКТОР ОНСА ЈЕ РЕКАО ДА ГА НЕ УЗНЕМИРАВАМ...
НА ЖАЛОСТ, У ПИТАЊУ СУ ЛОШЕ ВЕСТИ! ГДЕ СЕ НАЛАЗИ?
НА ГОРЊЕМ СПРАТУ, У ЊЕГОВОЈ РЕЗИДЕНЦИЈИ!


САВЕТУЈЕМ ВАМ ДА СЕ УДАЉИТЕ! ДОКТОР ОНСА НИКОГА НЕ ПРИМА!


СХВАТАМ! АЛИ, ИМАМ ПОРУКУ КОЈА НЕ МОЖЕ ДА ЧЕКА!


ХВАЛА! НА ТО САМ МИСЛИО!
ДАЈТЕ МИ ПОРУКУ, ПОКУШАЋУ...


САМО ИЗВОЛИТЕ! ГОМЕСОВА ПОСЛУГА ЈЕ ГЛУВА!
АКО МЕ НЕ ОСТАВИТЕ НА МИРУ, ПОЧЕЋУ ДА ВРИШТИМ, ДОКТОРЕ ОНСА!


ЗВРРР!
СИГУРНО ЈЕ ВАЖНО, ЧИМ ПРАВИ ОНОЛИКУ БУКУ!


ЗВАЛИ СТЕ, ДОКТОРЕ ОНСА?
ТА БУДАЛА ТОМАС! РЕКАО САМ МУ ДА МИ НЕ СМЕТА!


ОТКУД ВИ, ДО ЂАВОЛА!
ПО СВОЈУ КАРНЕВАЛСКУ ПАРТНЕРКУ!


ДА... ИМАЛА САМ ЈАГУАРА! ПОСЛЕ ЈЕ ИГЛА ЗАМЕЊЕНА...
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ БИЛА ЗАБУНА ОКО ИГАЛА! ЗАР НЕ, ГОСПОЂИЦЕ?

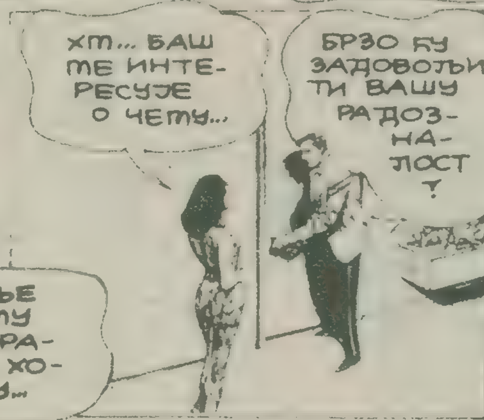

ВИДИТЕ, ГОМЕС СИГУРНО НЕ БИ ЖЕЛЕО ДА МУ СЕ ГОСТ ОСЕЋА ПРЕВАРЕН!
ЗАЖАЛИЋЕТЕ, ЗБОГ ОВОГА!


ВОЗИТЕ ОДМАХ У КАРНЕВАЛСКУ ГУЖВУ, У НЕКИ КАФЕ!


ЈЕ ЛИ ВАМ БОЉЕ?!
ПРЕПУСТИТЕ ТО МЕНИ, СЕЊОР!
НИСАМ ЗНАЛА ДА МИ ЈЕ ЛОШЕ... И, ДОСТА МЕЛОДРАМЕ...


САСВИМ САМ СПОСОБНА ДА СЕ СТАРАМ О СЕБИ!
ИМАЋЕТЕ ПРИЛИКУ АКО ЈЕ ОНСА ПОСЛАО НЕКОГ ЗА НАМА!


ИЗВИНИТЕ, ЏЕМС! У СТВАРИ, ОНСА МЕ ЈЕ ВЕОМА ИЗНЕРВИРАО!
НАЈБОЉЕ ДА О СВЕМУ ПОРАЗГОВАРАМО У МОМ ХОТЕЛУ...


ХМ... БАШ МЕ ИНТЕРЕСУЈЕ О ЧЕМУ...
БРЗО ЋУ ЗАДОВОЉИТИ ВАШУ РАДОЗНАЛОСТ!


ОХ, ЏЕМС...
НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

















ВЕЛИКИ СТРАХ

ИДЕ ВОЗ!

Десило се то прошлог љета. Тог јутра изашао сам из куће да купим нешто у граду. Хтио сам да поведем и нашег шарпланинца Рекса кога сам добио на поклон још кад је био штене али кад сам видио како слатко спава, нисам га хтио будити.

Моја се кућа налазила изван града па сам морао да пјешачим око три километра. Негдје на половини пута морао сам прећи пругу. Кренуо сам пречицом која је водила кроз једну шумицу којом ријетко ко пролази. У тренутку кад сам хтио прећи пругу, спотакао сам се и пао. При том сам ударио главом о шину и једино што памтим прије него што сам се онесвијестио био је јак бол у доњем дијелу ноге.

Не знам тачно колико сам ту лежао без свијести кад ме је пробудио слаб али постојан звук. Отворио сам очи, подигао главу са шине и осврнуо се. У први мах нисам знао гдје се налазим и шта се са мном дешава, али одмах затим схватио сам у каквом сам положају. Покушао сам да се помакнем али ме зауставио оштар бол у руци и нози. Испод кољена сам видио једно веће испупчење, лакат ми је био уганут, а поред тога глава ме страховито бољела и из чела ми је лила крв. Глава



ПУСТИЊСКО



У северноамеричким пустињама, на простору између Мексика и Сједињених Држава, живе чудне ноћне животиње, међу њима и једна посебна врста миша позната под именом миш-кенгур. Облик тела и њушкица су му веома слични кенгуровој, и што је најинтересантније, креће се у великим скоковима. У ствари, ово нису ни мишеви ни кенгури, већ једна врста глодара којима веома кратки предњи удови и, насупрот томе, веома дугачке ноге обезбеђују кенгурски ход. Изузетно се добро осећају и у „најжеднијим" пустињама, а вода им уопште није ни потребна ако на располагању имају било какво биље или плодове.

Биолог Џенет Рендал већ дуже време проучава ове животиње необичног понашања. Наиме, чим падне ноћ, мишић-кенгур излази из свог скровишта у песку и свом снагом почне да добује по земљи у ритму там-тама који се надалеко чује. Претпоставља се да то чини како би означио своју територију, али и да би суседима скренуо пажњу да је спреман и да је брани, иако између њих ретко кад долази до стварног сукоба. Ако се не жури, миш-кенгур се креће као и свако двоного створење, а кад хита некуд скакуће тако хитро да је његове скокове немогуће избројати. Шапице су му тада скупљене а реп истурен право уназад. Кад се одмара или се осећа безбедан – седи на својим великим ногама и ослања се на реп.

Иако је ноћна животиња, понекад и дању ишета испред својих „врата", али само ако је превише топло. Иначе, веома је осетљив на хладноћу и влажност. Тада не излази из своје рупе у песку и пада у дремеж који је веома сличан зимском сну

ми је поново клонула на шину. А онда сам поново постао свјестан звука који је личио на зујање и ритмички се понављао. Прислонио сам ухо јаче уз шину не би ли га боље разабрао и ужаснут схватио. „Па, то иде воз. Сигурно није даље од пет километара али за мање од десет минута биће ту и ја..." Обузео ме паничан, лудачки страх. „Не, ја не могу тако умријети" – говорио сам наглас. Почео сам да вичем из све снаге, али на моју несрећу у близини није било ниједне куће.

Прислонио сам ухо на шину и сада чуо много јачи звук. На руци која је била прислоњена на шину осјетио сам вибрирање. Покушао сам да се склоним или некако помјерим са пруге, али су ме болови у кољену буквално пресјекли. Кољено ми је било непокретно. Нисам могао ни макац. Поред главе се створила локва крви која је цурила из чела.

Већ сам изгубио сваку наду у спас кад сам чуо лавеж. Осврнуо сам се и угледао Рекса. Као да је знао шта желим да му кажем и схватао у каквој се ситуацији налазим потрчао је према мени. Иза окуке на педесетак метара од мене чуо се звук воза. „Брже, Рекс", довикнуо сам му. Рекс ме ухватио зубима за патику и брзим покретом заокренуо ме у круг до мјеста гдје ми се налазила глава тако да сам био ван пруге. Скотрљао ме у јарак у коме је расла висока трава. Неколико тренутака касније воз је прошао мјестом гдје сам ја само прије петнаестак секунди лежао, машиновођа ме није могао примјетити. Осјетио сам нешто топло на образу. Рекс ме је лизао језиком. „Хвала ти Рекс, спасио си ми живот", говорио сам му.

Пошто сам био изгубио много крви мутило ми се у глави. Убрзо ћу опет изгубити свијест. Посљедњом снагом рекао сам Рексу: „Иди по некога и доведи га. Ни сам нисам знао како ће он то учинити. Само што је Рекс отрчао ја сам се онесвијестио.

Када сам се освијестио, лежао сам у болници. Зглоб у кољену био је у гипсу а глава у завојима. Родитељи су ми испричали: како је Рекс дошао сав задихан кући, лајао, био узнемирен па је онда вукао оца за ногавицу. Кренули су за њим, дошли до мене, однијели ме у болницу и остали уз мене све до сада. Казали су ми да сам изгубио доста крви и да сам у несвијести лежао готово цијели дан.

Кући сам се вратио послије пет дана. Чим ме је угледао Рекс је почео да лаје. Пријатељски ми је притрчао и скочио на груди а онда облијетао око мене као да се хтио увјерити да ми нешто не фали. А кад сам оздравио потпуно и могао нормално да се крећем и изашао напоље из куће, Рекс се није одвајао од мене. То чини и дан данас.

Нермин АДАНАЛИЋ
Браће Лазића 25
ЈАЊА
(хонорар: 1500,00)

ЧУДО





Анегдоте



А ВИ?

Никита Сергејевич Хрушчов (1894–1971), први секретар Централног комитета Комунистичке партије Совјетског Савеза после Стаљинове смрти 1953. и председник Министарског савета Совјетског Савеза од 1958, држао је пред великим скупом говор у коме је оштро критиковао масовне злочине које је својевремено починио Стаљин. Одједном се, из дна огромне препуне сале, зачуо глас:

– И ви сте били један од његових сарадника. Зашто га нисте спречили?

Завладала је мртва тишина, нико се није усуђивао ни да трепне, ни да узме ваздух. Стрељајући очима скуп Хрушчов је грмнуо:

– Ко је то рекао?

Нико није ни мрднуо, ни проговорио и док је напетост постајала све неиздржљивија, Хрушчов се насмешио и мирно рекао:

– Е, сад знате зашто.

ДРАГИ И ПРЕДРАГИ

Познати лондонски позоришни критичар увредио се што није добио позивницу за премијеру једног од комада популарног енглеског драмског писца, композитора и глумца Ноела Кауарда (1899–1973) познатог по комедијама „Приватни животи", „Кавалкада", „Пролећна грозница" и других. Да би се осветио, написао је следеће писамце:



Драги Ноеле,

Пошто ниси нашао за сходно да ме позовеш на премијеру твог новог комада, можда ћеш бити тако добар да ми пошаљеш позивницу за репризу – ако уопште буде било репризе.

Кауард му је не часећи часа одговорио:

Драги X,

Страшно ми је жао што сам пропустио да те позовем на премијеру. Због тога ти за репризу шаљем две карте; једну за тебе, другу за неког твог пријатеља – ако уопште имаш пријатеља.

ИСТИ СЛУЧАЈ

Лондонско високо друштво дуго је „држало на леду" драмског писца ирског порекла Бернарда Шоа (1856–1950) због његових смелих критика социјалног лицемерја, политичких ставова и борбених идеја које је испољавао пишући чланке и критике у дневној штампи и држећи говоре. Али, чим се Шо прославио драмама, пре свега „Светом Иваном", „Кандидом", „Занатом г-ђе Ворн", „Пигмалионом", најпознатије леди почеле су из петних жила да се труде не би ли га примамиле у своје салоне и сервирале гостима као главну посластицу. Једна таква виђена дама послала му је по слузи визит-карту на којој је писало:



„Леди X ће бити код своје куће 26. априла".

Шо је, како је налагао ред, карту вратио додавши:

„Такође и Бернард Шо".

LACONICA BREVITAS

У старој Грчкој су Спартанци – како су се називали сви становници области Лаконије чији је главни град Спарта – били познати не само по начину како су челичили своје потомке већ и по шкртости на речима (отуда „лаконски" и данас значи говорити кратко).

Једном приликом су Атињани, њихови вековни непријатељи, у Спарту послали претећу поруку:

„Уколико не учините оно што захтевамо, против вас ћемо повести рат и, ако вас победимо, опљачкаћемо ваша имања, сравнити ваше градове са земљом, побити све одрасле мушкарце, поробити жене и децу..."



На ово су Спартанци, ништа мање храбри ратници од Атињана, одговорили једном јединим речју:

„Ако..."

ПОВЕРЕЊЕ

Млади композитор који је написао два музичка комада обратио се великом Росинију (Боакино Росини 1792–1868), творцу „Севиљског берберина" и других славних опера, с молбом да их саслуша и каже који му се више допада. Чим је одсвирао први комад. росини му је рекао:

– Драги младићу, не треба даље да свирате, више ми се свиђа онај други.

НИКО И НЕКО

Цар Кир Велики, оснивач античке персијске државе у 6. веку пре наше ере, често је био у прилици да свом сину Камбизу, будућем моћном цару, држи придике због арогантног понашања и надменог држања. Тако му је једном, као и толики очеви и пре и после њега, пребацио:

– Када сам ја био твојих година, ни на ум ми није падало да свом оцу одговарам тако дрско као ти мени!

– Наравно – спремно му је одговорио млади принц – али твој отац није био нико и ништа, а ја сам син Великог Кира!





Не препознајете ме? Ту сам, у овом кругу, и живим тек дванаест часова!



Трећи дан мог пилећег живота [illegible]
Назире се око.



Охо! Већ петнаести дан у јајету, у животу. Нешто влажног паперја и мек, безопасан кљун.



Два дана пре него што сам већ чврстим кљуном пробио тврду љуску. Савијен сав, наоко неугледан али, видећете, чудесно снажан

СНЕЛА КОКА ЈАЈЕ...

ПИЛЕНКО ИДЕ У ЖИВОТ

Да се представим: Gallus domesticus. Да ли вам то име нешто говори? Добро, ево прискачем у помоћ: наука ме убраја у класу птице (Aves), поткласу птица са кобилицом (Corinatea), ред кокошки (Galliformes), породицу Phasianidae, род Gallus. Међутим, како смо, претпостављам, стари знанци, можете слободно да ме зовете Пиленко. А што се тиче ових латинских имена – то је само да бих доказао да ни најобичније пилеице није без „педигреа" Дакле, само због науке, јер смо за њу важне и ми – кокошке.

Сматра се да су моји прадавни преци били међу првим животињама које је човек успео да припитоми и настани испод крова дома свог. Од тог праисторијског доба до дан-данас ми смо нераздвојни. Захваљујући управо човеку, његовом уму и раду, данас нас има мноштво сродника различитог изгледа, величине и намене: за месо, јаја и украс.

Верује се да је моја мама, домаћица кокошка, настала од дивље банкивске или дивље црвене коке (Gallus bankiva), лепотице које живе у источној Индији, Бурми, Тајланду и на Суматри. Сем подручја вечитог леда, ретка је област где нема мојих сродника. Захваљујући тој блискости са људима, научници су се много бавили и још се баве мојим пореклом, па према новијим истраживањима закључују да су у стварању мојих домаћих рођака учествовале и друге врсте дивљих кокошака, као цејлонска дивља кокош (Gallus lafayettii), сива дивља кокош (Gallus sonnerattii) и јаванска дивља кокош (Gallus varius). Све ове врсте укрштају се међу собом, а и са домаћом кокошком, дајући мање или више плодно потомство.

Моји су далеки преци, банкивски петао и кокошка, шумске птице. Живе углавном у свим шумама где им ниско грмље, трава, бамбусово шибље и друго биље омогућава налажење скровитих места за заштиту од многобројних непријатеља и градњу гнезда. Они се не хране концентратима нити домаћим житарицама као ми већ разним зрневљем плодовима биља, инсектима и дивљим животињама. Више корачају и трче него што лете (сви смо слаби летачи, то је породично наслеђе!) и спавају на – дрвећу. Те моје далеке тетке тешке су само до 700 грама, а њихови мужеви око килограм, што није ништа према неким данашњим рођакама, као што је брама, која може да буде тешка и преко пет килограма. Али, овог кокошијег џина створио је човек вештачким одабирањем и укрштањем. И док банкивска кока у једној сезони снесе до тринаест, носиља расе легхорн за годину дана дарује људима чак 220 јаја! Наравно, захваљујући опет науци.

Ма како изгледало обично, домаће и свакодневно, ми смо у ствари необична врста птица. Да, птица, јер иако не летимо – ми смо птице. Али варају се они који мисле да смо



Растимо, растимо, иако још ружни. Али, видећемо! (Десети дан)





Ево ме, ту сам! Први дан живота. Рођен сам, љуска је иза мене. Неколико часова после рођења већ могу да трчим. Али, кад ћу (и да ли ћу) бити као овај чика поред мене?

прозаични ко зна колико су новаца људи обрнули кладећи се на узбудљиве борбе наших снажних рођака, специјалних врста узгајаних само за крваве двобоје на живот и смрт (Сетите се оне чувене слике Паје Јовановића „Борба петлова"). Опет, тешко је замислити данас и не само данас, цео свет без пилетине и кокошијих јаја – праве ризнице тако важних беланчевина. Није онда ни чудо што је наука баш нама посветила толико пажње. И док смо ми раније зависили од човека, он је све више зависан од нас.

Међутим, ја сам се раскокодакао као нека моја матора тетка кад снесе јаје. („Снела кока јаје, па већ оглас даје..." Према томе, ушли смо и у поезију, у басне, пословице). Дакле, да вам мало причам с овим фотографијама из мог најранијег детињства.

Не знам да ли се ико од вас упитао, држећи јаје у руци, да у њему, можда почиње да се рађа један нови, мали, паперјасти живот! Јаје или кокошка – древно филозофско питање! Ко ће знати... Важно је да сам ја дошао на свет под нежним телом маме квочке, да могу сам да савладам кишну глисту и да ћу једног дана бити велики, поносни петао са јаркоцрвеном крестом на глави као круном. А родио сам се овако.

Моја мама, како ми је сама причала снела је десетак јаја, и кад је то учинила одједном се више није понашала као друге кокошке. Наиме, почела је да квоца, односно постала је квочка. Дакле, дошло је време да и та лепотица постане мајка. Повукла се у гнездо од сламе, заћутала, љутито гледајући све око себе. Зашто? Па испод њених топлих крила и груди налазило се нас десетак, истина, тада још само јаја (И да вам кажем, у поверењу: чувајте се неке кокошке кад лежи на јајима!)

Мама се ретко дизала са гнезда. Само кад би жега била исувише јака, одлазила би да се на брзину напије воде, да мало „проветри" јаја и журно се враћа да нас опет утопли својим перјем. Једна тетка ми је причала да је, док моје сестре, браћа и ја нисмо дошли на свет, била јако омршавила, слабо је јела, најлепша пера су изгубила сјај или отпала. Није била тако лепа као кад је била девојка, али се зато једног топлог дана цео кокошији свет задивио кад нас је први пут извела у шетњу.

Но, пре тог величанственог изласка у двориште добили смо праву лекцију из лепог понашања нисмо смели да се приближимо старијој сабраћи јер бисмо сигурно добили кљуном по глави. Нисмо смели да одлутамо далеко од маме за бубицом или ситном семенком. Нисмо смели да станемо поред огромних, мишићавих ногу нашег тате. (Очеви се уопште чудно понашају кад им се роде деца, поготово њих десет одједном!) Нисмо смели... Ма све нисмо смели. Међутим, маму смо слушали без поговора. Само сам ја, кад је изнад мене безазлено надлетео врабац, уплашено запијукао, на што ми је мама одржала предавање о разлици између безопасног врапца и злог јастреба.

Све у свему, мајка нас је учила како да на две мале ноге одемо у велики, кокошији живот. (Чуо сам да моје сроднике, рођене у инкубатору, којима маму замењује струја, све то нема ко да научи...)

Али, ја сам се већ првог дана питао како сам се родио. Заиста, ја, Пиленко, жут и сасвим неискусан, још далеко од стаситог, поносног петла – како сам се родио?

Од оног тренутка кад сам се зачео, од часа кад се мој отац удварао мами до судбоносног момента кад сам властитим кљуном пробио љуску јајета из којег сам као лоптица од паперја кренуо у живот, прошло је тачно 21 дан. И сви моји сродници рађају се баш након толико боравка у јајету. А оно, јаје, право је чудо природе. Док нам његова спољашња, порозна опна омогућује да нормално дишемо, унутрашња мембрана, пуна крвних судова, снабдева нас храном. Још нешто: јаје је снела моја мама. Ма не каже случајно древна латинска изрека „Аб ово" – „Од јајета", – „Од почетка".

Пиленка слушао

Иван Лончар

НОВА НАДА БЕОГРАДСКЕ СЦЕНЕ

ЈЕСУ ЛИ СТАКЛА ЗАИСТА СЛОМЉЕНА?

Септембра 1982. године, у Београду, петорица младих и лепих момака окупили су се ради заједничке забаве, дружења и свирке. Па, да их представимо: Зоран Василић, вокал (иначе и комплетан аутор композиција), Драган Зарић, соло гитара, Александар Живановић, бас гитара, Милан Станковић, клавијатуре и Млађа Лукач, бубњеви.

Својим ставом, изгледом, понашањем, а надасве музиком, Стакла уносе свежину у помало учмалу ситуацију на југословенској рок сцени. На свом првом албуму „Психо-клуб", који је недавно изашао у продукцији РТ Љубљана, понудили су публици осам песама, жанровски сврстаних у поп-рок музику са елементима неоромантизма.



Текстови су прилагођени музици, они су скуп скица из живота младих људи, јаки су и животни и сваки има своју причу и атмосферу. Као потенцијалне хит композиције издвајају се „Још једна вотка" и „Шминка", које се већ увелико врте на радио-таласима. Остале песме – „Дивља љубав", „Мирела", „Пређи на ствар", „Моја генерација", „Психо-клуб" и „Малолетнице" – такође нуде солидну и лако прихватљиву музику.

После промоције ЛП-ја, Сломљена стакла су кренула на краће турнеје по мањим градовима. Публика их је изванредно прихватила, а нарочито девојчице, које тешко одолевају шарму ових лепих момака.

– Ми пропагирамо лепоту – кажу. – Зато су наши концерти доживљај и за чути и за видети...

Наташа Јовановић



ПЕСМА НЕДЕЉЕ

„ШМИНКА"

Музика и текст: Зоран Василић
Извођач: Сломљена стакла

Шминка је згажена
стакла су разбијена,
опојни мирис дима лебди
кроз ноћ.
Музика свира „Never Again"
гола тела траже свој плен,
љубав је ван контроле
моју девојку други воле.
Јер, ово је луда ноћ
и тако смо луди сви,
пијани од вина,
жељни љубави.

ДИСКОГРАФИЈА О ДИСКОГРАФИЈА

BRUCE SPRINGSTEEN

Брус Спрингстин (Bruce Springsteen) је рођен 23. септембра 1949. у Фрихолду, Њу Џерзи, у Сједињеним Америчким Државама. Прву групу имао је 1965. (Castiles). Две године касније придружио се саставу Earth, а 1969 прелази у Child, групу која је ускоро променила име у Steel Mill. Самосталну каријеру започео је 1971. са десеточланим саставом Dr Zoom And The Sonic Boom, али је после свега три концерта одлучио да га преполови и основао упла мањи E Street Shuffle (будући E Street Band), с којим је постигао своје највеће успехе. Ослањајући се на традиције рокенрола, израстао је у најзначајнијег америчког аутора



„Greetings From Asbury Park, N. J." (1973)
„The Wild, The Innocent And The E Street Shuffle" (1973)
„Born To Run" (1975)
„Darkness On The Edge Of Town" (1978)
„River" (1980)
„Nebraska" (1982)

НОВА ПЛОЧА



СЛИКЕ У ЈЕДАНАЕСТ

Годину дана после оригиналног издавања, продукција Suzy износи на тржиште први самостални албум Роберта Планта. Названа „Слике у једанаест" („Pictures At Eleven"), плоча садржи осам композиција у којима Плант покушава да пронађе формулу за успешну соло каријеру одлазећи корак даље од онога што је радио са својом бившом групом Led Zeppelin. Ово свакако није албум који ће обележити период у којем је настао, али је довољно добар и храбар за један нови почетак.

РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИ

ЗНАТЕ ЛИ СВЕ О DIRE STRAITS?

1 Dire Straits су основани
а) 1977. године
б) 1978. године
в) 1979. године

2. Група је у почетку деловала као
а) квартет
б) трио
в) квинтет

3. Њихов први велики хит звао се.
а) „Private Investigations"
б) „Romeo And Juliet"
в) „Sultanas Of Swing"

4. Албум-првенац „Dire Straits" изашао је:
а) 1977. године
б) 1978. године
в) 1979. године

5 Dire Straits су били популарни у Југославији пре него игде у свету
а) тачно
б) погрешно

6 Вођа групе, Марк Нофлер, успешно сарађује са
а) Бобом Диланом
б) Френком Запом
в) Миком Џегером

7 Првих неколико година у групи је био и његов брат Дејвид
а) тачно
б) погрешно

8 Dire Straits су издали укупно
а) три албума
б) четири албума
в) пет албума

9 Њихова последња студијска LP плоча зове се
а) „Communique"
б) „Makin' Movies"
в) „Love Over Gold"

10 Назив соло албума Марка Нофлера је
а) „Mark Knopfler"
б) „First"
в) „Local Hero"

ТАЧНИХ ДЕСЕТ:
1. а; 2. а; 3. ц; 4. б; 5. а; 6. а; 7. а; 8. б; 9. в; 10. в.



ФОТО-ПРИЧА

РАМОУНС (RAMONES)

„Некада нам је за тридесет три песме било потребно тридесет минута. Сада нам то исто успева и за двадесет седам".







У име те љубим

Z. Z. TOP

Били Гибонс, гитариста и певач:
– То име сам смислио још пре но што сам основао групу, 1968. године. Но, на мом зиду су тада висили постери блуз мајстора, међу којима и Би Би Кингов. Помислио сам да два иста иницијала заједно добро звуче, па сам и сам одлучио да учиним нешто слично. Узео сам слово „з" јер иза њега у алфабету нема ништа, и додао реч „top" (врх). Последњи врх – доста добро, зар не?

РОК ДАТУМ

8. јул 1972.

На данашњи дан пре једанаест година песма „Puppy Love" у извођењу петнаестогодишњег Донија Осмонда долази на прво место топ листе. Занимљиво да је аутор песме Пол Енка, човек који је на дан Донијевог рођења био велика звезда певајући хит „Дајана". Друга занимљивост је да Енкина верзија песме „Puppy Love" давне 1960. није изазвала никаква посебна узбуђења. Трећа занимљивост, ово је седма од укупно 12 песама које у наслову имају неки животињски појам (puppy је штене!) а које су успеле да се домогну врха најпопуларнијих.

КАКО ДА ИМ ПИШЕМ

MICHAEL JACKSON,
Epic Records,
1801 Century Park West,
Los Angeles, California 90067,
USA.

QUEEN
International Queen Fan Club,
46 Pembridge Road,
London W 11. 3HN,
England

ФИЛМ
Јура Стјублић,
Дугоселска 14,
41261, Сесветски Краљевац

ЧОВЕКУ СЕ СМУЧИЛО ДА ГА ХВАЛЕ

„То да смо најбољи одавно ми је јасно. Хајде да причамо о нечем другом".

Мик Џегер

КАКО САМ ПОЧЕО

АКИ РАХИМОВСКИ

– Као клинац, стално сам са оцем, професором музике, одлазио на џез концерте, а онда сам у седмој години уписао нижу музичку школу, где сам учио клавир и певање. Тата је желео да после ниже упишем и вишу музичку, али су мене и Гару, будућег бубњара групе Леб и сол, одбили на пријемном испиту јер смо имали дуге косе, иако смо сигурно испуњавали све критеријуме за упис. После тога се годинама нисам бавио музиком, а онда сам ушао у своју прву рок групу: један мој пријатељ из групе Крвна браћа дошао је и питао ме да ли бих желео да свирам оргуље у његовом саставу. Читаво јутро сам вежбао хармонику јер нисам имао оргуље, али сам се одлично уклопио. Онда сам свирао у групи Вакуум, потом у саставу Тор, где сам од оргуљаша постао вокални солиста. Једног дана, позвао ме је менаџер Владимир Михаљек и питао да ли бих желео да се про-



фесионално бавим музиком у Групи 220. Није било лако прећи из Скопља у Загреб, али сам се ипак некако одлучио и отишао. Наравно, никада се нисам покајао: од Групе 220 касније је настао Парни ваљак...

РОК ПОЈМОВНИК



Лабораторија

Основана 1977. године, група се у прво време звала Лабораторија звука браће Вранешевић, потом Лабораторија звука, а онда само Лабораторија, па њихови љубитељи у шали кажу да је следећи корак да група наступа без имена јер више нема шта да се скрати у њему. Издали су два албума: „Тело" (1980) и „Дубоко у теби" (1982), а тренутно очекују излазак трећег, названог „Невиност". Чланови састава су: Младен Вранешевић, вокал, Пеђа Вранешевић, вокал, гитаре, клавијатуре, Ђорђе Урбан, вокал, бас, Пис – Спи Цветановић, гитаре, Рената Виги (Viegy), вокал, Дина Курбатфински (Dinna Kurbatfinsky), вокал и Деже Молнар, саксофон.

Леб и сол

Најзначајнији југословенски представници џез-рока основани су 1976. године. До сада су издали укупно седам албума, од којих један „уживо". Леб и сол чине: Влатко Стефановски, гитаре, вокал, Богдан Арсовски, бас и Драгољуб Ђуричић, бубњеви. Актуелан албум, „Калабалак".

Грег Лејк (Greg Lake)

Рођен је 10. новембра 1947. у Борнмауту, Енглеска. Прославио се као басиста и певач састава Кинг Кримзон (King Crimson), са којим је снимио два албума, међу њима и чувени „In The Court Of The Crimson King". Године 1970. постао је члан трија Емерсон, Лејк и Палмер (Emerson, Lake & Palmer), у коме се афирмисао и као аутор. Тренутно је заокупљен соло каријером. Актуелан албум: „Greg Lake"

Ловербој (Loverboy)

Основани су пре четири године и спадају у групу најжешћих хевиметал састава света. Чланови групе су: Даг Џонсон (Doug Johnson), клавијатуре, Скот Смит (Scott Smitt), бас гитара, Мајк Рено (Mike Reno), гитара и глас, Мет Френет (Matt Frenette), bubnjevi i Pol Din (Paul Dean), гитара, глас. Актуелан албум: „Get Lucky"




ПОПАЈ

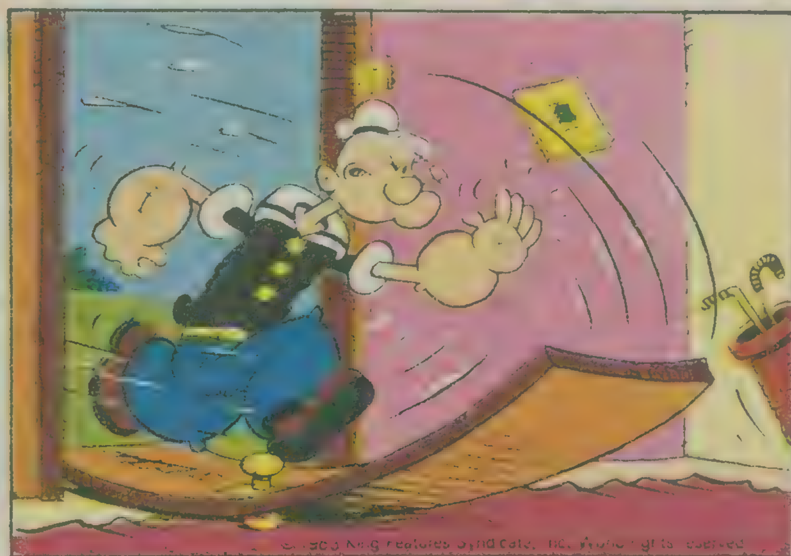

ДА ПОЗОВЕМ ОЛИВУ! НЕШТО МИ СЕ ЧИНИ ДА ЈЕ У ДЕПРЕСИЈИ ПОСЛЕДЊИХ ДАНА!

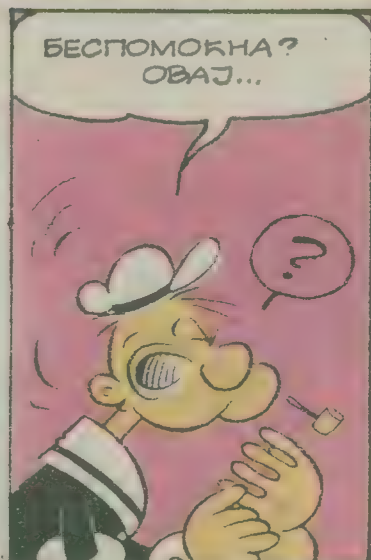

ВЕЋ ДВА САТА ЗОВЕМ И СТАЛНО ЈЕ ЗАУЗЕТО!
ТУ-ТУ!

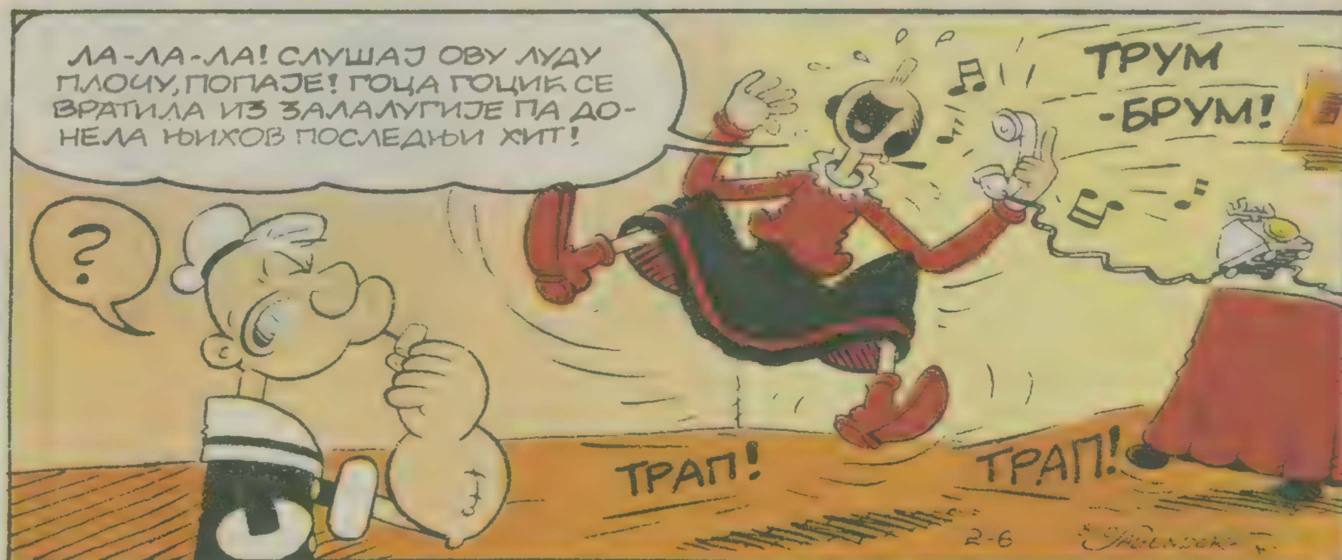

А ЗАР ТИ НИКАД НЕ ПОМИСЛИШ ШТА ЈЕ СА ЊОМ?

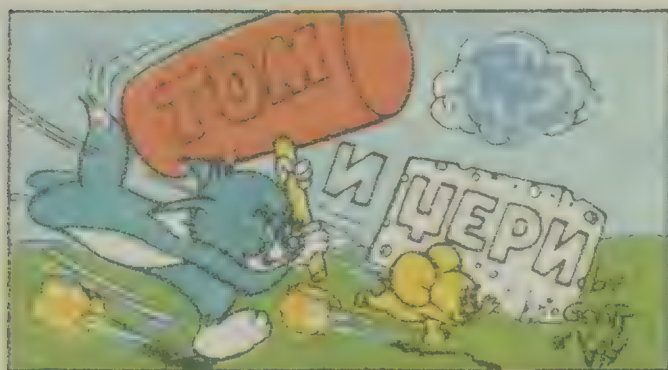

МОЖДА ЈОЈ ЈЕ КУЋА СРУШЕНА У ИЗНЕНАДНОМ ПОЖАРУ ПА ЈАДНА ОЛИВА ЛЕЖИ БЕСПОМОЋНА...
!

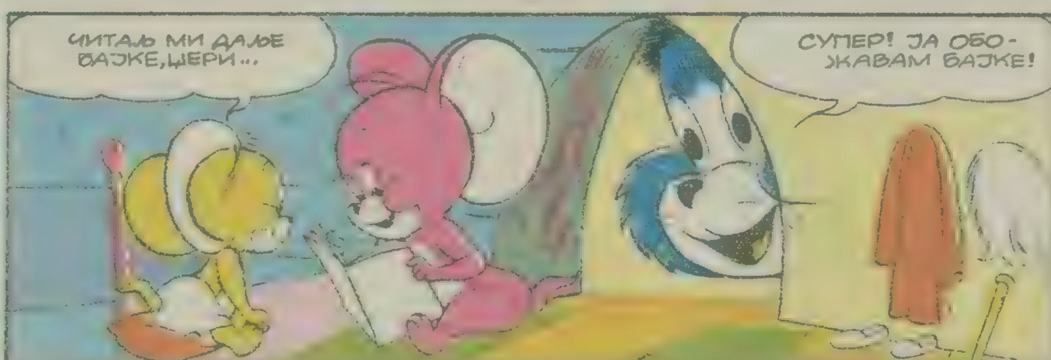

ЈАДНА МОЈА БЕСПОМОЋНА ДРАГАНА...




БЕСПОМОЋНА? ОВАЈ...
?


?
ЛА-ЛА-ЛА! СЛУШАЈ ОВУ ЛУДУ ПЛОЧУ, ПОПАЈЕ! ГОЦА ГОЦИЋ СЕ ВРАТИЛА ИЗ ЗАЛАЛУГИЈЕ ПА ДОНЕЛА ЊИХОВ ПОСЛЕДЊИ ХИТ!
ТРУМ -БРУМ!
ТРАП!
ТРАП!
2-6


ТОМ
И
ЏЕРИ


ЧИТАЈ МИ ДАЉЕ БАЈКЕ, ЏЕРИ...
СУПЕР! ЈА ОБОЖАВАМ БАЈКЕ!


„А ЧИМ ЈЕ ПРИНЦЕЗА СПУСТИЛА ПОЉУБАЦ НА ГЛАВУ ЖАПЦА, ОН СЕ ПРЕТВОРИО У ПРИНЦА"...
ГЛБ!


СТАЛНО МЕ ПРОГАЊА МИСАО ДА ЛИ БИ ТО УСПЕЛО И СА МАЧКОМ?
ШТА НАС КОШТА ДА ПРОБАМО?


ПРИНЦЕЗО, НЕ!!
ЦМОК!


УРА! УСПЕЛИ СМО! ОН ЈЕ ПРИНЦ! ОН ЈЕ ПРИНЦ!
ЈЕ Л' ЈА?


А ШТА ЈЕДАН ПРИНЦ ОБИЧНО РАДИ?
ПА СЕДИ НА ПРЕСТОЛУ И ВЛАДА СВОЈОМ КРАЉЕВИНОМ!


ШТА ОВА МАЧКЕТИНА РАДИ У МОЈОЈ ФОТЕЉИ?
МАЦ...? ШТА, НИСАМ ВИШЕ ПРИНЦ?
196

ИСТИНИТА ДЕТЕКТИВСКА ПРИЧА

СВЕДОК

УГЛЕДАВШИ ЧОВЕКА У ЈАРКУ МОМИР СВЕТИЋ ЈЕ У ПРВИ МАХ ПОМИСЛИО ДА ЈЕ У ПИТАЊУ НЕКИ ПИЈАНАЦ, ПА ЈЕ ХТЕО ДА НАСТАВИ ДАЉЕ. ПРЕДОМИСЛИО СЕ ЗБОГ ХЛАДНОЋЕ, АЛИ ОНА ЧОВЕКУ ВИШЕ НИЈЕ СМЕТАЛА.

Мрак само што није пао кад је трогодишњи Игор улетео у собу и још с врата повикао:

– Тата, устај, закаснићеш!

Промешкољивши се испод топлог ћебета Никола је још неколико тренутака остао затворених очију, а онда их с напором отворио. Игор је, мимо обичаја, стрпљиво стајао крај њега и чекао да устане.

– Хоћеш ли да ми испричаш ону причу о зецу? – упитао је чим је Никола сео у кревету.

– Хоћу, али најпре реци мами да скува кафу – рекао је.

Игор је отрчао у кухињу, а Никола полако устао и почео да се облачи. навлачећи џемпер, провирио је кроз прозор. Киша више није падала: било је то први пут у последњих 10 дана да стане. Данас ће на посао стићи сувих ногу.

Да га уведем?

Пола часа касније већ је био у својој канцеларији. После је имао преко главе па се одмах задубио у рад. Тек кад се зачуло куцање на вратима, погледао је на сат: била су готово 22 часа.

У собу је ушао дежурни милиционер:

– Инспекторе, дошао је неки Момир Светић. Каже да је из оближњег села и да је на путу нашао у јарку човека који не даје знаке живота. Да га уведем?

– Нека уђе – одговорио је кратко Никола.

Човек који је ступио у собу био је крупан педесетогодишњак у плавим радничким панталонама и кожној јакни. Био је просед, а на лицу су му били најупадљивији густи, црни бркови. Никола му је понудио да седне и рекао:

– Испричајте ми све потанко.

Накашљавши се неколико пута Момир Светић је почео:

– Јутрос сам отишао у Б. код кума Илије, звао је да му помогнем нешто око куће. Пошто смо завршили посао, вечерали смо и попили по неколико чаша вина. Мада су ме задржавали да останем да спавам, пошао сам кући: моје село је само два километра удаљено од Б. и више сам волео да се вратим. Био је око 21 час кад сам сео на бицикл и кренуо. Возно сам пажљиво због тога што сам мало попио а и саобраћај је био густ, па су ме аутомобили често заслепљивали фаровима. Кад сам стигао близу моста, приметио сам да у јарку, с моје десне стране, неко лежи. У први мах помислио сам да је то неки пијанац па сам хтео да продужим даље. Али, како је већ било прилично хладно, било ми је жао да га оставим на мокрој земљи, па сам му пришао. Потапшао сам га по рамену али се није покренуо. Онда сам га продрмао али, опет ништа. Тек сам онда схватио да је човек мртав. Пожурио сам одмах овамо.

Новац није у питању

– Можете ли нешто више да кажете о изгледу тог човека? – упитао је Никола.

– Небо је било облачно па и није могло богзна како да се види. Осим тога, лежао је лицем ка земљи. Поред главе му је била шубара а на себи је имао радничке панталоне, гумене чизме „пироћанке" и кратак црни капут од чоје.

Никола је пажљиво саслушао Момирову причу, забележио неке појединости и одмах затим кренуо на увиђај. Док су криминалистички техничари завршавали свој део посла, пришао је лекару.

– По свему судећи, реч је о убиству и то дављењем – рекао је овај пре него што је Никола уопште и стигао било шта да га пита.

– Можеш ли да одредиш време када се догодило убиство? – заинтересовао се инспектор.

– Не верујем да је прошло више од два-три сата – одговорио је лекар.

На основу докумената који су пронађени у џепу убијеног утврђено је да се зове Љубиша Којић, да има 62 године и живи у селу Б. Мада га је убица вероватно изненадио, покушао је да се брани: ногавице панталона и један рукав на капуту били су му запрљани блатом. Крај десне руке лежао му је штап а поред главе шубара. Чизме су биле десетак метара даље. Како су му се сва документа и новчаник с новцем налазили у џепу, Николи није преостајало ништа друго него да закључи да пљачка вероватно није била у питању. Неке индиције су упућивале на убиство с предумишљајем. Само, ко је био убица?

Заслужен сан

Од поноћи је прошло само неколико минута када се Никола вратио у Станицу. Био је уморан, прозебао и расположен. Пре него што било шта предузме мораће да сачека јутро. А дотле...

Замолио је да му донесу чај и почео да прелистава бележницу. Већ дуго је живео у овом крају и знао да се људи углавном слажу: дешавало се додуше да се споречкају, поготово око међа, па и да оду на суд. Понекад је долазило и до туче али, убиство се већ годинама није догодило. Зато је морао да обрати пажњу и на најмањи детаљ у белешкама и извештају са увиђаја који је у међувремену добио. Читао је полако подвлачећи с времена на време понеку реч: почело је да се раздањује кад је најзад завршио. Сложио је све папире у досје и неколико тренутака остао лица загњуреног у шаке а онда је устао, направио неколико корака по невеликој соби и позвао дежурног.



– Милане – рекао је – пошаљи патролу по Момира Светића.

Чим је дежурни изишао, спустио се на отоман. Одспаваће сат-два пре него што приведу убицу, заслужио је то.

* * *

Знате ли на основу чега је инспектор закључио да је Момир Светић убица? Да ли сте погодили, проверите на страницама „Мале поште".



Цицин кутак

Мантил за купање

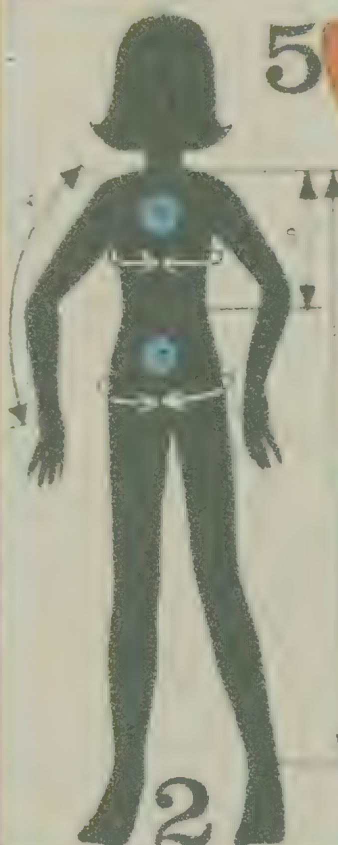


Колико вам материјала треба за овакав мантил зависи од тога да ли желите да сашијете кратак, нормалан или дугачак. Потребне су вам две дужине једне ширине плус 1,20 m за рукаве и капуљачу,. Најпогодније је да је материјал фротир, а може и фланел. Крој је дат на цртежу 1 и то I – је половина предњег дела са капуљачом. II – је половина леђа, а III – је рукав. Од остатака ћете направити каиш.

Како треба узимати мере види се на црт. 2. Као меру о користите или обим груди, или обим кукова, зависи која вам је мера већа. Мера до струка је s, дужина целог мантила је d, а дужина рукава r. Како се према мерама кроји, види се на шеми на црт. 1. На истом цртежу је цртицама означено где је струк. Приликом кројења треба засећи на месту CA, тј. између капуљаче и рамена. Предњи део и рукаве кројите два пута, а леђа или кројите два пута или, што је једноставније, пресавијте тканину по дужини напола тако да пресавијени део представља средину леђа (црт. 5), па ћете добити леђа из једног комада. Најпре зашијте капуљачу као што је приказано на црт. 3 – шити по цртицама. Затим оба предња дела раширите тако да добијете облик кад се гледа са леђа као на црт. 4. На истом цртежу су обележене одговарајуће тачке са кроја на црт. 1. Затим на овако спојене (преко капуљаче) предње делове прислоните леђа и сашијте EA за FB, па онда део капуљаче ACA за део леђа BDB. па опет рамена AE за BF, као што се види на црт. 6. Рукав зашијте као на црт. 7, при чему треба нагласити да цртице на рукаву означавају пола рукава, односно оно место где падају рамена. Када сте спојили рукав (црт. 7) пришијте ивице предњих делова и леђа и рукава као на црт. 8.

Одсеците траку између 1, 2 и 1,5 m ширине 6 cm пресавијте је по дужини, сашијте по цртицама (црт. 9), преврните кроз остављени отвор, па тај отвор пришијте руком, тако ћете добити каиш за везивање око струка. Ако вам је преостало материјала, можете додати и који џеп, на одговарајуће место (црт. 10). Мантил можете једноставно порубити по свим ивицама. а можете то учинити и паспул-траком, које има у робним кућама и радњама са позамантеријом. Од паспул траке можете нашити и слова – своје иницијале на грудима мантила. Готов мантил се види на црт. 11.







ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Едгар Јанг

ЧУДНА ЖЕЉА

НИШТА МУ НИЈЕ НЕДОСТАЈАЛО ДА СЕ ОСЕЋА САВРШЕНО СРЕЋАН, АЛИ ОН ОД ТОГ ОСЕЋАЊА НИКАД НИЈЕ БИО ДАЉЕ.

Керин је покушавао да открије разлог свог нерасположења. Откуд то чудно непријатно осећање притајено негде у дубини душе? Милерово самоубиство? Немогуће! Догађај с Милером није имао никакве везе с тим.

Али зашто је тај весели доброћудни дебељко Милер прекратио себи живот? Имао је све ради чега вреди живети – жену, децу, добро запослење, а од ствари – све што човек може пожелети. Зашто је онда то учинио?

Добро јутро – осмехнула му се жена кад је сео за сто.

– Здраво, Лила. Здраво, Били.

Син је нешто неразумљиво промрмљао.

„Више човек не разуме ни своје најближе" – помисли Керин и притисну дугме аутомата који служи доручак. А он је био сјајно спремљен и сервирао га је аутокувар фирме „Авионелектрик". Али, Кериново расположење није се поправило иако је волео да се осећа лак и слободан. Данас је очекивао финансијског агента компаније „Авионелектрик". А то је озбиљан посао.

Син је, и даље намргођен, отишао у школу. Жена је смешећи се изашла да купује по граду.

„У сваком случају, бар је она срећна" – помислио је и погледао на часовник. До доласка агента остало је још пола часа. „Најбољи начин да се човек ослободи рђавог расположења је – да га удави" – осмехнуо се и кренуо у купатило.

Оно је било право блиставо чудо и његов изглед благотворно је утицао на Керина. Бацио је одело у аутоматски перач – пеглач „А. Е." и пустио туш. Вода је аутоматски регулисана струјала по његовом мршавом бледом телу. Дивно! После туша дошла је на ред освежавајућа масажа аутопешкиром „А. Е.". Аутопешкир комбинован са аутобријачем стајао је 313 долара...

„Вреди толико – размишљао је он док му је аутобријач опрезно скидао длаке с лица. – Најзад, какав би то био живот кад човек не би користио сва задовољства комфора!"

Кад је искључио аутопешкир, кожа му је пријатно бридела. Ништа му није недостајало да се осећа савршено срећан, али он од тога осећања никад није био даље. Милерово самоубиство и даље му је тровало радост слободног дана.

– Да нисам шта заборавио? – проговори наглас.

– Агент фирме „Авионелектрик" долази данас, кроз 15 минута – запишта аутоподсетник А. Е.

Керин је дозволио аутособару А. Е. да га обуче. Лака струја мушког парфема дошла је на крају јутарње тоалете. Ушао је у салон маневришући између уређаја и апарата распоређених дуж зидова.

Летимичан поглед на један од апарата уверио га је да је у кући све у реду. Посуђе од доручка опрано и сложено, соба поспремљена, усисивач и глачалица за под обавили су свој посао, женине хаљине биле су уредно повешане, разбацане синовљеве играчке – ракете враћене у плакар.

Врата су објавила: „Дошао је мистер Патис из „Авионелектрика".

– Добар дан, сер, – рече улазећи мистер Патис. Ситне боре у угловима његових очију говориле су о томе да се он често морао смешити. Широко се осмехнуо и сада прелетео погледом по одаји.

– Дивно је код вас, сер, просто величанствено. Нећу нарушити правила наше фирме ако вам кажем да је ваша кућа најлепша у читавом кварту.

Керин је осетио како га преплављује талас гордости.

– И све ради исправно? Аутокувар задовољава? А фоно? Мења плоче седамнаест часова без прекида?

– Да, наравно – одговори Керин.

Додуше он још није смогао времена да укључи фоно, али зато је то био диван комад намештаја.

Мистер Патис је наставио да се распитује за фрижидер, усисивач, расхладне уређаје, подземни пливачки базен и масу других ствари које је Керин набавио од фирме „Авионелектрик".

– Имам част и задовољство да приметим како већина грађана купује код нас – говорио је Патис. – Наша фирма је грандиозно предузеће.

– Мистер Милер је такође био ваш купац – запита га Керин.

Онај чудак што се убио? Да, био је наша муштерија. Томе се чудим, сер, бескрајно се чудим. Још колико прошлог месеца купио је код нас савршен најновији реактивни аутомобил који може да развије брзину од 350 километара на час. Радовао се тим колима као дете. И одједном се одлучио на такав чин! Истина, реактивни аутомобил повећао је његов дуг код наше фирме...

– Разумљиво.

– Али, зар је то важно? Имао је све што човек може да пожели. А он узео конопац и обесио се.

– Обесио се?

– Да. У кући комфор, невероватна раскош, а он се обесио обичним конопцем. Али не вреди да о томе говоримо. Боље да пређемо на наше послове. Ево вашег рачуна. Дужни сте нам 203 хиљаде долара и 29 центи. Тачно?



– Апсолутно. – Керин је врло добро памтио ту цифру. – Ево моје отплате.

– Дивно. А сад даље. Ви, вероватно, знате да за свог живота не можете отплатити читаву суму.

– Да, мислим да не могу – одговори Керин.

Тек му је 39 година. При савременом ступњу медицине моћи ће да живи још сто година. Али, узевши у обзир његову годишњу зараду од 3.000 долара, неће моћи да рашчисти с фирмом. А он жели да остане њена муштерија.

Јасно, ми не бисмо желели да вас лишимо најнеопходнијих предмета у кући. А и да не говоримо о новим апаратима које ћемо тек произвести. Добро, остаје нам, дакле, да испунимо неке формалности. Ако пот-

пишете овај документ и пренесете на фирму право да у току од 30 година одбија одређену своту од будуће зараде вашег сина, без даљег ћемо вам продужити кредит.

– Али... ја не могу на то да се одлучим. Схватићете, ја желим да помогнем сину да почне самосталан живот, а не да му вешам јарам на врат.

– Јарам? Али, зар он не живи овде? Зар не ужива у свим чудима и лепотама науке? Познајете ли мистер Мелона из вашег је кварта? Немојте ме одати, рећи ћу вам у поверењу, он је већ заложио будуће приходе свих својих унука, све док живе. А још није набавио код нас ни половину оног што је намислио. Најзад, после ваше смрти, све ће то припасти вашем сину.

„Да, тако је – размишљао је Керин. – Све ће њему остати. Све ове дивне ствари које испуњавају кућу. Најзад, у питању је само тричавих 30 година од 150."

И широким потезом ставио је свој потпис на документ.

Тата, могу ли ја постати космички пилот? – запитао га је син кад се вратио из школе.

– Космички пилот, сине? – умеша се Лила улазећи у собу. – Па такво занимање још ипак не постоји.

– Није истина, постоји. У школи су нам причали да влада припрема експедицију на Марс.

– Већ сто година они говоре о тој експедицији – осмехну се Керин – а никако да крену.

– Али, ја ћу полетети. И то баш на Марс!

– Каква чудна жеља! Летети на Марс – рече Лила намигнувши Керину. – Па на Марсу нема девојчица.

– Оне ми нису потребне. Хоћу на Марс.

– Знаш, сине. И ја сам некад маштао о томе. Мене је такође привлачила романтика. А онда сам одрастао, постао зрео и схватио да има важнијих и озбиљнијих ствари. Најпре сам морао да исплатим дугове свог оца, а онда сам упознао твоју мајку. Пожелео сам да имам свој дом. Тако ће бити и с тобом! Исплатићеш дугове, оженићеш се...

Били је дуго ћутао. Затим је прешао руком преко косе, облизнуо осушене усне и упитао:

– Откуд мени дугови?

Керин му је обазриво објаснио како је скупо све оно што је потребно за срећу цивилизованог човека. Ствари се морају платити и деца кад почну да зарађују дужна су да преузму на себе дугове које су направили њихови родитељи...

– Заборавите све што сам казао – осмехну се Били неприродно и нагло истрча из собе.

– Отрчао је да се игра својим ракетама – обрадовала се Лила. Прави ђаво од детета!

Керин је после пријатне вечери морао да крене на посао јер је тог месеца радио у ноћној смени. Пољубио је жену и сео у реактивни аутомобил. Кола су уз буку просто одлетела до фабрике. Аутоматска врата су га „познала" и широм се отворила.

Огромна зграда била је јарко осветљена. Машине су зујале савршено извршавајући све оно што им је било наложено.

„Ах, тај клинац! – размишљао је Керин – да ли ће се, кад одрасте, озбиљно односити према својим обавезама? Да ли ће икад расуђивати као одрастао човек?

Керин је у то веома сумњао. Малишан се просто родио као бунтовник. Ако икад ико стигне на Марс, то ће несумњиво бити он.

И, зачудо, та помисао га није огорчила. Сетио се Милера, увек весео и бодар, често је причао о планетама, палио се на рачун тога како би радо напустио сав савремени комфор и отишао било куд. А, ето, није му се испунила жеља.

Керинове мисли блуделе су некуд далеко. Машинама у фабрици није био више потребан његов надзор и пажња. И наједном је схватио шта га мучи читаво време, шта му то не да мира. Он се такође уморио... уморио од притискивања на дугмад...

Из полусна га је пробудио звук супертелефона А. Е. Чуо је узбуђени Лилин глас:

– Мали се није вратио кући. Алармирала сам полицију... Малочас су ми јавили... Замисли... Били је као „слепи путник" одлетео с првом експедицијом на Марс... Не могу да верујем... – Керин је даље није слушао. После много, много дана први пут се осећао срећан.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак	ШТАМПАНА РЕКЛАМА	НАШ ШАХИСТ БРАСЛАВ	УЧИНИТИ ТВРДИМ, УКОЧИТИ	ЧИНИТИ ДА ШТО ПОТОНЕ	УЗВИК НЕСТРПЉЕЊА	СТАНОВНИЦИ СИЊА	ИМАТИ ПОТРЕБУ ЗА ЧИМ
КРАХ, ПРОПАДАЊЕ							
МУШКО ИМЕ							
ОКРЕТАЊЕ							
НАША НАЈДУЖА РЕКА					А БАРАЦ / СТАВЉАТИ У ОКОВЕ		
ЗАПРЕКА, ПРЕПРЕКА							
"ЕАСТ"		УКРАС / ЧЛАН РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ					
САКРИВАТИ						ЛЕТОПИСИ	
ДЕО ЛУКА ЗА ЗАТЕЗАЊЕ							САВЕЗНА ДРЖАВА САД
ИЗРАЖАВАТИ НЕГОДОВАЊЕ	3,14...			ИМЕ КАРЕЊИНЕ / ЗРАК, ВАЗДУХ			
"ПРИМЕР"			ОПШТИН. ПОДРУЧЈЕ / ВРСТА ЈЕЛА				
РАЗРЕД КИЧМЕЊАКА							
СЛОВЕНАЧКИ ВИОЛИНИСТ ИГОР					ПРЕДЛОГ		
НАСИЉЕ						ТЕСАН, УЗАК	
НАШ КОМПОЗИТОР БАЈРАМОВИЋ					"УЈЕДИЊЕНИ НАРОДИ" / СТИШАТИ		
АУТО-ОЗНАКА СПЛИТА			ОСМИНА НОТЕ / БОГИЊА АТЕНА				
МАТЕРИЈА ЗА ОБЛАГАЊЕ ЗИДОВА							ПРЕДЛОГ
НАША ПЛУТИНА							
РИЛИЧАР						"ВОЛТ" / ДЕО БРОДОГРАДИЛИШТА	
ИМЕ ГЛУМИЦЕ ГАРДНЕР				РОМАН МОМЕ КАПОРА			
ОНДА				ЗВУК, ГЛАС			
ЖЕНСКО ИМЕ ОДМИЛА				НЕПОЗНАТА У МАТЕМАТИЦИ			

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: скромни, претрес, ребраст, опрезно, В, ес, Он, рејони, см, слитине, Тицијан, иле, е, о, л, ода, миокард, „Ајвенхо", Халс, Ис, одан, пи, вадичеп, И, Атила, нити, ањ, ради, ага, е, Ал, ујелати, маратон.



ДАСКА ЗА 636 МИШИЋА



Уз даску и опрему за њу „ИМГРАД" даје и упутство како се везују чворови, шири и разапиње једро. Оно на шта треба посебно да обратите пажњу јесте да једро не буде презатегнуто и да, кад га већ затегнете, нема ни најмањи набор. Пре него што се отиснете на воду важно је да процените јачину ветра: за онај који само пирка треба вам једро веће квадратуре, за јачи мање. Уколико имате само једно, ударну површину одредићете углом под којим ћете поставити једро у односу на ветар. Уколико је ветар јак а једро је под углом од 90°, смањите га на 45°. Намештањем једра под одређеним углом на даску, одржава се равнотежа.

Пошто нашу школу почињемо у јулу, за једрење ће вам бити довољан купаћи костим или гаћице. Међутим, како овај спорт није искључиво летњи, једри се и у касну јесен, рано пролеће па и зиму под условом да температура ваздуха није нижа од 5°C, само што се тада облачи специјално одело које такође може да се купи код нас. Још једна ствар о којој морате да водите рачуна пре него што заједрите јесте правац из којег ветар дува: док подижете једро, треба да вам дува у леђа.



Крајем маја један наш недељни лист је пишући о припремама за шесто заседање УНКТАД-а забележио да су, на изричиту жељу учесника поред осталог обезбеђена стрелишта за гађање луком и стрелом, опрема и чамци за скијање на води и – једрење на дасци. Ово није истакнуто као посебна „лудост", већ више као уобичајена „ствар" у свету – толико су ови спортови раширени. Али, да занемаримо прва два и задржимо се код трећег.

Колико пута сте се, излежавајући се на обали нашег или неког туђег мора, забављали посматрајући препланулу фигуру како мање или више вешто једри на дасци? Нисте ли осетили малу завист, жељу да то и сами учините? Ако јесте, а из неког разлога то ипак нисте учинили, зашто не бисте овог лета? Под условом да имате најмање 11–12 година што би била доња граница за будућег „даскаша", а што се горње тиче од Војислава Радивојевића, ветерана континенталца (код нас се „даскаши" деле, строго незванично, на континенталне и морске) и једног од најуспешнијих Београђана, чули смо да је своју прву даску купио од шездесеттрогодишњег Француза који ни данас не престаје да једри! Дакле, никад није касно. Е, сада, пошто смо рашчистили питање година и линије (чланови београдског клуба се куну да им никада није пало на памет да је коментаришу тим пре што и међу њима има буцмастих), да пређемо на даску.

Није проблем набавити је јер се производи и у нашој земљи. У љутомерском „ИМГРАД"-у производе се даске светског квалитета: на тестирању обављеном у Флориди, „ИМГРАД" је међу четрдесет једном фирмом из целог света заузео седмо место! Према томе, нема разлога да будемо снобови чак и ако имамо могућности за то. Али, ни цена даске за једрење (за почетнике), мора се признати, није нарочито приступачна: заједно са једром, бумом и осталим деловима кошта 35.000 динара. Међутим, ни ђаво није тако црн како изгледа: удружите ли средства на породичном нивоу или са пријатељима, даска ће вас коштати исто колико и одлажење на базен два пута недељно у трајању од око две године отприлике. Ако сте, макар и за тренутак, помислили да нам поређење и није баш неко, рећи ћемо нешто што вероватно нисте знали. Једрење на дасци ће вам, за разлику од пливања и других спортова размрдати свих 636 мишића! А за то размрдавање није неопходно да идете на море. Важно је само да у самом месту где живите или у његовој близини постоји река или језеро, о мору и да не говоримо. Ако их нема, не мари, сасвим добра ће бити и бара, мало већа, наравно. Следећи услов који једрење захтева јесте ветар а на њега, углавном, не можемо да се пожалимо. Посебно не ви који живите на мору, језерима и рекама, па ни ви у главном граду. Осим кошаве и других по овај спорт корисних ветрова, имате Дунав и Саву и на Сави Аду. А на Ади Округло купатило у коме се налазе просторије једриличарског клуба „Победа" односно њене секције једриличара на дасци. Мада је основана пре само две године, њени чланови се успешно такмиче на свим отвореним, републичким и државним првенствима. Два члана секције Мартин Богнер и Војислав Радивојевић упутили су нас у најосновније „тајне" овог спорта а ми их преносимо вама.

Ако после свега што смо вам рекли пожелите да станете на даску, добар вам поветарац (с правим ветром, бојимо се, не бисте изишли на крај)! Оне који даску већ имају али с њом слабо излазе на крај, чланови клуба „Победа" позивају да суботом и недељом током јула и августа дођу код Округлог купатила. Са купоном који објављујемо добићете бесплатну обуку. Исти купон могу да користе и они који немају своју даску а желе да науче да једре: за њих је Забавник обезбедио своју даску.

Текст: **О. Вукадиновић**
Снимио: **С. Бојовић**







Ако је удар ветра јак, руку треба мало попустити и тако одредити која нам јачина одговара. При овоме, руку ближу јарболу нипошто не смемо пустити, урадимо ли друкчије следује нам – пад. Када осетимо да је даска кренула, преместимо тежину тела са предње ноге на средину даске. Тим покретом ћемо уједно и исправити једро. Што се јарбола тиче, он увек мора да се креће по оси даске. Промена правца постиже се на следећи начин: желимо ли десно тежину тела ћемо заједно са једром померити напред, за лево, померићемо је назад и све то у оси даске.



Сећате ли се оних „даскаша" на мору који нису успевали да подигну једро а не падну бар десет пута? Е, па то је због тога што приликом извлачења нису имали правилан положај тела. Кад почнете да вучете конопац, треба да будете у чучњу. Како једро извлачите, тако се и исправљајте. У супротном, пашћете!

Оно што нипошто не смете да заборавите јесте да ноге морају да вам буду у раскораку: једна испред јарбола ближа њему, а друга нешто даље и тек онда подижете једро. Осим тога обе треба да буду у оси даске јер је тад положај најстабилнији.







Да би даска кренула, мора да стоји под углом од 90° у односу на ветар.



Кад добијемо удар ветра у једро, јарбол мора да се гурне напред по оси даске и то према његовом врху, тежина тела премести на предњу ногу и једном руком полако привуче једро које добија удар ветра и даска креће.





Кад савладате операцију мењања смера, треба да научите окрете: почетницима ће бити много лакше да то раде уз ветар. Пребацимо тежину на задњу ногу (уједно померамо једро уназад) и даска ће почети да мења смер у ветар. У том положају ћемо остати све док имамо удар ветра у једро: кад почне да се празни, а то значи да је близу положаја паралелног са ветром, прелазимо испред јарбола на другу страну даске с тим што једро и даље држимо тако да буде на удару ветра. Све ово треба радити без велике журбе, наравно, опет, да не бисмо бућнули.

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: за оне који желе да знају још више о једрењу на дасци.



МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

11001 БЕОГРАД МАКЕДОНСКА 29

ДВЕ ЖЕНЕ, ДВА БОРЦА, ДВЕ СМРТИ

Молила бих те да ми кажеш нешто више о Јованки Орлеанки и како је завршила Роза Луксембург.

ЈАСНА из Шапца

Јованка Орлеанка, право име Жан д'Арк, живела је само 19 година (1412–1431), тако бар каже енциклопедија. Међутим, најнови-



ја истраживања француских историчара упућују да је чувена јунакиња стогодишњег рата између Енглеза и Француза била заправо зрела особа, претпоставља се да је имала четрдесетак година. Било како било, тек остају подаци да је успела да придобије француског краља Шарла ВИИ за своју мисију ослобођења Орлеана и да је, на челу одреда од око 800 људи, успела да 1429. натера Енглезе да обуставе опсаду овог града. Тада је и добила надимак Орлеанка (Орелеанска). Затим је успела да Енглезе потуче у бици код Поатјеа и краља Шарла ВИИ одведе у Ремс где је крунисан. Међутим, код Компјењеа су је заробили Бургуњђани и предали је Енглезима. Како је онда био обичај, на црквеном процесу у Руану, где се држала изванредно храбро, осудили су је на смрт као „вештицу" и спалили на ломачи. Патриотско одушевљење које је пробудила, каже историја, омогућило је протеривање Енглеза из Француске и завршетак стогодишњег рата 1453.

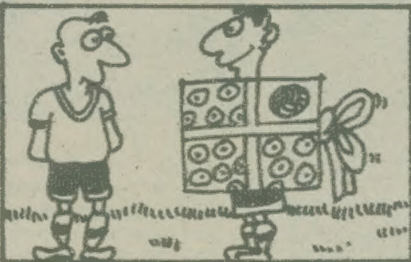
Роза Луксембург (1871–1919) била је вођ пољског и немачког радничког покрета и после пораза немачких радника у јануарским окршајима 1919, убијена је 15. јануара, заједно са Карлом Либинехтом. Непосредан извршилац злочина била је једна банда официра бивше Кајзерове армије, али политичка и морална одговорност приписује се тадашњој социјалдемократској влади и њеним вођама Шејдеману и Носкеу.

СТРАНЦИ У НАШЕМ ФУДБАЛУ

Твој сам дугогодишњи читалац и, ево, први пут ти се јављам с једним питањем. Интересује ме да ли наши фудбалски клубови могу да увозе играче.

МИЛЕ ИКОНОВ,
Трг маршала Тита 11
Сакуле

Правилник о регистрацији, рекли су нам у Фудбалском савезу Југославије, омогућава регистрацију страних држављана за наше фудбалске клубове, наравно, према пропозицијама Међународне фудбалске федерације. Најсвежији пример је свакако нападач загребачког Динама Еди Крнчевић који је аустралијски држављанин, био је и члан најбоље селекције најма-



њег континента. Истина, он је „наше горе лист" јер су му родитељи пореклом из околине Задра.

Још један страни фудбалски репрезентативац играо је за наш клуб. Реч је о албанском голману Тахирију који је у периоду од 1946. до 1948. бранио гол титоградске Будућности. Неколико јужноамеричких фудбалера је својевремено безуспешно покушало да своје фудбалско ухлебљење нађу у загребачком Динаму, али је једино Перуанац Морено успео да одигра неколико утакмица, и то пријатељских.

ПРВИ НАГРАДНИ КОНКУРС ДЕЧЈЕГ МУЗИЧКО-ЛИТЕРАРНОГ СТВАРАЛАШТВА

ВОЛИТЕ ЛИ МУЗИКУ?

Дом пионира „Марко Орешковић" из Загреба покренуо је једну занимљиву акцију, решио је да позове све који воле музику да огледају своје способности на првом таквом конкурсу код нас који пружа прилику свим анонимним а даровитим младим људима да искажу своје емоције кроз музичко дело. Предвиђене су лепе награде и снимање заједничке плоче.

Право учешћа имају сви пионири и омладинци до 17 година, грађани СФРЈ. Композиције послате на конкурс не смеју бити претходно изведене, нити текстови у том облику раније објављени. На адресу пионирског дома треба послати текст написан у три примерка, радни снимак музике на касети или магнетофонској врпци (глас и пратећи инструмент) и нотни текст. Аутори могу учествовати са више радова.

Све услове конкурса можете сазнати на адресу Пионирског дома, или на телефон 041/272-778.

Адресас: Пионирски дом „Марко Орешковић", Парк Рибњак 1, 41000 Загреб, са назнаком „ЗА НАТЈЕЧАЈ".

Не заборавите: рок примања радова је 5. IX 1983!



ИЗВАН ОКВИРА НАУКЕ

Молимо вас да нас обавестите да ли је, било где у свету, замрзнут жив човек?

ПАВКОВИЋ, СТЕФАНОВИЋ
Технична контрола
„Инекс-Лифам"
Стара Пазова

До данас ниједна институција на свету није издала слично саопштење, односно, није познат случај таквог „пожртвовања" за науку. Уосталом, замрзнути живог човека, без обзира на то што је он дао свој пристанак, нешто је што превазилази оквире науке. Сигурно је да би тако нешто узбуркало светску јавност и изазвало подељена мишљења као и преиспитивање етичких норми.

ХЕРОЈИ – СИН И ОТАЦ

Хтео бих да знам да ли су народни хероји Драгојло и Миша Дудић у неком сродству.

МИРКО БОГДАНОВ,
Ковин

Народни хероји Драгојло и Миша Дудић су – отац и син. Ниједан од њих није дочекао крај рата: Драгојло је погинуо 29. новембра 1941. на Златибору, приликом повлачења партизанских одреда из Србије за Санџак, а Миша је, после рањавања у бици код Пријепоља, у време ВИ непријатељске офанзиве, подлегао повредама 9. јануара 1944.

Члан Комунистичке партије још од 1920, Драгојло је до рата био стално прогањан и хапшен. Борац са Солунског фронта није био само борац пушком, борио се и пером, па је својевремено у Ваљеву покренуо лист „Глас радника и сељака", касније је сарађивао у многим напредним листовима. А кад је јула 1941. букнуо устанак, формирао је Колубарску чету и постао њен комесар, потом заменик, а касније и командант Ваљевског одреда. Неколико дана пред смрт, овај сељак-писац-борац, постао је и председник Главног НОО Србије. Оставио је познати „Дневник" 1941. који је својеврсно сведочанство о борби народа западне Србије.

Његов син Милош-Миша, до рата поручник југословенске војске, такође се налазио на одговорним дужностима: био је комесар Азбуковачке чете Ваљевског партизанског одреда, а убрзо заменик и командант Рађевског батаљона... Једно време био је и командант Ваљевског партизанског одреда, оног истог којим је раније командовао његов отац. Погинуо је као заменик команданта Прве шумадијске бригаде.

Посмртни остаци оца и сина сахрањени су у заједничкој гробници на ваљевском тргу, заједно са народним херојима Жикицом Јовановићем Шпанцем и Мишом Пантићем.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Борис Георгиевски, 91000 Скопље, Партизанских одреда 121/21 – воли спорт, нарочито фудбал, навија за Вардар.

●

Јадранка Нинковић и Славица Барбировић, 54300 Бели Манастир, Аугуста Цесареца 11-17 – имају по 13 година и воле све што воле млади.

●

Оља Тодоровић, 79000 Мостар, Браће Фејића 65 – 14 година.

●

Санда Жупан, 72000 Зеница, Првомајска 34б – 14 година, сакупља марксице и значке.

●

Тања Божовић, 1070 Нови Београд, Гандијева 71 – 14 година.

●

Иванчица Смолка, 44103 Сисак, Миланке Кљајић 10 12 година.

●

Тони Минов, Ђевђелија, Николе Карева 37 15 година.

РИБИЦЕ НЕ ТРАЖЕ МНОГО

Тата ми не дозвољава да држим било коју животињу у кући и за сваку коју споменем нађе неки изговор. Тако птицу не воли да гледа у кавезу, за пса и мачку тврди да им је потребно двориште, а за рибицу каже да јој стално треба мењати воду. Пошто ја много волим животиње, хтела бих да знам да ли постоји нека врста око које човек не мора много да се труди и где бих могла да је набавим?

НАДА,
Београд



Твој отац је у праву кад каже да неким животињама треба посебна нега и не замерај му што више воли да види птицу у парку него у кавезу. Ако је теби заиста стало до тога да у кући имаш неку животињицу, треба најпре да рашчистиш са самом собом да ли ћеш имати довољно стрпљења и воље да се свакодневно стараш о њој. Ако си спремна на „жртве" и желиш да направиш компромис с оцем, предлажемо ти да се одлучиш за рибице: оне не захтевају превише времена и треба их само нахранити. Вода у акваријуму не сме се нипошто мењати: довољно је само ставити одређене алге и уређај за убацивање ваздуха. Све ово, и рибице и акваријум, алге и пумпицу за ваздух можеш набавити у продавници „ЗОО ХОБИ" у Улици цара Душана 25а, која ради од 9 до 19 часова обичним даном а суботом од 9 до 14.

ВИДЉИВЕ ПЛАНЕТЕ

Пишем ти већ по други пут и надам се да ћеш ми бар сад одговорити. Наиме, желела бих да знам да ли се, сем Сунца и Месеца, са Земље могу видети и друге планете.

СУНЧИЦА МИТРОВИЋ,
Бор



Прво, Сунце и Месец нису планете: Сунце је звезда а Месец Земљин природни сателит, а то је прилично велика разлика. Јер, планета је тамо небеско тело сферног облика које светли светлошћу одбијеном од Сунца. За разлику од звезда које задржавају међусобне положаје непромењене за дуже време, планете су у односу према звездама у сталном кретању. Разликују се од звезда и „мирним" сјајем јер светлост звезда трепери. А сателити су пратиоци планета.

У Сунчевом систему познато је девет планета. До проналаска телескопа 1609. људи су знали за пет: Меркур, Венеру, Марс, Јупитер и Сатурн, дакле само оне које су видљиве голим оком. Да не заборавимо, и Земља је планета. Седма је неочекивано откривена телескопом 13. марта 1781, мада се повремено може видети и голим оком, и названа је Уран. Осма је такође откривена телескопом, 23. септембра 1846, и добила је име Нептун, док је девета – Плутон – откривена фотографски 21. јануара 1930.

КРВ ИЗ НОСА

Пре годину дана са мном је почело да се дешава нешто необично: мало-мало, па ми потече крв из носа. То се дешава и при најмањем напрезању. Оно што ме посебно забрињава јесте што ми често крв потече и док спавам. Био сам код лекара и он ми је преписао ињекције: све сам их примио али се ништа није променило. Крв ми и даље тече. Молим те да ми кажеш у чему је ствар и шта треба да предузмем?

ЧИТАЛАЦ из Горњег Милановца

Крв из носа се често јавља као последица слабости скупа крвних судова који се налазе у корену носа. Узроци који доводе до те слабости могу да буду врло различити и зато је најбоље да се одмах обратиш оториноларингологу који ће утврдити због чега долази до честих крвављења. Лечење је доста успешно и први резултати ће се врло брзо видети.

НАШ НАЦИОНАЛНИ ДОХОДАК

Твој лист читам од 1976. и у потпуности сам задовољан оним што нађем у њему. Сада ти се први пут јављам с молбом да ми одговориш на неколико питања. Прво, шта значе ознаке на далекозору као што су 10/40, 8/30 и слично, друго, колики је национални доходак у Југославији, и, треће, шта значи израз „статус уо". С нестрпљењем очекујем одговоре.

АЛЕН из Шибеника

Па да почнемо редом: прва цифра на догледу (далекозору) значи колико је пута могуће један објекат приближити а друга означава пречник оптике, односно пречник тзв. излазног сочива на догледу.



Што се тиче другог питања колики је национални доходак у Југославији, одговор је да је он, рачунајући по текућим ценама за 1981, прошле године износио 20.027,42 динара укључујући и тзв. друштвени сектор и сектор индивидуалне својине. Прецизније: у привреди – 22.082,50 динара, у друштвеним делатностима – 19.337,33 и у сектору индивидуалне својине – 2.745,17 динара. (Податке смо преузели из Савезног завода за статистику, Саопштење број 394.)

Израз „статус кво" преузет је из латинског (status quo sc. ante) и означава стање које је било пре одређеног догађаја, раније стање.

РЕШЕЊЕ ДЕТЕКТИВСКЕ ПРИЧЕ

Читајући белешке и извештај са увиђаја Никола је приметио да је Момир Светић рекао да је убијени имао на себи гумене чизме па је чак навео и марку. Међутим, оне су пронађене десетак метара даље а он у мраку никако није могао да их види.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шукартовић. Чланови савета из редакције: Петар Милатовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Неважђић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

Секретаријат:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 25 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 220,00 динара, полугодишња 440,00 динара и годишња 880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара и годишња 1.760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

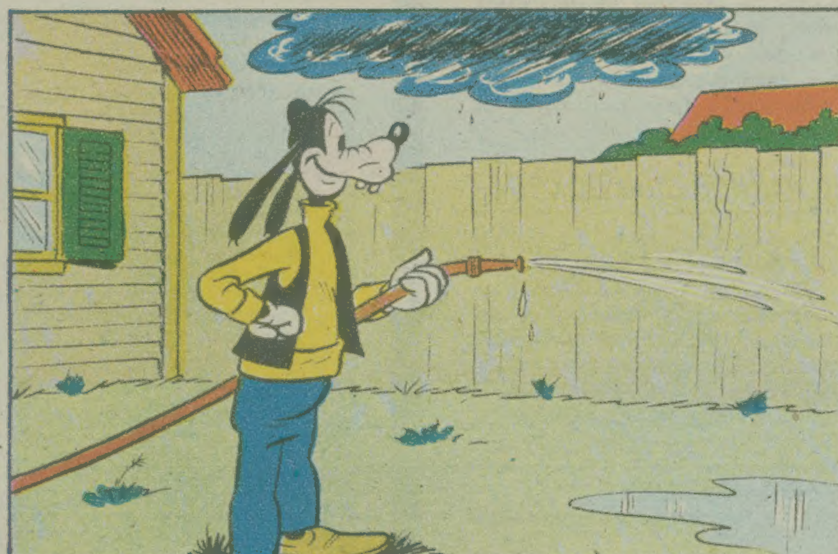
САД	$	65.–
СР НЕМАЧКА	ДМ	115.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр.	107.–
ФРАНЦУСКА	Ффр.	267.–
ШВЕДСКА	Шкр.	271.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

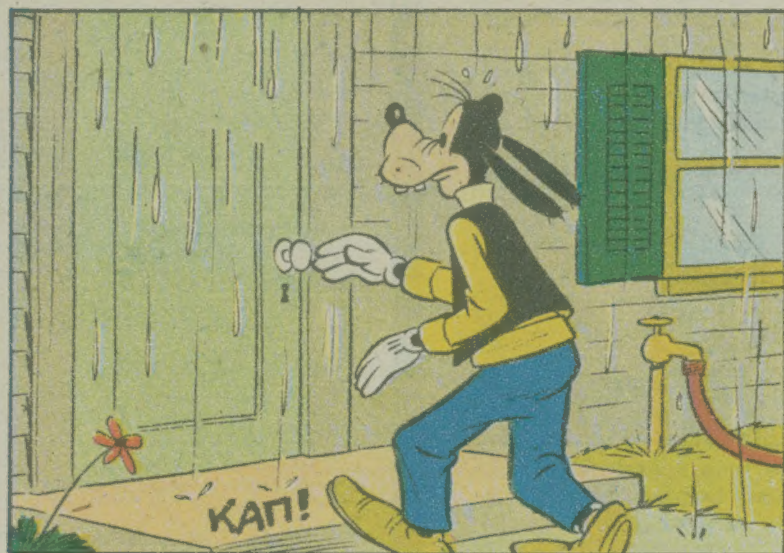

WALT DISNEY
МИКИ

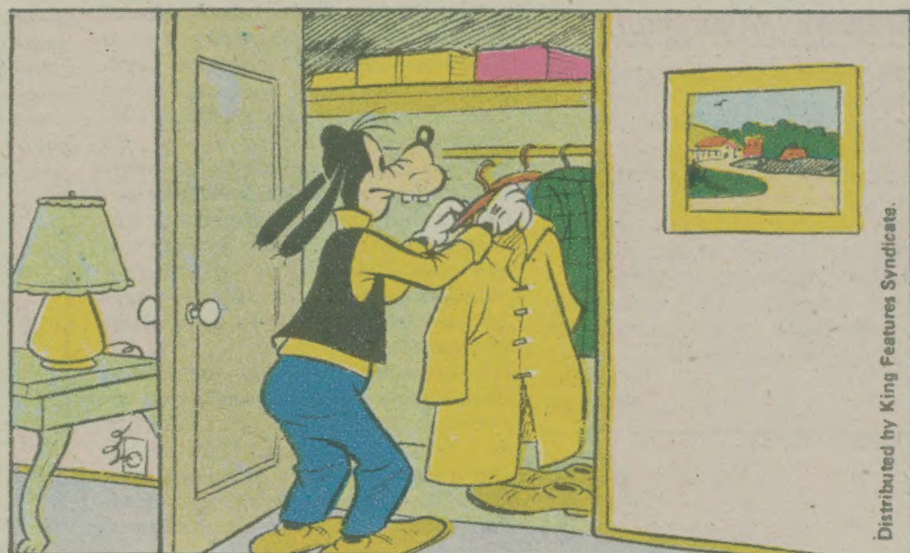

?
ЈУ! ОТКУД ОВАКАВ МЛАЗ?


!
ПА НАРАВНО КАД ЈЕ ЦРЕВО УВРНУТО!

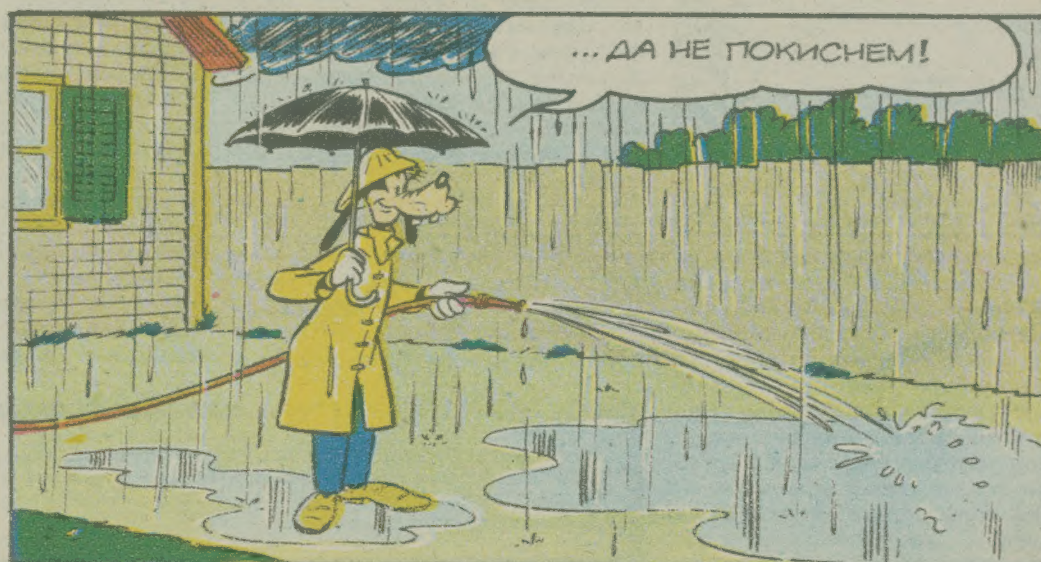



ОХ, ПОГЛЕ, КИШИЦА!
КАП!
Copyright © 1983
Walt Disney Productions
World Rights Reserved


КАП!


Distributed by King Features Syndicate.


ТАКО...
2-20


...ДА НЕ ПОКИСНЕМ!